

UJ KELELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ 77 מרטון ד"ר א. מרטון ז"ל

1.20 FONT 24 OLDAL

TEL-AVIV, 1972 SZEPTEMBER 1. PÉNTEK

7337. szám

Egyiptom elnöke ma beszédet tart

SZÁDÁT UJ BÉKEKEZDEMÉNYEZÉSEKET TESZ

Allítólag közelkeleti békekonferenciát akar javasolni az UNO védnöksége alatt — Daján figyelmeztet: „Szádát politikai nyomást akar kifejtetni Izraelre az európai államok révén”

Washington. (Reuter). — Nyugati diplomáciai hírforrások szerint Anuar Szádát egyiptomi elnök még ebben a hónapban, sőt talán már ma, pénteken megtartandó beszédében új békekezdeményezést tesz. Nincs kizárva, hogy Szádát elnök közelkeleti békekonferencia összehívását indítványozza majd az UNO védnöksége alatt. A tervek szerint Izrael és az arab államok megbízottjain kívül állítólag a közelkeleti válságban érdekelt külállamokat is meghívják a békekonferencián való részvételre.

Washingtoni jelentések kihangsúlyozzák, hogy a Nixon kormányzat valószínűleg hidegen fog reagálni egy ilyen egyiptomi kezdeményezésre, mert az Egyesült Államok továbbra is hiszi, hogy az amerikai kezdeményezés a Szuézi-csatorna megnyitására vonatkozó átmeneti megoldás érdekében még mindig a békehez vezető utat egyetlen járható vonal.

Szádát elnök ma, pénteken Kairó, Damaszkusz és Tripoli rádióállomásain közvetítendő beszédében a jelek szerint főként az arab egység kérdéséről fog szólni. A beszédre abból az alkalomból kerül sor, hogy az Egyiptom, Líbia és Szíria közötti harmas föderáció bejelentésének ma van egyéves évfordulója.

London (STA, UPI). — Egyiptom érdekelve van a birtokában lévő MIG-21 harci repülőgépekhez Indiában beszerezni alkatrészeket. A Financial Times értesülése szerint fennáll a lehetőség, hogy a Szovjetunió beszünteti az alkatrészek szállítását Egyiptomnak, amennyiben nem áll be javulás a két állam kapcsolatában.

Diplomáciai megfigyelők szerint ez az aggodalom, illetőleg lehetőség készítette az egyiptomiakat

arra, hogy hivatalos látogatásra hívják meg az indiai légihaderő főparancsnokát, Fakras Csandra Lal marsallt, aki tegnap már Kairóba érkezett.

A meghívás hátteréhez tudni kell, hogy India — a Szovjetunió által évekkel ezelőtt kibocsájtott koncesszió alapján — berendezkedett MIG-21 harci repülőgépek gyártására. Az Indiában lévő gyártó szovjet szakemberek állították fel és az üzem ma már önállóan működik.

Londoni jelentések szerint időközben a Szovjetunió szinte teljesen befejezte csapategységei kivonását az egyiptomi tengeri bázisokról. A UPI tudni véli, hogy egészen elenyésző létszámú szovjet katonai személyzet maradt csak Egyiptomban, ahol az oroszok által kiűrt flottatámaszpontokat az egyiptomi hadsereg vette át. A Szovjetunió Alexandriában, Port Szaidban és Mersza Matruchban voltak támaszpontjai, vagy amint ezt előszeretettel mondták „tengerészeti létesítményei”.

A Mersza Matruch haditengerészeti támaszpont az utóbbi két esztendőben maguk az oroszok létesítették és ez a bázis ki- zárólagosan a szovjet flottát szolgálta, ahová az egyiptomiakat

tilos volt belépniük. A nyugati hírszerző szolgálatok tudni vélték, hogy ezen a támaszponton atomhajtású tengeraltatók számára is létesítettek különböző berendezéseket.

Mose Daján hadügyminiszter úgy véli, hogy Anuar Szádát egyiptomi elnök következő politikai lépéseinek célja az lesz, hogy Európában és — a novemberi elnökválasztások után az Egyesült Államokban is — olyan álláspontot ösztönözze a kormányokat, hogy a nyugat-európai országok és Washington gyakoroljanak nyomást Izraelre a visszavonulás érdekében.

Daján az amerikai Egyesült Zsidó Gyűjtőbizottság 230 tagú küldöttségét elvittette az a kijelentést és hozzátette, hogy nem hiszi, miszerint kilátások vannak békeszerződés létrehozására az arab országokkal és a palesztinakkal. Ezzel szemben a hadügyminiszter lehetségesnek véli egy „modus vivendi” kialakítását az arab országokkal és a megszállt területek lakóival.

Mose Daján rámutatott arra, hogy az Egyiptomban történtek után Huszejn király sokkal szabadabb békét követi Izraellel, de a kérdés csak az — milyen békére hajlandó a jordániai király. A hadügyminiszter megítélése szerint, ha Huszejn valóban hajlandó lesz a békére, úgy ennek fejében messzemenő engedményeket fog követelni Izraelről és ezeknek teljesítését ő, Daján, a maga részéről elveti.

Tegnap az olimpián

MARK SPITZ TEGNAP KÉT UJABB ARANY ÉRMET SZERZETT

Az amerikai zsidó csodaszónak már öt aranyérme van — Balszerencsés szereplése volt Joszef Romano izraeli súlyemelőnek

Balszerencsés kísérte tegnap délután Joszef Romano izraeli súlyemelő bajnokot, aki néhány nappal ezelőtt edzés megsebesült. Tegnap már gyógyultan kezdte meg a versenyeket és közben olyan térdfájdalmakról panaszkodott, hogy az izraeli küldöttség orvosa kötést alkalmazott, de így sem tudta befejezni a versenyt és az első kísérlet után visszalépett. Romanonak nem volt kilátása arra, hogy komoly helyezést érjen el, mert országos rekordja 330 kiló és előtte legalább 15 olyan versenyző volt, aki ennél nagyobb teljesítményre képes. A súlyemelők közül most már csak Berger maradt versenyben az izraeli olimpiai küldöttségből.

MARK SPITZ

Az izraeli vitorlázók Kielben tegnap a harmadik fordulóban a

Szovjetunió nyerte, Magyarország ezüst érmet ért el.

Tegnap megkezdődtek az atlétikai versenyek, amelyek még csak az elődöntőnél tartanak, de a nagystadionban erre az alkalomra is 70 ezer néző gyűlt össze. A 100 méteres síkfutásban nem kevesebb mint 11 előfutámot kellett tartani a pártalan nagyszámú résztvevő miatt. Egyik előfutamban sem érték el a világrekordot, annyi azonban ki- derült, hogy a szovjet versenyzők közül Valerij Borozov komoly ellenfele lesz az amerikaiaknak, akik évek óta tartják kezükben a hegemoniát ebben a sportágban.

Az atlétikával párhuzamosan folynak az uszóversenyek, amelyek újabb győzelmet hoztak a osztályokban uralkodó túlsúlyosság miatt akarták sztrájjal kezdeni az iskolaélet, amiről azonban lemondtak, minthogy Alon pillangóúszás döntőjében Spitz miniszter javaslatára közös bizottság létesítene ennek a problémának a megoldására.

OLVASÓINKHOZ!

Jóllehet a lap előállítási költségeinek drágulása már néhány hónapja tart, eddig erőfeszítéseket tettünk a drágulás megakadályozására, máttól kezdve azonban kénytelenek vagyunk emelni a lap árát az ármegállapító bizottság engedélyével.

Mindent elkövetünk annak érdekében, hogy a drágulás minél kisebb méretű legyen és reméljük, hogy ezt a lépésünket megértéssel fogadják.

AZ IGAZGATOSÁG

ZAVAR NÉLKÜL MA KEZDŐDIK AZ UJ TANÉV

Kilencszáz ezer diák tanul a különböző foku nevelőintézményekben — A tanítószövetség az utolsó pillanatokban lemondott a mára tervezett sztrájkról

Ma, szeptember 1-én megkezdődik az óvodákban, az elemi- és középiskolákban az új tanév. Az idén a felső oktatási hálózat is beleszámítva mintegy 900 ezer gyermek, ifjú fog tanulni, ami azt jelenti, hogy közel minden harmadik ember tanulmányoknak szenteli ideje nagy részét.

A közoktatásügyi minisztérium közleménye szerint az óvodákban, az elemi iskolákban, a középiskolákban, a tanító és óvónépzésben mintegy 840 ezer növendék tanul, ami 30 ezerrel több mint az elmúlt évben. A diákok számának legnagyobb növekedését az elemi iskolák mutatják, ahol mintegy 12 ezer kisdiák kezd meg ma reggel iskolai tanulmányait az első osztályokban.

Az idén már az oktatási reform megvalósítása jegyében folynak a tanítások, minthogy kidolgozták az új tanterveket az elemi és a középiskola közötti átmeneti osztályok (chátivot hábenájim) számára. Az új iskolaévtől és a rákövetkező tanévben 80 millió fontos beruházással 8 ezer újabb tantermet építenek az elemi iskolákban.

A tanév megnyitását a tette lehetővé, hogy a tanítószövetség tegnap délután heves vita után magáévá tette Jigál Alon közoktatásügyi miniszter kérését és le-

mondott a sztrájk fenyegetéséről. A tanítók, mint jelentettük, az osztályokban uralkodó túlsúlyosság miatt akarták sztrájjal kezdeni az iskolaélet, amiről azonban lemondtak, minthogy Alon pillangóúszás döntőjében Spitz miniszter javaslatára közös bizottság létesítene ennek a problémának a megoldására.

DRÁGA JO ÉDESAPÁM

GRÜNBAUM LAJOS (Laci bácsi)

Mezőkövesd — Budapest — Haifa
70-İK SZÜLETÉSNAPIJÁRA
BOLDG, ÖRÖMTELI ÉLETET KIVÁNUNK
JO ÉROBEN, EGÉSZSÉGBEN 120-IG
Felesége: Irénke, leánya: Judit, húga: Aranka, veje: Ezra, unokái: Dáni, Hana Izraeli és férje: Tuvik, és dédunokája: Nirit

DRÁGA APÁNK, NAGYAPÁNK

SZILÁGYI PINCHÁSZ PÁL

84-İK SZÜLETÉSNAPIJÁRA
KIVÁNUNK EGÉSZSÉGES, BOLDG ELETET
120-IG
LÁNYAID, VEJEID, UNOKÁID

KLEIN ANCI és LAJOS

Debrecen — Poroszló — Chicago

EZUTON HÍVJÁK MEG ROKONAIKAT,
BARÁTAIKAT ÉS ISMERŐSEIKET
UNOKÁJUK BÄR-MICVÄ UNNEPELYERE
AMELYET SZEPTEMBER 7-ÉN, CSÜTÖRTÖK
REGGEL 8.30-KOR TARTANAK A KOTELNEL

FELHÍVÁS

A magyar nyelvterületről származó hívők Párdesz Katzban 1971 áprilisában 160 ezer fontos befektetéssel hozzákezdték egy új templom építéséhez, amely 250 hívőt tud befogadni. A nők részére külön karzatot terveztek.

Azért van szükség az új templomra, mert a régi egy roz- zant barakkban van, beesik az eső és csak 50-60 hívő befogadására alkalmas.

Ahhoz, hogy a templom építését be tudjuk fejezni, még 150 ezer fontra van szükség, amit képtelenek vagyunk elő- teremteni.

Felhívással fordulunk a magyar nyelvterületről származó hívőkhöz, segítsenek hozzá nagylelkű adományaikkal, hogy a templom építését be tudjuk fejezni, amelynek az építése már öt hónapja szünetel.

Az adományok beküldhetőek: Bank Leumi, Párdesz, Katz, 02260/94-es bankszámlára.
A PARDESZ-KATZI MAGYARAJKU JISUV
VEZETŐSÉGE NEVÉBEN
Slomo Sándorfi Benedek László
Párdesz Katz, Sikun Mis- Párdesz Katz, r. Brod 20.
kenot, blokk 11.

KÜLFÖLDI

KALAPOK

EGYENESEN

AZ IMPORTORTÓL

Fleisig-Schmerling

Alijja 7, T.A., tel. 621545

Ezúton értesítem meg-

rendelőmet, hogy

megnyitottam

URISZABÓ

MUHELYEMET

RITTER ANDOR

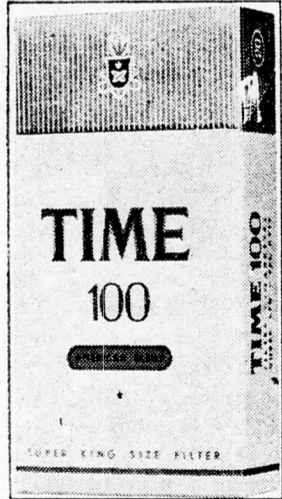
FÉRFI DIVATSZABÓ

Natanja, Herzl u. 7, I. em.

שולם

147

תל-אביב-יפו

HOSSZU ÉS FINOM...

Made by Dubek American Blend Super King Size Filter...

TIME 100

Az amerikai 4 x 200-as úszó gyorsstafétája megnyerte az aranyérmet 7.35 perces világrekorddal. Az utolsó stafétában természetesen Mark Spitz volt és ő vezette győzelemre az amerikai négyest. Mark Spitznek ez személyileg az 5-ik aranyérme az olimpián.

Rendkívül izgalmas középdöntő verseny folyt le a 100 méteres női pillangóúszásban. Magyarországnak ebben a számban van kilátása a 3-ik any éremre Gyarmati Andrea révén, aki az első középdöntőben 1.401 perccel világrekordot uszott.

Atlétikában Rosenthal nyugat-német világbajnok, aki gyakran látogat Izraelbe 6.78 méterrel aranyérmet nyert és új világrekordot állított fel.

Izrael legnagyobb reményese a jelenlegi müncheni olimpián, Eszter Sächmurov, akinek ma, pénteken van első szereplése Münchenben, együtt női össze erejét a 100 méteres női síkfutás előfutamban a marokkói Fátma al-Fakirral.

Sächmurov a hetedik pályán fut majd és társai lesznek a cseh Glasková, aki 11.0 másodperccel a világbajnokságot tartja a kelet-német Kauffer (11.2), a bulgár Valková (11.3), a marokkói Al-Fakír (12.0), a szovjet Bukarina (11.3) Longo, Zambiból (12.2) és Russell Nicaraguából (12.2).

Mint ismeretes, Sächmurov eddigi legjobb ideje a 100 méteres síkfutásban 11.4 másodperc volt és a fenti besorolás szerint az ötödik helyet foglalja el.

Fischer-Szpászki 21-ik küzdelme

Reykjavikban. Izland fővárosában tegnap este megkezdődött Bobby Fischer és Boris Szpászki sakkvilágbajnok 21-ik játszmája, amely szakértők szerint minden valószínűség szerint előnti a világbajnoki címért folyó küzdelem sorsát. Bobby Fischernek 11.5 van, tehát amennyiben győztesen kerül ki a 21-ik játszmából, úgy győzelme egyben a világbajnoki cím megszerzését is jelenti. Ha döntetlen ér el ebben a játszmában, akkor is már csak fél pont választja el a végső győzelemtől, illetőleg a világbajnoki cím elhódításától.

Késő éjszakai jelentés szerint az első 20 lépés után a kezdeményezés Fischer kezében ment át, jóllehet Mose Cserniák izraeli nagymester telefonjelentése szerint a két játékos kilátásai kiegyen- súlyozottak.

Mordecháj Szurkisz a Munkapárt helyettes titkára

A Munkapárt központja tegnap Tel Avivban megtartott ülésén titkos szavazással Mordecháj Szurkisz képviselőt választotta meg a párt helyettes titkárává. —

Titkos szovjet jegyzék Szíria elnökéhez

Damaszkusz. (Reuter, UPI). — Cháfez el Ászád szíriai elnök fogadta Simon Kozinyev szovjet külügyminiszter helyettesét, aki a kétértelmű találkozó- n átadta a Kremlben uralkodó „trojka” jegyzékét a szír elnöknek. Nem hozták nyilvánosságra, mi áll a Brezsnyev, Podgornij és Koszigin által aláírt levélben.

IDŐJÁRAS

A meteorológiai intézet jelentése szerint a mára várható hő- mérsékletek: Jeruzsálem 17—28, Tel Aviv 21—30, Haifa 22—30, Afula 20—34, Beér Sáva 17—33 és Ejlát 25—38 fok.

גוברות המחאות בעולם נגד גזירת הכופר

התהווה על ידי התורבות בדבר הטלת "כופר תעודה" על אקדמאים יהודיים המבקשים לעלות לישראל. האשמה כי זולה במכתב למערכת העיתון האמריקאי "ניו יורק טיימס" מאת נשיא הליגה הבינלאומית למען עליית יהודי רוסיה, מר ל.ו. הקוף.

ההצגה האוניברסלית של האחים קופר, זכויות האדם כוללת את הזכות להגר ולשוב למולדת. ברית המועצות לא כיבדה את ההצהרה הזאת, ועלתה הסיבה יסוד נוסף של התעללות באני שום השבויים ביהודה, המסמק העגרי מה הוא — שהמדינות הסובייטיות מינסטר ביטחון לא אנטרנוציפולר, מר שון מר מקריידי, לשעבר מינסטר הי הוץ האירלנדי, אמר בעת ביקור בי ג'נבה, כי יש משום "אכזריות" בדרישתם של השלטונות הסובייטיים שה אקדמאים המבקשים לעלות יהיוונו ל"מדינה את כל הצעות לימודיהם.

מגרשי משחקים לנוער יוקמו ליד ישיבה בת"א

אכן פינת המוסד הגדול ביותר של ישיבת "תורה ותורה" שנספחה בשנת 1961, תונה בשבוע הבא ליד שכונת "תורה ותורה" בתל אביב.

המוסד יוקם על שטח של המיטה דוים ליד שכונת ירידאליה בחיפה ה"פ. המוסד יוקם על שטח של המיטה דוים ליד שכונת ירידאליה בחיפה ה"פ. המוסד יוקם על שטח של המיטה דוים ליד שכונת ירידאליה בחיפה ה"פ.

בירת צפון-קוריאאה עיר קודרת וריקה

בעיני 20 העתונאים הדרום קוריאאים שסיקרו את גישת פקידה הצלב האדום מדרום ומצפון קוריאה בפיקוד ראשון, נראתה בירת צפון קוריאה כעיר ריקה.

"שיחות חשמל" קהיר-מוסקבה

המינסטר המצרי לענייני חשמל, אמד סמאן, ו-47 מפקדיו יצאו את חיל מוסקבה לאירוקטק שבסיביריה, לאחר פגישה נוספת עם אנשי מיר.

קיסניגר שיכנע את פיישר שישתתף בתחרות

העיתונאי נגד האולף הסובייטי, ברי קיסניגר, שיכנע את פיישר שישתתף בתחרות.

הוארך מעצרו של חשוד בביצוע 4 מעשי שוד בנמלים

מעצרו של חשוד בביצוע 4 מעשי שוד בנמלים במסגרת חשדות שונים בארץ, הוארך אתמול כ-5 ימים נוספים.

גנבים חרוצים

מטעיהשוזפים של ויקטור בארדון ליד צ'כונגה, המשתרע על פני שטח של 25-30 דונם, טוהר מל מריו תוך זמן קצר.

שליח מיוחד של הקרמלין - לסודיה בריה"מ מנסה להגביר נוכחותה במדינה זו

נשיא סודיה, חאפו אל אסר, נפגש שליח מיוחד של הקרמלין, גנאי הסובייט העליון, יושב סמון קוריאב, אשר הגיע כמה שעות לפני כן לביקור פתע לדמשק.

אגרות, בונדס, בסך 150 מ' דולר יימכרו עד סוף השנה בארה"ב

מר סם רוטברג, ראש מפעל אגרות המיליון ("בונדס") בארצות הברית, יצא אתמול בביקור במטוס "אל על" לחקר השתתפות כאן בשיבות הנחלת לסוכנות.

ילד בן 9 חשוד ברצח

ילד בן 9, בעצמו אמר על ידי חוקרי פלג הנער של משטרת מחוז תל-אביב כחשוד ברציחתו של הילד הברואי בן השנתים ותצי, שלא שנתה שנתה נתגלתה כ-8 באוגוסט בגבעות החול של שכונת מולדת ב"ב חולון.

ורה גראן אינה יהודיה - טוען מנהיג המחתרת בגיטו ורשה

עלתה על ידי ד"ר אברהם ברמן בכ"ה הגנה שהגיש לבית המשפט על חיבתה של הורחית לפיצויים בסך מיליון ו-100 אלף שקלים.

מכחישים ידיעה על מותו של צ'אן קאי שק

דובר משטרת פורטונה מכחיש את מותו של צ'אן קאי שק, הנשיא צ'אן קאי שק, הנשיא צ'אן קאי שק, הנשיא צ'אן קאי שק.

איסלנד מחריפה את "מלחמת גבול המים הטריטוריאליים"

שכונת לוקופ' היום, מקדו משטר החופים אמרו, כי ספינת התחנת בת 600 הטון, "ארי" אווק בנשם וסעה, ספנת התחנת אמרו בנשם וסעה, ספנת התחנת אמרו בנשם וסעה.

יוקמו מרכזים לבטיחות בדרכים

על ביצוע הורגתו של התוכנית לת 30 מרכזי למידה לבטיחות בדרכים, ועל הקמת תחנות לכך, המליץ המנהל המטה למחנות בתאונות דרכים בראשותו של סגן שר התחבורה, מר ג' יעקב, בשיבתו בתל-אביב.

"נסיעת ישראל" שבה הביתה

נסיעת ישראל" ונסגרת, מיס אסר ית, דורית בר, שבה איתו במטוס אל על" מהמורה הרחוק, לאחר שה השתתפה בתחרות הופי האסיאתית בבנגלה, בירת תאילנד.

פורץ מג'נין נתפס בעזה

פורץ כבן 30 מאיוון ג'נין נתפס בשלשום בילה על ידי אוחים מקר, מייס שבכונת תורקמן בעזה ובנסר ל-מטרת לחקירה.

מצרים תעלה בעצרת האו"ם הקרובה את בעיית המזרח התיכון

גבריא אל שפירא יצטרך לשלם 12 אלף דולר כ"כופר תעודה"

מצרים תעלה את המשבר המזרחי התיכני לדיון בעצרת הקרובה של האו"ם. העומדת להיפתח בניו יורק ב-25 בספטמבר — מסל אהמול העתון המצרי "אל גומהוריה".

העתון מטיף, כי הבעיה העולה הפי"עם "בשיטה חדשה" העולה בקנה אר"חד עם ההתפתחויות האחרונות שחלו במשבר ועם הנסיבות החדשות שנוצרו במצב.

בהקשר זה מוסר העתון, כי מתגלה לוח עתה התייעצויות בין שלוש המדינות החברות בפדרציה הערבית — מצרים, לוב וסוריה — וכן עם בירות ערביות אחרות, במטרה לתאם את ה

כר עם מיניסטר החוץ האמריקאי, ויליאם רוג'רס, ודן עמו בהתפתחויות במזרח התיכון.

המוזכר הכללי של הליגה הערבית, ד"ר מחמוד ריאד, קרא לממשלות ע"רב להסכים לתכנית פעולה משותפת נגד ישראל ולנקיטת "צעדים מעשיים נגד מדינות המסייעות לתוקפנות הישראלית".

בראיון עם "אל אהראם", אמר ר"ד, כי מן הראוי לכנס ועידת פוסי"גה ערבית כדי שתאשר את הצעדים לקראת מושב העצרת הכללית של האו"ם.

לפני צאתו נועד הליל בשבוע ששי"ראד, אשר חזר זה עתה מסיוור

ג'ודי סילברשפירא — הצעירה הי"הודיה מארה"ב שנישאה לא מכבר ב"מוסקבה למתנדס היהודי-הסובייטי ג'ב"ר יאל שפירא ולאחר מכן נאלצה להי"פרד מעליו — אמה אהמול, כי בעק"שעבר בטכס דתי, בעת שנודי בקרה במוסקבה כתיירת. אולם השלטונות הי"סובייטיים סירבו להאריך את אשרת"התיירת שלה, ומאז נ"ג לא הסכימו לתת היתר יציאה לבעלה. כתוצאה מכך נאלצו השניים להיפרד בעת ש"ג'ודי עזבה את בירת המועצות בתום תוקף אשרתה שהייתה ברשותה. ג'ודי, שהיא עובדת סוציאלית ב"נאורון,

ואלס חזר מבית-החולים

המדן במסלגה הדמוקרטית, אך אין הוא סופך את ידיו במיוחד על המוע"ששה חודשים כי תעכב לו את המלי"מד הנוכחי של המסלגה, ג'ורג' פק"לום וזר לבינה, זו הפעם הראשונה מאז פשיטתו.

המשרד הטיפולי הרפואי יתן למר וא"לאם בביתו במנטנגוור, ניו יורק.

כאשר חזר מבית החולים קודמה אשתו את פניו כשהיא נשענת על ק"ביום — לאחר ששרבה רגל ביום ג'ברב כאשר נפלה בשעת החלקת ב"מלקיים עם ילדיה.

בשיחה עם כתבים אמר ואלס עם צאתו מבית החולים, כי מאז ומתמיד סו"ע מכל מדינה אחרת.

סאדאת ידרוש מהרוסים פינוי אוניותיהם מנמלי מצרים

סאדאת מתכוון לדרוש את פינוי ה"צו הסובייטי מנמלי מצרים — במס"על מקורות שירותי המודיעין האמרי"בידועות שנוצרו באוניותיו. בהסתמ"קאיים.

לדברי השמועות הללו רמז הנשיא סאדאת על כך בשיחה עם עורכיו, ב"ע"ת פגישה סודית שהתקיימה בקהיר, עם זאת צוינו, כי לפי שעה עדוין"מטיין הגי' הסובייטי להשתמש במית"קניס באלכסנדריה, מרסה מטרון ומפ"רן סולום שבקרבת גבול לוב.

אמין: בריטניה איימה מזמן בעינב המילוה בסך 10 מ' דולר

נשיא איגוד, ג'ורג' אמיין, טוען, כי בריטניה הודירה אותו כבר לפני ששה חודשים כי תעכב לו את המלי"וה בסך 10 מיליון ליש"ט אם יקב"סו"ע מכל מדינה אחרת.

11 מחבלים מהאירגון "אל צעיקא" זוכו ע"י בית משפט בלבנון

בית משפט פלילי בבירות זיכה את"פול 11 מחבלים של אירגון המחבלים ה"פולחתינאים "אל צעיקא", הנחמך ב"י"די סוריה, אשר הואשמו בתקיפת ה"ח מטוסיה בבירות בערב ראש השנה האחרון.

הגיעו עולים מבריה"מ — בלי לשלם, כופר תעודה'

אמין הודיע על כך בנאום שנשא בפני פתח תקוה בעת קבלת דרג"תחום לדבריו נמסרה לו האזרה ב"מנו על ידי מר ריצ'רד סלייטר, הנצי"העליון הבריטי בקפמלה.

צ'פלין הוזמן לפסטיבל ונציה

"צ'ארלי צ'פלין הוזמן לככב בנ"ח הוור" את פסטיבל הסרטונים 33 ב"ני ציה שיפתח ב-3 בספטמבר.

"צ'ארלי צ'פלין הנמצא עתה בווי"ווי שבשווייץ, מקום מגוריו, יהיה נר"כח בהצגת מכלול סרטיו — 80 ב"מספר — בפסטיבל.

"אל צ'ארלי צ'פלין בן ה-73, יתלו"אשתו אונג וכמה מילדיו.

באקר מברה את קאדאפי

נשיא עיראק, אחמד חסן באקר, ש"גל אתמול ברכות למנהיג לוב, קולי"שנים למשפט ספטמבר של לוב.

סוכנות הידיעות העיראקית מסרה, כי במכתבו אחת הנשיא באקר לע"הלובי התקדמות נוספת, ששגו, כבוד"לאצו ונצחו.

השר שמיטוב בונצואלה

שר הבריאות, ויקטור שמיטוב, ה"גיע אתמול לקראקס, לביקור של המי"שה ימים, שמיטוב עמד להופיע עם"שר הבריאות של ונצואלה, י. ג. מי"ליאון ועם שגריר ישראל בונצואלה, ביום ב' "גש השר שמיטוב עם"נשיא ונצואלה, רפאל קאלדרה.

עתון לבנוני: ישראל וידן מחסלות מחנות פליטים

העתון הלבנוני הפרויבלישטינאי, "אל"מוחרר", יודע לספר, כי הושג הסכ"בין ישראל לבין ירדן בברר הסי"מחנות הפליטים הפלשתינאים הן ב"חומי הממלכה הירדנית והן בשטחים"המוחזקים.

לדברי העתון הלבנוני הוטל על יר"רש העצר הירדני, הבס"ך האסאן, לשי"קוד אישית על הקמת מקומות דויר"אותים לפליטים ברידן, והדבר יבר"צע בעזרת סיוע כספי מן הרפובליקה או"ם.

"עונת הרימונים" ברצועה

רימוניד נוסף — הרביעי במספר"תוד פחות משבוע — נורק שלוש"בערב לעבר רכב מקומי ברחוב ה"ראשי של דיר אל כיה.

הרימון התפוצץ בשעה 10.30 בערב, אך לא היו נפגעים ולא נגרם נזק, זורקי הרימון הצליחו להימלט.

מאחר והמדובר ברכב מקומי, יתכן עות המאחרות.

מתנות

כולנו אוהבים מתנות. נהנים לתת מתנות ומתרגשים בקבלתן. בין אם הן מיועדות לכבוד ארוע מיוחד-חג, יום-הולדת, יום נישואין, ובין אם הן באות לציון סתם מצב-רוח מרומם או מחווה של תשומת לב. להלנה רובינשטיין מבחר של אריוות מתנה.

עבורה - EMOTION מי בושם, קרם מבושם לגוף, סבון ריחני, כולם בניחוח EMOTION - ניחוח עדין, מסעיר, מרגש.

עבורו - MEN'S CLUB קצף לגלוח, מי רענון לאחר הגלוח, מי קולון; באריוות שי מהודרות וגם באריוות מיוחדות לגבר המרבה בנסיעות. MEN'S CLUB התכשירים לגבר אן-הטעם.

Helena Rubinstein

הג' בלה דיניבה, בת 27, מהנדסת אלקטרוניקה, אמרה, שהצליחה לצאת מבלי לשלם מכיוון שקיבלה את אשרת היציאה עוד לפני 3 באוגוסט. יחד עם זאת, וזשעפיה, שאין ספק שהשם החדש יפגע בעשרות משפחות יהודיות המבק"שית עליית ואולי באלפים, אך היא רואה בכך את המאמץ האחרון של שלטונות ברות המועצות לבזום את ההתערערות האלוטית שחלה בקרב ה"יהודים והפורצת החוזה בגל של ע"י ליו"ת.

עולה אהר, ברויס קינג, בן 38, ש"עבר נשנים האחרונות במוסקבה, אמר, שנתקל ביחס של זלזול נוטה מעט פקידים של משרד ההגירה שטיפלו בו כולם קיבל את היתר היציאה, אך ה"חיות: "דעתי שאני בדרך החופה, לכן שתקתי והבלגתי ובעת אני פה ר"הכל עבר".

משלחת מארה"ב תבוא לסוד

משלחת כבודה מטעם מנהל הפיתוח הבינלאומי של אר"י, עומדת להגיע לתאריטם ביום שבת לשוחות עם פקדי די משלחת סודאניים.

המשלחת תדון בהצעות שיתוף שי"ארה"ב תממן באמצעות תכנות הסיוע המאריקות.

העתון "אל עואם", המופיע באה"ר טום כתב, כי במשלחת האמריקאית יוכלו נוסחים בתחומי הכלכלה, ופי"בנסים, הטכנולוגיה, החינוך, התעשייה, התקלאות והתחבורה.

רעידות אדמה ביפאן

שתי רעידות אדמה זעזעו אתמול את יפאן המרכזית והמערבית וגרמו לשי"בוש שירותי הרכבות באזור למשך כשעה, הידיעה הסוכנות המטאורול"גית המרכזית של יפאן.

הרעידות נרשמו בעוצמה של 4 בקו"דית בסולם רעידות האדמה היפאני ה"כולל שבע נקודות, לא נודע על אבי"דת או נזקים.

ולדהיים לבלגראד

המוזכר הכללי של או"ם, קורט ילדי"היים, יצא אתמול לביקור של שלושה ימים בנינג'לביה אשר יכלול פגישה עם הנשיא טיטו.

מר ולדהיים יקיים גם שיחות עם ראש משלחת יוגוסלביה, ג'מאל בוני"דיצ'ף ועם מיניסטר החוץ, מירקו ט"פאווואץ. הנשיא לדיג'יים יהיה בעיות אוי"שפה, המוח"ת ווייטנאם.

לוחות עץ של בנין, החשודים כנגנבים, נמצאו בצריף בכפר-שלם, בעל הצריף, צעיר בן 25, נבלא לח"קיה.

ארה"ב מאיימת במלחמת סחר עולמית בתגובה לדחיית בקשותיה לתנאים הוגנים

הנשיא ניקסון עומד להקשיב את מדיניות הסחר הבינלאומית של ארה"ב. הוא אב המעצמות הגדולות האחרות יוסיפו לדחות את בקשות ארה"ב לתנאים הוגנים יותר במערכת הסחר העולמית. אמר מקור ממשלתי בכיר בוושינגטון.

הנשיא מודאג נוכח האפשרות של לנות הנשיא מגיעה לקיצוץ. הוא מוכן בעיקר הצרפתים ויצולו בחודש הבא.

מוסקבה מגייסת את הקומוניסטים במדינות ערב - נגד סאדאת

הוגים קומוניסטים יודעי דבר מסרו ליה בתיווכו הפגיש את מנהיגי הקרמלין עם מנהיגי ערבים בקהיר במשך חודש ספטמבר הקרוב. הרי יש לצפות שכתוצאה מכך יפחת המסע הקומוניסטי נגד מצרים.

ההקשר לידיעה על ההסדר שהושג בתוך המפלגה הקומוניסטית הסורית, ע"י שני האגפים היריבים, לננות את עבד אל צמד במקום האלד בגדאש כי מוזכר המפלגה, כותב העיתון הלבנוני "אל חיתא". כי, הסדר זה הושג בי להצה של בריה"מ החותרת ללכד את המפלגות הקומוניסטיות הערביות הן שונות לגשר על חילוקי הדעות ביניהן, וביחוד המפלגה הקומוניסטית הסורית שהסובייטים מעדיפים לה הפקיד ספגלי ית השוב וישובו מדינותם באזור.

הארכיבישוף חזר מלבנון

הארכיבישוף יוסף ראיה, ראש העדה היוונית קתולית בישראל חזר אתמול בצעריים מלבנון במעבר הגבול בראש הקצה.

במקום הקבילו את פניו בני עדה, שהציגו אל ביתו בחיפה. כידוע הודיעו ראיה ועד עקרו בינו רעם בזמן העדרו מן הארץ של הארכיבישוף ראיה, שהם אינם מעוניינים יותר שהוא יישב בעכו ויתחם.

טרור והרג ממשיכים להשתולל בבלפאסט

הממשלה והיילים בריטיים גילו אתי מול שתי גופות נוספות, אחת הבויה כי בשק וכדור בראשה. יתכן כי שני הרוגים הם המשך של שורת הרציחות והבליטות מוסברות בברית צפון אירלנד.

שורת הרציחות הגיעה עתה ל-54 מקרי רים שאף אחד מהם אינו לו כנראה מגיע פוליטי.

הגופה בשק נתגלתה באוטובוס בבלפאסט בקרבת מחוז האוניברסיטה ור הגופה השנייה נתגלתה ע"י הצבא ליד

מצרים רוצה לרכוש מהודו חלקי חילוף למטוסי "מיג"

מצרים מעוניינת לרכוש מהודו חלקי חילוף למטוסי הקרב שלה מדגם "מיג 21" - מטוס הפיננשל טיפוס מקאהיר.

העתון מוסר, כי בריה"מ עלולה לחלול מאספקת חלקי חילוף למצרים, אם לא יחול שיפור ביחסים עם מצרים בעקבות גירוש היועצים הצבאיים הרוסיים ממצרים.

בריה"מ כמעט השלימה את פינוי הבסיסים הימיים שלה במצרים

קשריהם העתידיים עם מצרים. עד כה היו הנסיבות לפינוי הבסיסים הימיים במצרים בלתי ברורות. אפילו בחוגים דיפלומטיים מזהירים אירופים. לא היה ברור עד כה אם קאהיר תורחת לאחריה לבריה"מ לפי נות גם בסיסים אלה.

מומחים צבאיים של בעלות הברית רואים בצעד זה החלשה ניכרת של העמדה האסטרטגית הסובייטית במזרח התיכון, וביחוד בים התיכון. בריה"מ על דרך פעולה אפשרית.

האוי"ם לא יתערב באוגנדה

מזכיר האו"ם, קודר ולדהיים, אמר אתמול בווינה, כי האו"ם הבינלאומי יודי המוסדות ההומניטאריים אספרי, ולדהיים אמר שכל העניין יזכה לי עיון מדויק ולאחר שישוּב לגירויים בתחילת ספטמבר יבצע דעתו לשמירת עם זאת אמר לכתבים לפני צאתו על דרך פעולה אפשרית.

עיתון הבוקר הנפוץ ביותר בישראל

מס' 250 • יום שישי, כ"ב אלול תשל"ב • 1.972

המשחק המכריע פיסרי-ספאסקי

אמש התקיים המשחק המכריע בין פיסר לספאסקי. עד לרגע סגירת העתון נמשך המשחק. אם פיסר ינצח במשחק, הוא יזכה בתואר אלוף העולם בי שחמט. אם יסתיים המשחק בתיקו, יוד דקק פיסר לעוד תיקו אחד, כדי לזכות בתואר.

יחודשו היחסים בין מצרים וסוריה ובין ירדן

התוצאות החיוביות של פגישות הדיפלומטים בין רמת עמון וירדן קהיר מצד אחד ובין רמת עמון ודמי שק מאידך, כותב העיתון הירדני "אב" בר אל אוסבוקר.

העתון אמר כי יש מקום לאיפיון מיות ביחס לסיכוי פתיחה מחדש של הגבול הסוריו-ירדני שנחסם ע"י שליטת דמשק ב-25 ביולי 1911.

הארגונים היהודיים בארגנטינה החליטו על פתיחת מגבית לאוסוף 700 אלף דולר לפתרון בעיית המשבר הפנימי של בתי הספר היהודיים בארץ זו.

המורים ביטלו את שביתתם הלימודים בכל הכיתות - כתיקנם

הסדרות המורים נענתה אתמול לקראתו של שר החינוך, יגאל אלון, לא להשתות את הלימודים בבתי הספר וביטלה את שביתה, אשר אמורה הייתה לפרוץ היום בכיתות א' ו' ו' בבתי

ספר בכל רחבי המדינה. הלימודים בכל הכיתות יתקיימו היום כתיקנם. שנת הלימודים תש"ל תפתח היום בשעה 8.00 בבוקר. השנה ילמדו בכל סוגי מוסדות החינוך בחינוך העברי ו' יום, בתי"ס יסודיים, חטיבות ביניים, בתי"ס עליוניים ובתי מדרש לילדים ונערים ילמדו 8400 אלף תלמידי דים, גידול של 30 אלף תלמידים בכ" 6000 מוסדות חינוך, מזה 4000 גנים ונגנים, הגידול העיקרי הל במספר תלמידי בתי"ס היסודיים, תוספת של 12 אלף תלמידים חדשים, וביולדו ה' 7500 תלמידים, 34 אלף תלמידים, 5000 תלמידי העליוניים 4500 תלמידי דים, מספר התלמידים בשל"ג בכל הסמינרים יגיע ל-7,400 ותואר עליון 30 אחוז בערך לעומת תש"ל. בכל יום מלבד שנת תש"ל כולל תוספת הקצין יזא"ם על ידי כל הגורמים 8 מיליון ל"י ליום לחינוך.

ניקסון נפגש עם ראש ממשלת יפאן "שיחות היסטוריות" בהונולולו

הנשיא ניקסון פתח אתמול שיחות פיסנה עם ראש ממשלת יפאן, קאקיי טאנקה, שיישבו יומיים במטרה להצמצם את הגרעון המסחרי העצום של ארה"ב עם יפאן.

מקורות בית הלבן אמרו, ששני המנהיגים יודיעו על כוונת יפאן לרכוש מוצרים אמריקאיים בסך 1.100 מיליון דולר כצעד היסודי לפתרון אחת הבעיות הקשות ביותר ביחסי ארה"ב-יפאן. עם זאת נראה ההסכם המתוכנן רק כצעד זמני לצמצום הגרעון המסחרי

הנשיא ניקסון ומצפני שהנשיא ניקסון ילך חץ על טאנקה להגיע לידו פתרון לשינוי ארוך שיאפשר לארה"ב למכור יותר ליפאן.

בעוד שהסכם מסחרי עם יפאן יישבם כהתפתחות חיובית במדיניות הכלכלית של הנשיא בשנת הבחירות, נראה כי מטרה של מר ניקסון גדולה יותר - צמצום הגרעון המסחרי ביחסים עם יפאן בלפחות שני מיליארד דולר במר שך השנתיים הקרובות.

הגרעון המסחרי האמריקאי עם יפאן מגיע ל-3.4 מיליארד דולר לפחות אף על טאנקה להגיע לידו פתרון לשינוי ארוך שיאפשר לארה"ב למכור יותר ליפאן.

בעוד שהסכם מסחרי עם יפאן יישבם כהתפתחות חיובית במדיניות הכלכלית של הנשיא בשנת הבחירות, נראה כי מטרה של מר ניקסון גדולה יותר - צמצום הגרעון המסחרי ביחסים עם יפאן בלפחות שני מיליארד דולר במר שך השנתיים הקרובות.

סאדאת ישא היום, נאום חשוב לרגל יום השנה לפדוצ'יה

נשיא מצרים, אנאר סאדאת, ידבר היום נאום שיועבר בתחנת הרדיו של קהיר, דמשק וטריפולי לרגל מלאת שנה לפדוצ'יה של הרפובליקות הערביים.

הפדוצ'יה קורסת את מצרים עם לוב רמף כשהיא קשרת רופף שבמדיה מבויתת החלפה בתכנית האודו המרי צפת בין מצרים ולוב.

רוח להסדר בנייה לפתיחתה מחדש התקדמות הפדוצ'יה הערבית וידון בי איחוד מצרים ולוב אשר מפש המנהיג היראטון שלה ייערך ב-15 בספטמבר.

הנשיא סאדאת והנשיא זאפו אל-אכאר מסוריה עשו מאמצים להסביר שהקשר החדש בין מצרים ולוב לא יפגע בפדרציה הרפובליקות הערביות. מוצעת נשיא הפדוצ'יה עומדת לי התכנס בקהיר בתחילת אוקטובר לדון בהצעת המיזוג ולתקן תוקניהם בחוקת הפדוצ'יה בתחום לתכנייה המיוזג.

אל גומהוריה" המצרי כתב אתמול שהנשיא סאדאת יגידר בנאומו את ה צעדים שהפדוצ'יה עומדת לנקוט. אין שום רמף לכן שאדאת ידבר על עניינים אחרים, אם כי סבירים שיגע גם כנצב מכוונת" בהתפתחויות האירור נות ביחסים בין קהיר למוסקבה.

מקורות דיפלומטיים מערביים אמרו אתמול, שיש לפנות ליוזמת שלום דרי שה מצד נשיא מצרים, אנאר סאדאת, תוך החודש הקרוב, ואילו אף במסגרת נאומו שישודר היום, ההצעה החדשה, שכבר נרמף עליה בדיעות מקהיר, תגיע קיום ועדת ש-

חסן: אלוהים הציל אותי

המלך חסן השני ממרוקו אמר את מול כי "כוח אלוה" הציל אותי בעת ההתקשות שנערכה לאחריה בחייו, המלך נשאל ע"י כתב השבועון "אן הווארית" מדוע הוא מוסיף להעסיק יועצים צבאיים אמריקאיים לאחר שקצין גי היל האויר שלו, שאומנו ע"י אמריקנים, לא הצליח אפילו להפיל מטוס אורח בלתי המוש.

המלך, הנפגעת היו מושלמות, אמר, אבל כוח אלוה הציל אותי. בתשובה לשאלה מדוע לא התערבו האמריקנים בבסיס המורדים קונויטרה, אמר המלך שהעובדה שהם לא התערבו מוכיחה, מה שהצטרפו פעמים רבות והוא שאין כלל בסיס אמריקני במרוקו.

הוא הוסיף כי האמריקנים נמצאים ברצו רק בתור יועצים, לו הותה עלילת לעשות כן, הוא גם סירב להשיב

עתונאי יהודי במוסקבה נעצר ונחקר

העתונאי היהודי הסובייטי ויקטור פרימן, חבר מערכת לשעבר של ה"בטאון הספרותי המוסקבאי", ליטרא" טורנייה נאזאטה", אשר יעץ למשכילים יהודיים ועני הנדיבות דוברו על ב" לית הדידות בין שתי המדינות אשר חושלה מאז מלחמת העזה בין שתי המדינות באוקיינוס השקט.

לחם אחריות צבאית או פיקוח כלשהו בבסיס היו מתערבים", אמר המלך.

על שאלות בעלות אופי אישי בניינו כי למליציה אין זכות לשאול שאלות מסוג זה.

בתום מספר שעות, בשעה 8 בערב, הוא שוחרר.

ויקטור פרימן תודח מלפקידו מיד לאחר שהגיש בקשה לעלות ארצה. אך לא כבר נגשש עם עמיתו זו. ה. סמית מה-ניו יורק סימס", אולם, פגישות עם נתינים יזים אינן בבחינת עבירה על החוק הסובייטי.

EGYSZER FIZET. NÉGYSZER HIRDET

(Folytatás a 18-ik oldalról)

// HAIFA //

● AZ ÚJ KELET, Viata Nostra, Nony Kurier, Letzte Nájesz 4 X apróhirdetés rovataiban és az összes többi újságokba kereskedelmi és családi hirdetések felvétele a „Sachar” hirdetőirodában. Haifa, Shapira u. 13. Tel. 662-453. Nyitva naponta 8-20-ig, este 20 óra után tel. 531-981, 520-862.

● FRIEDMANN, Haifa Pewner 23 állat pehely és gyapjú paplanokat és tollmossát.

● FIGYELEM! Régi és új lakások átadó! Különböző méretű és hányverbe. Mindentől fizetlek, Lel Szulovits, Haifa, Gidion 2. Herzia u. sarok. d. u. 2-4 este 8-tól tel. 521-764. Maldán.

● HAIFAN új énekstúdió nyílt Julia Gluck tanárnő vezetésével, az Izraeli Operától. Ramat Saul, Juarez 8. III. em. Tel. 525386.

● KIADÓ 3 SZOBÁS, részben bútorozott lakás, azonnal beköltözhető. Haifa, Nevé Jozsef, tel. 663972. POB. 5104.

● MODERN forradalmi módszer toll- és pehelypárnák, paplanok tisztítására és mosására, helyben. - Iszlán, Haifa, Derech Hájám 6., tel. 84194.

● „JÓIUS” PAPANOK, HAIFA — Nordau 5. tel. 642074. Pehely, gyapjú és dacron takarók, ágvtakarók, ágvennői. Toll és pehely tisztítását vállalom.

● SZÉK régi és antik bútorok, lakásfelszerelésből tárgyakat. - Telefon 662066, 532861, Haifa.

● FIATAL varrónő felmápra, kézi munkához, állandóra keresünk. - Rosenfeld, Rofour 2, Haifa.

● KIADÓ Philo frizsider, 10 kubb, jó állapotban, Tel. 570373, Haifa.

● MEGALAPOZOTT üzletember kereskedelmi, parti és érejtő üzlet, ingatlan üzlettel és lettel, komoly üzletkezelést keres. POB. 4496, Haifa, no. 5551.

● HAIFAN szép 2 1/2 szobás lakás, 150 m² konyhával III. em. eladó. Tel. 01-541609, 04-667185.

● KIADÓ 2 szobás, komfortos Hádár 150 m² területen, 641943 - 643005.

● ELADÓ 2 1/2 szobás - erkély, Sd. Daganja 27, Kirját-Chajim, Tanski 04-727476.

● CSALÁDI ökökből Haifa környéki önkiszolgáló üzlet eladó, 60 négyzetméter, bus, zoldés, gyümölcs, konzerv. Tel. 04-715274.

● BOSMET CAROL, Blaszterár, rovidár üzemeltető, ajándéktárgyak, Haifa, Herzl 26., telefon 662057.

● RAMAT-HADARON 4-5 szobás, fényes lakások, „Snapper” Nordau 27, 668359.

● KIADÓ 2 szobás - hall, szekrény, társas búrban, szép kilátás, III. em. 04-526921, este.

KERESÉS

● ARADI ERZSEBET szül. Goldstein és Aradi György, utolsó c/m: Kfár-Szabá, Sikkó Alja 3/2, Jelenleg keresek azonnal saját érdekében, Jeruzsálem, POB. 1225 címen.

Arany-csüst bevonó és elektro kémiai fényesítő műhely keres

FÉMCSISZOLÓT és szakmanélküli **MUNKÁSOKAT** a szakma megtanulására. **LIVEZANU** T.A. Kibuc Gálijot 73. (Alíja utcán át)

Ki ölte meg Garcia Lorcát?

Vita a spanyol katolikusok és a fallangisták között

Az elmúlt hetekben Francisco Franco generalisszimus alattvalói heves vitát folytattak, hogy ki ölte meg közülük a XX. század legjelentősebb spanyol költőjét, Federico Garcia Lorcát. Az eset 35 évvel ezelőtt, 1936 augusztus 17-én történt, egy hónappal a spanyol polgárháború kitörése után. Franco hívei Granadában, barátjának házában, rátámadtak a harminchét éves Federico Garcia Lorcára, elhurcolták és megölték. Az andaluziai költő Viznar falu környékén vesztette életét a kivégző osztag golyóitól. Holtestét és egy másik kivégzett férfit tetemét, valahol a falu környékén temették el. Mint ahogy ismeretlen maradt a sírhely, éppúgy nem tudni, hogy ki volt a nagy költő gyilkosa.

Lorca barátjai úgy tudják, hogy vagy a fasiszták, vagy a Guardia Civil, a polgári garda tagjai végezték vele. Spanyolországban természetesen sokáig nem lehetett nyíltan ilyesméről beszélni, mert egy évtizedig nem is volt szabad kiejteni Lorca nevét. Természetesen művei sem jelenhettek meg, és drámáit sem játszhatták.

Amikor a polgárháború győzesei rádobáltak, hogy Lorca nem lehet ugyanhallgató, különféle történeteket eszeltek ki haláláról. Először azt állították, hogy egy féltékeny férj végezték vele. 1948-ban az ABC című jobboldali katolikus monarchizmus lap cikkírője, Jose Maria Pennán közt is állította, hogy Lorca ismétretelnek tették el láb alól. Még 1960-ban, hat évvel azután hogy Spanyolországban végre méltos megjelentek Lorca összegyűjtött művei, a Fallanga lapja, az Arriba kislelte, hogy a költőt egy rablóbanda ölte meg.

A fegyvertársak cinkossága azonban a polgárháború óta felbomlott: a hatalmi harcban későre menő harc kezdődött a

fallangisták és a katolikusok között.

A katolikus ifjúsági szervezet, a Ceda, a polgárháborúban a fallangisták oldalán harcolt és a Ceda-harcosok csak annyiban különböztek a fasisztáktól, hogy nem kék, hanem zöld inget hordtak és csak válmagasságba emelték karjukat üdvözléskor, s nem úgy mint a fasiszták, akik magasba lendítették a karjukat. Ma azonban az egyház őszintén bevallja, hogy „a testvérháború idején nem szolgáltunk a béke ügyét.”

A fallangisták számára a katolicizmus ugyanaz volt, mint Hitler számára az árja vér — állítja Huizh Thomas brit történész a spanyol polgárháborúról szóló könyvében. A fallangista szókat számára „olyan bűn, amit le kell mosni — ahogy Ramon Echarren madridi püspök állítja.

Az elmúlt hónapban végleg kenyértörésre került a klerikálisok és a fallangisták között. Az ok, nyugodtan állíthatjuk, Garcia Lorca meggyilkolása volt. Kölcsönös vádaskodások hangzottak el a fallangisták és a katolikusok lapjai között, a felek egymásra hártották a felelősséget a gyilkosságért.

Az egyik granadai katolikus újság beismeri, hogy Lorca a katolikus ifjúsági szervezet tagjai tartóztatták le, de átadták Granada fallangista kormányzójának.

Hogy tulajdonképpen hogyan ölték meg a nagy spanyol költőt, valószínűleg az elkövetkez hónapokban kiderül. Az a költő ugyanis, akinek házában Lorca letartóztaták, bejelentette, hogy közvéleményre adta a Fallanga lapja, az Arriba kislelte, hogy a költőt egy rablóbanda ölte meg.

A fegyvertársak cinkossága azonban a polgárháború óta felbomlott: a hatalmi harcban későre menő harc kezdődött a

fallangisták és a katolikusok között.

Az elmúlt hónapban végleg kenyértörésre került a klerikálisok és a fallangisták között. Az ok, nyugodtan állíthatjuk, Garcia Lorca meggyilkolása volt. Kölcsönös vádaskodások hangzottak el a fallangisták és a katolikusok lapjai között, a felek egymásra hártották a felelősséget a gyilkosságért.

Az egyik granadai katolikus újság beismeri, hogy Lorca a katolikus ifjúsági szervezet tagjai tartóztatták le, de átadták Granada fallangista kormányzójának.

Hogy tulajdonképpen hogyan ölték meg a nagy spanyol költőt, valószínűleg az elkövetkez hónapokban kiderül. Az a költő ugyanis, akinek házában Lorca letartóztaták, bejelentette, hogy közvéleményre adta a Fallanga lapja, az Arriba kislelte, hogy a költőt egy rablóbanda ölte meg.

A fegyvertársak cinkossága azonban a polgárháború óta felbomlott: a hatalmi harcban későre menő harc kezdődött a

UJ KELET
מאנואסירא
Nothing is too hard

4 * **מב**

KÜLÖNFÉLÉ

● EPITES, festés, tapetázás, riszkó, csempe. Gyors kivitelezés, részlete. „Remont General” Mapu 20., tel. 224351, Tel Aviv 2-5.

● ZUCKERMANN FOGAZATI LABORATORIUM, expozíciós javítások felőrá alatt. T. A. Kint George 5., tel. 283429.

● TELEVIZIO, rádió javítások, teljes felelősséggel. Szerviz otthonában is. Bialik 68. Dr. Cohen sarok Ramat-Gán, Telefon 730-343.

● SAMUELOVI HALLOKÉSZÜLEK INTEZET, Tel Aviv, Ben Ami utca 10 s/z. Telefon: 28491, Világhírű „Sonotone” hallókészületek érkeztek. A legmodernebb és a legtokeletesebb. Leszállított áramon és részletek. Javítások elemek.

● ASODDBAN hirdetések felvétele az összes újságokba kiadóhivatallal áramon, a „Máariv” könyvtárában. Merkáz Alet az „Egzo” mellett — tel. 05-5356.

● FURDÓKADAK! Felújítás, szín tetikus! zománcal otthonában. Tel. 243669.

● CFAT: Rendeljen helyet rohasznára és szuktra a „Hádár” szálloda-pénzibón, tel. 067-30068. Komfortos szobák, köser, kedvező árak!

● „HAMELTASIM” padlófűtésítés, nem eszeszes polisz. Felelősséggel. Telefon 243669.

● TELEVIZIOK javítása, minden gyártmány, minden országból. Kifütnő, elsőosztályú munka, modern felszereléssel. Eredeti alkatrészek és részletek. Kivitelezés a meghívható Louis Galian laboratórium, Jaffa, Sd. Jerusolajim 33, az „Al-hambra” színház mellett — Tel. 821-01.

● „ZAHAVI” — elősordni tapéta ragasztás és festés, felelősségteljes munka. Szolgáltatásra az egész országban. Tel. 866309.

● HOVA MENJESK ma este tanácsot! Unemi tánc szent, 1-én, — pénteken 8-tól Veránál. Meglepetések, nyervevények, T. A. Slovo Hámelech 95. Tánc minden kedden, pénteken 8-tól.

KOZMETIKA

● HAJSZALAK végleges eltávolítása, modern epilációs módszerrel, arcra, kezre és a lábra. Arckezelek, AGI kozmetika, Párizsi diploma. Teljes felelőség. Tel-Aviv, Rech, Mendele 16 (Ben Jehuda sarok), telefon 280366.

SAJUVITS edényüzletében

JERUSALEM,
Málché Jiszraél u. 1. (Goula)
KÜLÖNLEGES virágvázak

15% engedménnyel.
Neumann tányérokra
10% engedmény.

NAGY VÁLASZTEKBAN
HAZTARTÁSI CIKKEK,
AJÁNDÉKTÁRGYAK,
EDÉNYARU

RAMAT-GANI GYAR

keres
★ szug álef álef SZÖVÖKET
★ MINŐSEGI ELLENŐRÖKET (Stopler) ALLANDÓ MUNKA

Telefon 9-12 közt
52020 Tel-Aviv

„KATSIBAH”

ingyár
KERES
INGVASALÓ MUNKÁSOKAT

Jelentkezés:
Derech Jaffo 9., T.A.

H. HARRIS:

AZ EGYETLEN SZEMTANU

— KRIMI TÖRTÉNET —

Elsa ravaszok mosollyal nézett a rendőrfelügyelőre. Kívülre senki sem tudja az igazságot — gondolta, és ettől egyszerre magasabb rendűnek érezte magát.

— Meglehet, hogy soha sem fogjuk kideríteni, mi történt a szerencsétlen Mary Dalyvel — mondta a nyomozó. — Nincs egyetlen szemtanunk sem, így nem tudhatjuk, egyedül volt-e a rakparton.

A rendőrségi orvos megállapította, hogy a lány a vízbe fulladt. Az egyetlen gyanus körülmező, hogy a fején nagy, kék zúdítás van. Eredhet ütéstől is, de az is könnyen megtörténhetett, hogy a lány ugrás közben ütötte meg magát. Ha ugyan föltelezzük, hogy öngyilkosság. Az eljárást megkezdték. Mary Daly terhes volt, és ez egyaránt elegendő indíték gyilkosság, vagy öngyilkossághoz.

A nyomozás hamar befejeződött. Elsa rájött arra, hogy az ő tanuskodása nélkül a rendőrség soha nem sejtethi meg az igazságot. Ő pedig nem fogja nekik megmondani, legalábbis most nem. Előbb valóra fogja váltani tervét.

Senki sem tudta megfektetni a rejtelmet, hogy mi vonzót talált a nő Lenen. Sovány, csevevész fiatalember volt, zenkiül csunyan köhögött. Amikor az emberek hallották, hogyan fuldokol, hörög, szánakozóan megcsóválták fejüket, és azt tanácsolták neki, hogy vizsgáltsa meg magát az orrossal.

Keresünk munkást BÖRKABATOKHOZ

Allandó munka
SOLO
Javne 6, T.A.
Tel. 624683

KANTOR imádkozást vállal

a gyagynepkekre
Haifa, tel. 525703,
vasárnap reggel 7-9

te. S mindjárt önmagára gondolt. Len azonban igen rövid ideig osztozott ezen a véleményen. És Elsa egy idő után szomorú magányban töltött estein egyre azon töprengett, miért éppen Mary tetszett meg a fiatal embernek. Hiszen arca elmosódott festéktoltokra hasonlított a vastagon fölkenet puder és ruzs-réteg miatt.

Len azonban — nagy titokban — egyre gyakrabban Maryval töltötte az éjszakát. Elsa akkor jött rá erre először, amikor a fiatalember gonyulódni kezdett a számlájára.

— Kezeltetted kellene magad — mondta Elsa —, soha senkit sem hallottam még ilyen csunyan köhögni.

— A cigarettá miatt van, kicsim — felelte Len. — Neked kellene megvizsgáltatnod magad egy pszichiaterral. Rosszabb letél a legzsebesebb feleségnél, és kitalárod, hogy beteg vagyok, csak hogy ilyben tarthass.

— Most miért beszélsz így velem? Te kezdted el körülöttem forgolódni, aztán még azt is mondtad, hogy szeretsz. Arra gondoltam, hogy egy napon...

— Á, azt már nem! Én nem fogok leragadni egy nő mellett — vigyorgott rá gnyusyan Len. — Mary Daly meg közben várandós lett. Szegény butuska, azt hitte, hogy ezzel maga mellé kötheti Lent!

Aznap este, amikor Mary meghalt, Elsa egy beteg rokonánál volt látogatásban, és késő este ment haza. Ugy döntött, hogy este egyet a rakpartra vezető fasorban. Sötét volt, a holdat felhők takarták el, a villanygökök sem égetek. Mégis megérezte Len jelenlétét. S meghallotta jellegzetes köhögését. Ezen nagyon elcsodálkozott, mert úgy tudta, hogy a fiatalember üzleti ügyben valahova egy északi kisvárosba utazott. S egy körülménye meg nagyobb esodálattal töltötte el: Len futott! Soha azelőtt nem látta futni, lusta volt még a mozgása is.

Len a rakpart felől szaladt. De mit csinálhatott ott? Talán találgája volt Maryvel? De akkor miért futott?

Ismét hallotta elfuló lélegezést, fojtogató köhögést. Elsa egy fának támaszkodott, és bámult a sötétségbe. A távolból zépkocsi közeledett. Fényszórója egy pillanatra megvilágította Lent, — aztán ismét sötét lett.

Igy lett Elsa akaratlanul is, egy gyilkosság egyetlen szemtanuja. És szeretett volna valami hasznat húzni a dologból.

Fejében már összeállította a levelet, és most leült, hogy papírra vessen. Néhány mondatot le is írt, aztán elment egy kicsit sétálni, hogy kímossa magából a megmagyarázhatatlan nyugtalanságot.

A sétából visszatérve háziaszonya várta a bejáratnál.

— Egy fiatalember kereste, Elsa — mondta neki. — A szobájában találkoztam vele. Természetesen kidobtam, tudja, hogy nem tölthök erkölcselenséget a házamban!

Szóval így? Most, hogy Mary nincs többé, ismét hozzá menekülne. Ha azt hiszi, hogy ilyen simán visszatérhet hozzá, hát nagy tévedés! Vajon látta-e a megkezdett levelet? Végeredményben mindegy, hiszen ugys el fogja neki küldeni. Azonnal leült, és be is fejezte:

Kedves Len!

Valóban meg kellene szüntetnem csunya köhögésem, több okból is. Valamelyik este hallottam, hogyan köhög a rakpartra vezető fasorban. Eppen azon az este, amikor szegény Mary a vízbe fulladt.

Azt tanácsolom, sürgősen utazz el valahová. Öszintén megvallom én is foglalkozom az utazás gondolattal. Szükségem van egy kis változtatásra. Egy ilyen kis kirándulás azonban egy csomó pénzbe kerül. Azt hiszem, te tudnál segíteni rajtam egy kis pénzzel. Tudom, hogy csinos vagyott örököltél nagybátyádtól. En keveslel is megelégednék, mondjuk kétszáz font sterlinggel most, és még néhány százzal később Biztos vagyok benne, hogy nem mondasz nemet régi barátomnak. És azt tanácsolom, ne is merj nemet mondani! Később nagyon megbánnád.

Amíg a levelet a postára vitte, elégedetten mosolygott.

A köd lassan sűrűsödni kezdett. Elsa léptei visszhangoztak a néptelen utcán. A háta mögött gyorsuló lépéseket hallott. Nem mert hátrafordulni. A félelemtől szinte megdermedt, amikor a háta mögött felhangzott a fuldokló, hirtelen vész.

MA ÜL ÖSSZE A MUNKAPÁRT TITKÁRSÁGA SAPIRA KINEVEZÉSÉNEK JÓVÁHAGYÁSÁRA

A kormány bejegyzése után összehívják a Kneszetet — A VNP körei követelik Sákí visszatérését is

Golda Meír miniszterelnök ma a Munkapárt titkárságának ülésén magyarázza meg az okokat, amelyek arra késztették, hogy felkérje Jakov Simson Sapira volt igazságügyminisztert tárcája visszatételére.

A Munkapártban miniszterek kinevezését Golda Meír kizárólagos jogának tartják, de miután más pártokban és az izraeli közéletben is nagy visszhangot keltett Sapira újbóli kinevezése, vita lesz erről a Munkapárt titkárságában, ahol kétség kívül jóváhagyják a miniszterelnök lépését. A Munkapárt főtitkára, A. Jádlin Kneszet-képviselő helyesli Sapira újbóli kinevezését és em

Véget ért a sztrájk a Bituách Leuminál

A Bituách Leumi alkalmazottai befejezték sztrájkjukat és ma pénteken visszatérnek a rendes munkához. A munka felvételét az tetten lehetővé, hogy feljuttatták a tárgyalást a Társadalombiztosítási igazgatóság és az alkalmazottak üzemi bizottsága között a dolgozók különböző követeléseiről.

lékeztetett arra, hogy annak idején a párt titkársága igyekezett lebeszélni Sapirát a lemondásról. A Munkapárt központjának néhány tagja, akik attól tartanak, hogy Sapira visszatérése a kormányba, negatív reakciót vált ki az izraeli közéletben, kérdést intéz majd ebben az ügyben Golda Meír miniszterelnökhez. Megbízható helyről nyert értesülések arról beszélnek, hogy

a Munkapárt vezetőségének csak néhány tagja volt beavatva a miniszterelnök Sapirának tett ajánlatába.

Mint arról már hírt adtunk, a pártban belülről úgynevezett „gus” csoport tagjai Chajim Cádok képviselő jelölését ajánlotta az igazságügyminiszteri tárcára, de a miniszterelnöknek az volt a véleménye, hogy Jakov Simson Sapirát igazságtalanság érte és azt helyre kell hozni. A miniszterelnök magyarázata után, a párt néhány befolyásos embere, akik előzőleg

Cádok jelölését támogatták, meggyőződtek Golda Meír igazáról és elhatározták, hogy mindent elkövetnek Sapira visszatérésére a miniszteri székbe.

A kormány vasárnapi szokásos heti minisztertanácsán hagyja majd jóvá Jakov Simson Sapira kinevezését. Ugyanakkor a miniszterelnök javasolni fogja, hogy a Kneszet rendkívüli ülésre való összehívását a kormányhatározat jóváhagyására.

Most már azt is elárulták, hogy néhány héttel ezelőtt Pinchász Szápir pénzügyminiszter találkozott Sapirával és beszélgetett vele visszatérésének lehetőségéről. Sapira azt válaszolta, hogy megfontolást tárgyává teszi a kérdést, miután biztos volt abban, hogy Szápir Golda Meír miniszterelnök bejegyzésével tette ajánlatát.

Az elmúlt hétfőn a miniszterelnök magához hívatta Sapirát és több mint két órányi beszélgetésen igyekezett meggyőzni őt arról, hogy térjen vissza a kormányba. Sapira két napos gondolkodási időt kért, de már másnap este közölte pozitív választát.

Golda Meír örömmel vette tudomásul az elhatározást. Még azt is közölte a miniszterelnök Sapirával, hogy javaslata általános támogatásban részesült és még azok is, akik látszólag visszatérése ellen voltak, helyeslik a miniszterelnök lépését. A koalíciós partnerek úgyszintén megelégedésüket fejezték ki Sapira visszatérése fellett.

Ugy tűnik, hogy a miniszterelnök azért nem járult hozzá Cádok kinevezéséhez az igazságügyi miniszteri tárcára, mint ahogy azt a „gus” javasolta, mert maga Cádok is ismert ügyvéd, aki magas honoráriumokat élvez.

Náftali Ben-Mose, a Mámá szervezési titkára, tegnap kijelentette, hogy pártját meglepetésként érte Sapira újbóli kinevezése, de nem volt hajlandó ezzel kapcsolatban véleményt nyilvánítani.

A Gáchál vezetősége is összeül ma reggel és Sapira kinevezését tárgyalja. A párt diák-csoportjának vezetősége táviratot küldött a miniszterelnöknek, melyben emlékeztet arra, hogy Jakov Simson Sapira közéleti nyomás folytán mondott le, mert felelős volt különböző rendellenességeikért. Ez-

ért, amennyiben Sapira visszatér a kormányba, felszólítják a kormányt lemondásra.

Dr. Zerách Wahrhaftig vallásügyi miniszter örömmel vette tudomásul Sapira visszatérését a kormányba, míg Mose Kol turisztikai miniszter csak annyit mondott, hogy „nem az ő feladata beavatkozni a miniszterelnök határozatába”.

Itt jegyezzük meg, hogy a VNP körében egyre többen követelik dr. Avner Sákí újbóli kinevezését helyettes közoktatási miniszterré.

Mint ismert, Sákít menesztették annak idején, mert a Kneszetben a kormány javaslata ellen szavazott a „ki a zsidó?” kérdésben. Sákíhoz közelálló körök tegnap kijelentették, hogy Sapira visszatérése után a kormányba, helye van Sákí visszatéréséről is tárgyalni előző pozíciójába. Maga Sákí csak annyit mondott, hogy ebben a ügyben senkihez nem fordult, „de nem ellenzem, ha barátaim hajlandók valamit tenni a dolog megoldására”.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy felejthetetlen drága jó nagynénénk

ROSENBERG SZERÉN
Miskolc — Akkó

74 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt. — Temetése ma, szept. 1-én, pénteken d.u. 1 órakor az akkói temetőben. Találkozás a temető bejáratánál.

Gyászolják rokonai bel- és külföldön

Megboldogult szeretett édesanyánk, nagyanyám

GRÜNSTEIN HERMINA ז"ל הודס

Mócs — Torda — Kolozsvár

SIRKÓAVATÁSÁT
szept. 4-én, hétfőn d.u. 4 órakor tartjuk a kfar-szabai új temetőben.

Találkozás a Kfar-Szabá, Sokolov u. 12. sz. alatti lakáson.

A GYÁSZOLO CSALÁD

Obudai

Freudiger Sámuel ז"ל

SIRKÓAVATÁSÁT
szeptember 3-án — א' תשרי — vasárnap d.u. 4.45 órakor tartjuk Jeruzsálemben a Hár Hámenuchoi temetőben.

Külön autóbusz indul 4.15-kor a Málchéj Jiszraél — Ámosz sarkától és 4.30-kor a Binjánéj Háumá mellől.

Felejthetetlen szüleinek

MIHÁLY FRIDA ÉS KÁLMÁN ז"ל

Temesvár — Rámát-Gán

elsőéves **ÁZKÁRAJÁT**
1972 szept. 4-én, hétfőn d.u. 2.30-kor tartjuk a Cholon — Bát-Jám körzeti temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál.

Gyermekeik: MIHÁLY SLOMO és ÁGI

Felejthetetlen drágánk

INBAL ELIAV ז"ל

(KLING GERY) KAPITÁNY

elestének első évfordulóján **ÁZKÁRÁT**
tartunk 1972 szeptember 7-én, csütörtök d. u. 4-kor a petách-tikvai temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál (88-as autóbusz).

A GYÁSZOLO CSALÁD

Felejthetetlen drága férjem, apánk, nagyapám, rokonunk

WEISS (Jicchák) LACI ז"ל

Komárom — Haifa — Ben-Dor

elhunytának első éve eletelevel **ÁZKÁRÁT**
tartunk hétfőn, 1972 szeptember 4-én, délután 3.15 órakor a neseri temetőben.

Külön autóbusz indul a lakástól, Ben-Dor, Reh. Ámosz 148.

A CSALÁD

Felejthetetlen férjem, apám, apósom, nagyapám, testvérim

SCHLESINGER TIBOR ז"ל

ELSŐÉVES ÁZKÁRAJÁT
szept. 8-án, péntek reggel 9-kor tartjuk a beér-sévi temetőben.

A GYÁSZOLO CSALÁD

Az 1-el végződő sorsjegyek visszanyerték a 4 pontot.

MILYEN ÖSSZEGET KAPTAK A VITKON-BIZOTTSÁG ÜGYVÉDEI?

A lecsökkentett honorárium összesen 163 ezer fontot tesz ki

Erdekes, hogy míg a Netivé Neft ügyében kinevezett vizsgáló bizottságnál szereplő ügyvédek magas honoráriuma miatt lemondott Jakov Simson Sapira igazságügyminiszter elhatározta, hogy visszatér előző tisztségébe, addig a „lecsökkentett” ügyvédi honoráriumot csak az elmúlt héten kapták meg az érdekelt ügyvédek.

Mint ismert, a Vitkon-bizottság összesen 425.750 fontos ügyvédi honoráriumot állapított meg, de az ezt követő közelítő vihar után néhány ügyvéd közölte, hogy hajlandó a honorárium egy részéről lemondani.

Jakov Szalomón és Náftali Lipschitz ügyvédek, akik a Netivé Neft volt vezérigazgatóját, Mordecháj Friedmann képviselték, lemondtak a teljes honoráriumról, amely 128 ezer fontot tett ki. Ezzel egyidejűleg közölték azonban, hogy követelik 50 ezer fontos kiadási költség megtérítését. (Az ügyvédek még a bizottság munkájának megkezdése előtt 307 ezer font tiszteletdíjat kaptak Friedmanntól).

Rám Kászipi ügyvéd, Dávid Niv geológus képviselője, aki az egész ügyet felfedte, 70 ezer font ról mondott le, a neki megítélt 128 ezer fontból.

Ervin Simron ügyvéd, dr. Cvi Dinstein helyettes pénzügyminiszter jogi képviselője 48.500 fontos összegről mondott le, a bizottság által neki megítélt honorárium feléről. Benyujtott azonban egy 4800 fontos költség-számlát.

Végül Ami Osznát ügyvéd, aki Dániel Kimchit, a Netivé Neft volt vezérigazgató helyettesét képviselte, nem mondott le ki eddig az ügyvédeknek járó ügyvédi honoráriumáról és 17 összeget, plusz 1000 font az ügygel.”

Az ügyvédeknek kifizetett összeg tehát lecsökkentett honoráriumok után 163 ezer fontot tett ki. Az igazságügyminiszterium csak a múlt héten küldte el az ügyvédeknek a nekik járó összeget, amelyből még mind-egyikük jövedelmi adót köteles fizetni.

Egy kérdésre válaszolva, Cvi Terlo, az igazságügyminiszterium államtitkára kijelentette: „Fogalmam sincs, miért nem fizették ki eddig az ügyvédeknek járó ügyvédi honoráriumot és 17 összeget, plusz 1000 font az ügygel.”

Drága feleségem, Erzi néném

FINKELSTEIN CHAJIMNÉ ז"ל

szül. Herskovits Erzsébet

SIRKÓAVATÁSÁT
1972 szept. 3-án — א' תשרי — vasárnap d.u. 4 órakor tartjuk a kfar-gideoni temetőben.

Autóbusz indul a Mázkiruttól.

A CSALÁD

Felejthetetlen férjem

EISNER JÁNOS ז"ל

Bonyhád — Tel-Aviv

SIRKÓAVATÁSÁT
szeptember 4-én délután fél négykor tartjuk a kirját-sauli temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál.

EISNER VALI

Mély fájdalommal közöljük, hogy szeretett feleségem, húgom

PASZTERNÁK (szül. Kohn) RÓZSI ז"ל

Marosvásárhely — Givát-Olga

SIRKÓAVATÁSÁT
1972 szept. 12-én, kedden d.u. 15.30 órakor tartjuk a petách-tikvai temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál.

Gyászolja férje, PASZTERNÁK BERNÁT és a KOHN CSALÁD

Megboldogult drága férjem, édesapánk

SCHWARTZ JÁKOV ז"ל

Celldömölk — Jád-Elijáhu

SIRKÓAVATÁSÁT
szeptember 12-én, kedden d.u. 3.30-kor tartjuk a Cholon — Bát-Jám körzeti temetőben. — Autóbusz indul 3 órakor, Jád-Elijáhu, Margolin u. 5. sz. elől.

Ezúton mondunk köszönetet a részvétnyilvánításokért.

A GYÁSZOLO CSALÁD

Felejthetetlen édesanyánk, nagyanyánk, dédanyánk

EINHORN ESZTER ז"ל

Budapest — Tel-Aviv

slosimja leteltével **ÁZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁSÁT**
tartunk Jeruzsálemben, a Hár Hámenuchoi temetőben, 1972 szept. 3-án — א' תשרי — vasárnap d.u. 4 órakor.

Külön autóbusz indul 3.30-kor, Bné-Brák, Smuel Hánávi utca 5 sz. elől.

A GYÁSZOLO CSALÁD

Felejthetetlen drága férjem, apánk, nagyapám, rokonunk

DEUTSCH (Sanyi) ALEXANDER ז"ל

Perbete — Haifa

második éves **ÁZKÁRÁJÁT**
vasárnap, 1972 szeptember 3-án délután 4 órakor tartjuk a haifai Kármel-parti temetőben.

Találkozás a temető főkapujánál.

A CSALÁD

Drága édesapánk, nagyapánk és testvérim

י' יהודה אשר (זלקה) זיגלר ז"ל

(ZSIGA)
Sengyel — Petach-Tikva

SIRKÓAVATÁSÁT
kedden, szept. 5-én — ה' תשרי — d.u. 4 órakor tartjuk a petach-tikvai temetőben. (88-as autóbusz).

LÁNYAI: MAGDA, SEINDI, GOLDI ÉS CSALÁDJAIK

Felejthetetlen drága férjem, apánk, nagyapám, testvérem, rokonunk

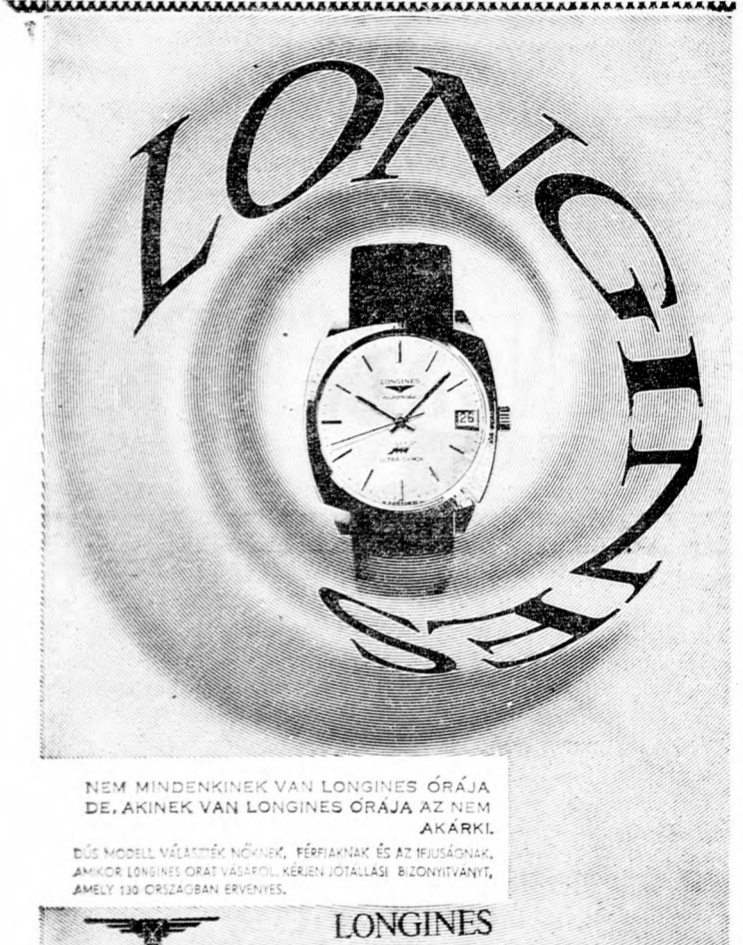
MICHAELI ÁHARON ז"ל

(MIHÁLYI ALADÁR)
Nagyvárad — Bné-Brák

SIRKÓAVATÁSÁT
1972 szept. 3-án, vasárnap d.u. 4.45-kor tartjuk a petách-tikvai temetőben (88-as autóbusz).

Találkozás a temető bejáratánál.

A GYÁSZOLO CSALÁD

UJ OLÉ VILLANYBOROTVÁTÓL AUTÓIG FARKASNAI VÁSÁROL VÁMMENTESEN

Szállítunk 10 nap alatt A LEGJOBB BEL- ÉS KÜLFÖLDI GYÁRTMÁNYOKAT MEGTALÁLJA ÖSSZPONTOSITVA NÁLUNK

Árusítás vátikoknak is.

S. FARKAS LTD. MONDIAL 2000

TEL-AVIV: Derech Petach Tikva 9, tel. 621-272. E. Hásoreg 2. (Gád épület) 7. em. Tel. 232-914.
JERUZSALEM: Hétfő, szerda 8.30-13, 16-19, Vas., kedd, csüt., 8.30-19.
T.A.—JERUZS.: Hétfő, szerda 8.30-13, 16-19, Vas., kedd, csüt., 8.30-19.
HAIFA: Herzl u. 24. Tel. 523-608.
NATANJA: Vas., kedd, szerda, csüt. d.u. 4-7-ig Elektron, 8d. Weizmann 13. Tel. 28935.

HETKÖZNAPOK

SZTRÁJK ÉS TÁRSADALOM

A biztonsági feladatok után sorrendben a társadalmi problémák képezik Izráel főgondját. Az osztályok és a törzsek közötti kereseti és kulturális különbségek amelyek sajnálatos módon csaknem a legtöbb esetben fedik egymást. Mint a jövőre nagyon komolyan fenyegető veszélyt emlegetik, hogy a legalacsonyabb keresetű rétegek az afrikai és ázsiai törzsek gyermekeiből kerülnek ki. Azokból, akiknek a szülei husz évvel ezelőtt érkeztek az elmaradt mohamedáni országok gettóiból, egyesek barlanglakók voltak és életmódjuk semmilyen sem különbözött a fellakók, vagy az arab-perzsa-kurdizsani proletároktól. Ennek a többségében analofabéta és csak gyermekáldásban gazdag zsidó tömegek: a leszármazottai okozták a zavaró társadalmi jelenségeket és a legtöbb fejtörést Izráel államának.

Iskolarendszerünket kísérők megváltoztatni azért, hogy ezeknek a törzseknek a gyermekeit, akiknek otthoni körülményeik lehetetlenné teszik, hogy azonos színvonalú tananyagot tanulmányozhassanak az európai és amerikai eredetű olákkal, felhívásunk a középiskolákba és egyetemre. Óriási anyagi áldozatokkal igyekszünk megszüntetni a nyomoranyagot és emberi lakást biztosítani azoknak a családoknak, amelyek csak olyan lakást kaphattak az ötvenes évek elején, amelynek építésére a kezdő államháztartásnak lehetősége volt. Olvassuk sokrétű ez a feladat, hogy nehezen hihető, el tudjuk-e végezni egyetlen generációban? Lehetőség, hogy a problémák részbeni megoldása a jövő nemzedéke hárul.

Az Elite-konzervben kitört sztrájk azért is ébresztett rokonközvetes rétegekben, mert kiderült, hogy ebben az iparban a női munkások kezdő fizetése 13 font naponta, a férfiaké 17. Természetesen, hogy ilyen bérek mellett nem európai származású munkások dolgoznak, hanem éppen annak a rétegnek a gyermekeit, amelynek életmódját feltételezni javítani kell ha valóban egységes nemzet akarunk összekövésolni a 72 országból egybegyűlt olétömegekből. Ez a sztrájk már hetek óta tart és nem tudtuk megoldást találni rá. Ugyanakkor azonban más sztrájkmozgalmak is felüttek a fejüket, más anyagi igények is felmerültek, amelyek elképzelhető ellenében állanak az Elite munkások követeléseivel. A középiskolai tanárok is a napokban nyújtották át fizetés-rendezési elképzeléseiket amelyeknek megvalósítása esetén több mint száz százalékkal ugrana fel a fizetésük. A középiskolai tanárok két évvel ezelőtt, pontosan a tanév kezdetekor, hosszú sztrájk révén értek el magasabb fizetéseket. Jelenlegi követelésekük az, hogy a tanárok kezdőfizetése azonos legyen a mérnökök hasonló fizetésével, azaz ők is a negyedik fizetési fokozatnál kezdjék.

Természetesen tökéletesen megértjük, hogy más elbírásban kell, hogy részvesztüljön az egyetemi végzettségű középiskolai tanár, mint az Elite munkás.

KÖZVETÍTÉS

IZRAELI MÓDRA

Zene. Kép: Felírás: München, 1972.
Olimpia.
Kép: Dán Silon sportszerkesztő a képernyő egyik oldalán iróasztalánál ül és iratait rendezi. A háta mögött izgalmas jelenet, de a szerkesztő fejétől nem látni a gyűztest.
Kép: Márk Spitz a pódiumra lép. A bolgár leány szaltókat csinál. A japán férfi leugrik a nyújtóról. Shane Gould átveszi az aranyérmét.
Kép: Dán Silon. Szöveg: Most átadjuk a szót Nizim Kivritnek, Sálom Nizim Kivrit. (Dán Silon rendező az iratát.)
Kép: az uszoda madártávlathó. Szöveg: Sálom, Dán Silon. Visszaadom a képet.
Kép: Dán Silon az iratát rendezi. Szöveg: Köszönöm, Nizim Kivrit. Átadom Giládimnak, aki az izgalmas Korea—Japán röplabdát nézi.
Kép: A röplabdások éppen időt kérnek. Szöveg: Köszönöm Dán Silon, visszaadom a képet.
Kép: Dán Silon nem veszi vissza, ennélfogva látjuk: a trener utasításokat ad és a megbeszélés tart. Izgalmas.
Kép: Dán Silon az iratait rendezi. Szöveg: Most pedig az Izráelben oly népszerű sport következik, a gyeplabda. Pakisztán és Anglia. Kép: gyeplabda, gyeplabda, gyeplabda.
Kép: Dán Silon rejtelmesen mosolyog a nézőkre. Iratait rendezi. Szöveg: Sálom, lejárt az időnk, köszönöm Nizim Kivrit, köszönöm Giládi köszönöm. Holnap újból jelentkezünk az izgalmas eseményekkel.
Kép: Márk Spitz a pódiumra lép. A bolgár leány szaltókat csinál, a japán férfi leugrik a nyújtóról. Shane Gould átveszi az aranyérmét. Minden nap és minden közvetítésnél többször.
Befejező kép: Dán Silon az iratait rendezi. (b e r e z l)

je, vagy munkása. De ha megvizsgáljuk a kettő közötti különbséget, olyan elképesztő távolságot látunk, ami szellett nem lehet szó nélkül elismerni, mai világunkban, amikor a társadalmi eltolódások tovetzi jellege vesznek. Az Elite munkásnő 338 fontos havi kezdőfizetése, az Elite munkás 442 fontos havi kezdő-jövedelme, amelynek feljavításáért hetek óta tart a sztrájk, valóban csak minden képesítés nélküli ember lehet. A tanárnak, amin elhagyja az egyetemi padokait, szakszervezete követelése értelmében 1.350 font fizetés jár ha a többi, 83 pont között, ezt az igényt is teljesítene. Messzemenő módon evetértünk azaz, hogy az intellektuális rétegnek, ha meg akarjuk őket tartani a modern követelményeknek megfelelő színvonalon, olyan fizetést kell adni, ami azt is megakadályozza, hogy külföldi jobb ajánlatok elesátsák őket.

A másik példa, amely ebbe a keretbe kívánkozik, az autóbuszvállalatok tarifaelemelése, mert az erre vonatkozó tárgyalások során úrra nyilvánosságára került, hogy mennyit keres például az Egged autóbuszsofőrök? Vannak olyanok, nem is kevesen, akiknek a jövedelme 3.650 font havonta, Természetesen enyhíteni lehetne ezt a csak tornak nevezhető képet azzal, hogy ebben az összegben rengeteg túlóra is benne van. Azt is mondják, hogy ilyen jövedelem csak a kooperatíva tagjának jut, akik egy autóbusz árát fektetik be a szövetkezeti tagság elnyerésébe, azaz 70 ezer font vagyon utáni kamat is jár nekik. Egyébként egy ilyen sofőr fizetése nem több, mint 1.650 font.

Ez az „egyébként” is surjra a szemet ha arra gondolunk, hogy a Hizdatrutnak az idej keret-bérmegállapításba milyen nehezen sikerült felvennie azt a kikötést, hogy egy munkás minimális bére nem lehet 425 fontnál alacsonyabb. Az Egged-sofőr rengeteg túlórája fölött sem lehet egyszerűen napirendre térni, mert ilyen tisztességes havi fizetés mellett nem feltétlenül szükséges, hogy a sofőrnek túlóráit biztosítsanak. Ahelyett több sofőrt kellene alkalmazni, — esetleg azokból a rétegekből is, amelyek képesítése, a fentebb már felsorolt okok és körülmények miatt nem is nagyon mulhatja felül azt, amit egy autóvezetőtől megkövetelnek.

A sztrájk a demokrata társadalom nagy pozitívuma, a munkásjogi szervezkedési jogának egyik jelelője. A sztrájk azonban a különbség aközött, hogy milyen követelésekért folynak a sztrájkok. A tanárok és az Egged-sofőrök is kulespozióiót betöltő tényezők, akik a bérharcuk során a végző feyverhez, a sztrájkhoz nyulnak, megbénítják az ország elsőrendű fontosságú szolgáltatóit. Az Elite munkások ugyanúgy, hogy sztrájkjuk már hét hete tart és a lakosság ezt egyáltalán nem érzi. Képzünk csak el, ha az Egged, vagy a Dán sztrájkolna hét hétig, milyen következményekkel járna ez mindennapi életünkre, vagy ha a villanytársaság dolgozóit tennék le a munkát csak egy hétre, hogyan élnék Izráelben a technológia korában. A társadalom legalján életszínvonalának emeléséért küzdő réteg igazért nem szállnak sikra úgy meg az egyébként igen tevékeny egyetemi tanárok, a társadalmi életünk minden meynyilatkozását olyan éberen ellenőrző tudósok és széplelkek, mint ahogyan minden fenn tartás nélkül hajlandók tudomásul venni például a tanárok fizetésemelési követelését, amelynek teljesítése az állam szempontjából költségetevis abszurdum.

V alahol alapvető hiba van társadalmi berendezkedésünkben és 25 évvel az állam megalapítása után olyan eltolódások következtek be törzseink és osztályaink között, amelyek elképesztők, ha arra gondolunk, hogy a gazdasági és társadalmi egyenlőségnek milyen jellegzetes szelleme uralkodott az állam előtti Erec Jisráelben. Anélkül, hogy visszakivánnánk azokat a patriarhális viszonyokat, amikor az iskolai pedellusnak magasabb volt a fizetése, mint az igazgatónak, mert az iskolaszolga felesége 11 gyermeket szült, az igazgató pedig csak egyet, egészségtelen fejlődésnek kell minősítenünk azt, hogy milyen nagymértékben alakultak ki ezek a különbségek negyed évszázad alatt.

A sztrájk a társadalom természetes fejlődője, de nem minden országban és nem minden körülmények között válik a társadalom hasznára. Pontosabban tehát úgy határozhatnánk meg, hogy nem minden sztrájk viszi előre társadalmunkat. Az Elite munkásainak sztrájkja pozitívum, az Egged-sofőrök és a tanárok sztrájkja negatívum, a mi körülményeink között feltétlenül negatívum. Az óriási távolságot valahol a közepeten át kell hidalni. Hogyan és mikor valószínűleg ez meg, ez természetesen nehezen megválasztható kérdés. Annyi bizonyos, hogy nem úgy jó, ahogyan most van. Csak akkor lesz jó, ha az általános bérezési problémát annak a felismerése mellett fogjuk megoldani, hogy vannak Izráelben elnyomott társadalmi rétegek és joggal vagy jogtalanul, megkülönböztetésre panaszkozó törzsek.

Az izráeli »világrekord«

Irta: DÁN OFRY

Senkinek sem volt illúziója. Tudtuk, hogy nem várhatunk aranyérmetek olimpiai küldöttségünkötől. Arra sem számítottunk, hogy esetleg ezüstérmét hoznak majd haza a huszadik olimpiáról. Az igazat megvallva, a harmadik helyezést teleöntő bronzérme sem rajzolódt ki képzeletünkben.

Tudtuk, hogy tényleges helyezésekre nincsenek kilátásaink. Esélyeink a nullával egyenlők.

Hogy miért? Mert tisztában voltunk erőviszonyainkkal. Ismertük sportolónk teljesítő képességét. Tudtuk, hogy a világ legjobb sportolói mellett még csak „a labdája sem rugathat”.

Elejétől fogva nyilvánvaló volt, hogy a népek sportolónak lenyűgöző nemzetközi rendezvény aligha számíthat Izráel olyan eredményekre, melyek — tisztára sport szempontból — akár csak említésre is méltók.

Ennek ellenére utnak indítottuk a küldöttséget. Hogy a megnyitón és néhány sportigényben legalább az első fordulóban szerepljen Izráel neve. Hogy jelenlétünkkel is érzékeltesük: Ime, a sport területén is létezzük. Ha nem is az élvonalban, de szerseny méreteinkhez és nehéz életkörülményeinkhez képest, legalább nem az egészen utolsó között.

Eleve vizsgát találtunk abban, hogy azért remélhetőleg lesznek olyanok is Münchenben, akik még nálunk is gyengébbek...

Mínta nekünk szövegezték volna az olimpiai játékok hagyományos axiómáját. „Nem az eredmények a fontosak, hanem maga a részvétel...”

Ebből a szempontból senki sem emelhet panaszt Izráel sportolói ellen. Még kevésbé lehetnek kifogások a Izráeli sportolókat elkísérő edzők és adminisztrátorok ellen.

Őket valóban csak egy cél vezette. Eljutni Münchenbe. Részt venni az olimpián. Középszen, — és kék reprezentatív kabátjúnk Izráel címerével. A két-fehér mezőnybe behorogolt Menorával a mellükön.

Hogy képviseljük az Izráeli sportot. Egész pontosan, — Izráel államát, polgárait, reményességét.

Ez volt a küldetés egyes számú célja.

Ezért delegálta ez a kicsiny ország Münchenbe 15 sportolóját 13 kísérővel. Hogy ha már különösebb dícsőseget nem is hoznak Izráel számára a salkápván, a szorítóban, vagy az uszómedencében, legalább szegyet ne hozzanak ránk. Hogy egyszerűen csak képviseljenek bennünket.

Szerényen, Izráel nevéhez és erőforrásához méltó önmegtartóztatással.

Olimpiai küldöttségünk nem váltotta be a hozzáírózott reményeket. Nem azért, mert sportolónk messze elmaradtak és lemaradtak a versenyeken, hanem egészen más oknál fogva. Ez a küldöttség, amely Izráel nevéhez és címeréhez kellett volna képviselje, — csúfosan megbukott az első müncheni erkölcsi erőpróban.

Még mielőtt hivatalosan és ünneppélyesen megnyitóták volna az olimpiát.

Izráel sportolói azért kerültek hirtelen a nagyvilágot tudósító sajtó, rádió, televízió érdeklődésének előterébe, mert távolmaradásukkal tüntettek a dachaui megsemmisítő táborban megrendezett emlékünnepeken.

A tények ismeretése. A német olimpiai szervezőbizottság úgy vélte, hogy mielőtt Gustav Heinemann államelnök megnyitná az olimpiai játékokat, ildomos lenne emlékünnepeit rendezni az egykori dachaui náci haláltáborban. Annak gemonstrálására, hogy mind az olimpiai vendégül látó ország és város, mind a szétróza négy irányból özszereseglett sportolók, ekkülönítik magukat a szörnyű emlékeket ébresztő Dachau szellemétől. Annál is inkább, mert Dachau alig 20 percnyi utazásra fekszik az olimpiai falutól.

Lehet vitatkozni arról, hogy helyes volt-e a németek lépése, vagy nem. Abban a pillanatban azonban, amikor a vendégül látó ország székülde a meghívókat az olimpia

mintegy tízezer résztvevőjének, nem lehetett többé kétség a tennivalókat illetően. Legalábbis az Izráeli szempontjából.

Izráel olimpiai küldöttségének teljes létszámban ott kellett volna állnia a dachaui haláltábor emlékműve előtt. Ha másért nem, hát csak az illem miatt is. A németek végülis valószínűleg elsősorban ránk gondoltak, amikor elhatározták a kegyeleti emlékszerartatás megrendezését. A világ közvélemé-

lefonon is magyarázkodott a minisztérium egyik főemlere előtt. Amikor dr. Dán Ronen, a közoktatásiügyi miniszter egyik közel munkatársa felhívta Inbár müncheni számát, az Izráeli delegáció vezetője ilyesmiket mondott:

Dr. Ronen: Miért vettek részt ilyen kevesen az emlékünnepeken?

Inbár: Mert ez egy hosszú, másfélórás szerartás volt, amit német nyelven vezettek le és valójában amúgyis csak a küldöttség képviselőinek volt szánya...

HOL VOLTAK?

nyével egyetemben ők is tudják, hogy Izráel állama mindenképp az európai zsidó tragédia hamvaiból kell élethe. Amint ezt drámai erővel és megfélebbeszhetetlen erkölcsi indokolással annyiszor kifejtettük az elmúlt negyedszázad alatt. Politikai küzdelemnek és kárterítési igényeink érvényesítését alkalmával...

Amikor az UNO intézményei előtt az önálló zsidó állam gondolatának támogatását kértük, mindig arra hívatkoztunk, hogy ez a legkevésbé, amit a világ tehet a hatmillió mártír emlékének. Amikor az Izráeli kormány tudtával és kérésére dr. Náchum Goldmann az első titkos tárgyalásokat folytatta dr. Konrad Adenauer német kancellárral az egyéni és az örökösök nélkül maradt zsidó vagyon kárterítése ügyében, legfőbb érve az volt, hogy Izráel a véskorszakban elpusztult hatmillió kizérőleges erkölcsi jogutódja. Ezért járult hozzá a bonni kormány ahhoz, hogy az örökösök és a gazda nélkül maradt zsidó értékek feletben Izráel államát kárpótolja. Ezért sikerült később arra is megnyerni Nyugat-Németországot, hogy nyitlans és „az asztal alatt” jelentős hadászati jellegű támogatást nyújtson Izráelnek az arabokkal szemben. Sokszor a NATO háta mögött, annak megkerülésével...

Izráel és a véskorszak közötti történelmi fonal tehát nem most született. A zsidó állam megalakulása óta létezik ez a fogalmi párosítás.

Naiv módon abban a tévhitben ringattuk magunkat, hogy ezt az állami létünkkel kapcsolatos alapvetést meg az Izráeli képviselő olimpiai küldöttség is megérti és felfogja.

Az események azt bizonyítják, hogy tulajdonképpén olimpiai küldöttségünk érzelmi rezdüléseinek modulációit. A hivatalosan 28 személyből álló Izráeli olimpiai delegációból mindössze öt sportoló és két kísérő jelent meg a Dachauban megrendezett kegyeleti emlékünnepeken. A többiek?

De miért választottunk mi? Adjuk át a szót a illetékekebb embernek. Hadd feleljen Joszéf Inbár, az olimpiai küldöttség vezetője, akitől időközben Jigál Alon miniszterelnökhelyettes és Főzoktatásiügyi miniszter távirati magyarázatot kért a szegyetlen je távolmaradás okairól. Inbár a héten te-

Joszéf Inbár a Dachau-botrány után nyilatkozott Dov Acnon Izráeli újságírónak is, aki a Jediot Achronot müncheni tudósítógárdájának a vezetője. A sajtó számára a doct első magyarázata még más érdekessége re fényt derített.

„Néleményem szerint tekintélyes és méltóság teljes összállítású küldöttséget menesztettünk Dachauba... A többiek azért maradtak távol, mert többen el voltak foglalva különböző kongresszusokon...”

Bölcsseink szerint „kol hámoszif goré”. Ha ehhez még hozzátennénk valamit az olimpiai küldöttség vezetőjének magyarázatából, csak elkövetnénk a megdöbbentő, szegyetlenjeis válságot. Azt a fényt, hogy az Izráeli küldöttségnek fontosabb volt külföldre kongresszusokon strátsálni, vagy egyszerűen minden eleges ok és indok nélkül távolmaradni, minsem egységesen kivonulni Dachauban, ahol minden szem elsősorban őket kereste.

Őket kereste és nem az indonézai sportolókat. Őket várták el mindenképp és nem a keletnémeteket, vagy az egyiptomi küldöttséget.

Az Izráelieknek — gondolták a naiv német szervezők — mégiscsak valamivel több közük van Dachau emlékéhez, mint mondjuk Venezuela, vagy Észak-Korea olimpiai együttesének.

A német szervezők azonban tévedtek. Tévedtek, mert — nem ismerték eléggé a külföldön forgoló Izráeli sportolók, edzők és közönséges „kísérők” sajátságos gondolatvilágát, furcsa logikáját.

Sőt mi több, mi is tévedtünk itt, Izráelben...

Ma azonban már tudjuk, hogy ha a müncheni olimpiai történetesen aranyérmetek, ezüstérmek, vagy bronzérmetek osztogatásának az izléstelenség, az érzelmi eltoplulás, a hibás mérlegelések versenyén, akkor az Izráeli küldöttség, amelynek 28 tagjából 21 elmulasztotta felkeresni Dachau az olimpia megnyitása előtti pénteken, kétségkívül rózsásabb kilátásokkal léphetne a verseny porondjára. Úgy tűnik, a botrányos szerepeltérén az Izráeli sportolóknak már eddig is világrekordot értek el Münchenben.

BENDER OLGI és SÁNDOR
Cholon
25-İK HAZASSÁGI EVFORDULÓJÁRA
A LEGJOBBAKAT KIVANJÁK
szerető gyermekeik: ZSUZI és JUTKA,
unokáik: RONEN és TAMIR, és a család

ADLER OLGÁNAK
(szül. HOFFMANN — Tasnád)
KÖZMETIKAI DIPLOMÁJA ELYNERESE
ALKALMÁBÓL MÁZÁL TOV,
SŐK SZERENCSET KIVÁN
FERJE, VILI ÉS ANYOSA

Herzlia, Nevé Ámál, Gil u. 647, tel. 918884 *
שנה טובה

KLEIN LÁSZLÓ szobafestő - mázoló
Nagyvárad-Tel-Aviv, Svil Hechaláv u. 12, tel. 254821
*
Tisztelt klienseimnek, rokonaimnak és barátaimnak kívánok
BOLDOG UJEVET, KELLEMES ÜNNEPEKET

ROS-HASÁNA 5733 ALKALMÁBÓL
שנה טובה ומבורכת
NAGYON BOLDOG, BEKÉS ESZTENDŐT
ÉS KELLEMES ÜNNEPEKET KIVÁN MEGRENDELŐINEK, AMERIKAI ÉS KANADAI
TESTVÉREINEK, A ROKONSÁGNAK ÉS A
MARAMAROSSZIGETI LANDSMANOKNAK

Mrs. ABE FRIEDMANN LAKBERENDEZŐ
(WEINER DORI) ÉS CSALÁDJÁ
MODERN DECORATOR: 144-41, 26 Ave, Flushing, N.Y.,
Tel. 939-2808

MERMELSTEIN EMIL (Aibee)
(Munkács)
75-İK SZÜLETÉSNAPIJÁRA
SZÍVBÓL GRATULÁLUNK.
FIA, ANDY ÉS CSALÁDJÁ,
A KEREN CSALÁD
ÉS AZ ÖSSZES ISMEROSOK
1972. IX. 1. UJ KELET 3

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

ÉRDEKES ASSZONYOK:

RITA OREN,

katonatiszt, aki három hónappal a bevonulás után férjhez ment, de nem kérte a leszerelését

Hadnagy rangjelzést visel a vállapján. Pedig számára nem volt kötelező a katonai szolgálat, mert alig három hónappal a bevonulása után, férjhez ment.

Törvényeink értelmében az asszonyok nem teljesítik katonai szolgálatot. Rita nem

kérte a leszerelést. Ő katonát akart maradni.

Folytatta a szolgálatot és kitűnően megálta a helyét. Tiszti tanfolyamra került, hadnagy lett belőle.

— Nekem nem járt, hogy leszereljenek — mondja Rita —, mert én nem 18 éves koromban vonultam be. Egyetemi halasztást kaptam, s mikor bevonultam, már zsemben volt a diploma. Így akkor nem szokás kérni a leszerelést, ha férjhez megy az ember.

— Mít tanult az egyetemen?

— Műésítést.

— Hol született?

— Egy kelet-európai országban. Tíz évvel ezelőtt alijáztunk a szüleimmel és a testvéremmel. A szüleim egyetemet végzett emberek, mindketten Dália kibuc kémiai gyárában dolgoznak. Bennünket lényegében a nagymama nevelt.

— Milyen tervei vannak az életben?

— Kórháztervezéssel szeret-

nék foglalkozni. Egy nagy körhöz terveit forgatom a fejemen. Ami a családi életet illeti, az persze mindennél fontosabb. A lényeg a gyerek. Hogy hány gyerek, azt még nem döntöttük el a férjemmel, előbb megváróm, amíg leszerelék és elhelyezkedem. Mert a zsold bizony elég kevés, arra nem lehet családot alapítani...

LEG

A világ egyik legnagyobb gabona-gyűjteménye az Egyesült Államokban, Beltsville-ben van. Nemesak az utolsó évszázadból származó gabonafélék találhatók meg benne, hanem távolkeleti kenyérmagvak, rizsfajták min'ái is. Igen gazdag az etiópiai és az egyiptomi származású árpafajták gyűjteménye is. Ez utóbbiak mostanában nagyon foglalkoztatják a kutatókat, mert több bennük a fehérje, mint a mostanában természet árpafajtákban.

A világ egyik legédesebb gyűjteménye a hexahidrofluorén-dikarbonsav egyik nátriumsója: édesítő hatása körülbelül kétszer erősebb a cukorénál. A vegyületet japán vegyészek szintetizálták.

Az embert körülvevő élővilágból a legnagyobb alak-gazdagságot a rovarok mutatják. Az eddig megismert és tudomá-

nyosan leírt rovarok 800 ezer különböző formán kívül feltehetően még további 5 milliót tesz ki az ismeretlen rovarfajták száma. Sajnos, ez a nagyszámú rovar csaknem 90 százalékban az egyéb vegetációk, sőt az ember és a magasabbrendű állatok rovására él, tehát kénytelenek vagyunk őket irtani. Ezzel viszont lassanként kipusztítjuk azt a 10 százalékot is, amely környezetünk biológiai egyensúlyában fontos szerepet játszik.

A tudósok szerint a világ legédesebb szigete a Sidneytől 750 kilométerre fekvő, körülbelül 10 kilométer hosszú és átlag 2 kilométer széles Lord-Hay-sziget. Növény és állatvilága teljesen elüt Ausztrália főrajától és faunájától, viszont nagyon hasonlít a tőle sok ezer kilométerre fekvő Juan Fernandez szigetekéhez. A tudósok erre eddig még nem találtak teljesen elfoizadható magyarázatot.

KÖNNYEBB A KÖNNYÜNÉL

Ki gondolná, hogy ma, a műanyagok korában, amikor ezerre nyí cőra használják a műanyagokat, igen sok esetben éppen a parafát rem lehetett eddig semmiféle más anyaggal helyettesíteni? Pedig igazán nagy szükség volna olyan anyagra, amelynek megvan a parafa minden jó tulajdonsága: könnyűsége, rugalmassága, vághatósága, ellenálló képessége, folyadékokkal szemben, rossz hővezetőképessége, kitűnő hang-és áramszigetelő képessége.

Nem csoda, hogy e sok kiváló tulajdonsága folytán a parafa a mindennapi életben és a technikában sok esetben nemcsak pótohatatlan, hanem egyre fontosabb anyag is. Mert nemesak a gót készítenek belőle, hanem sokféle más cikket is. Az ugyan nem valami fontos, hogy egyes cigarettafajták szopókáit vékony parafaréteggel vonják be, vagy a horgászfelszerelésnek egyes részeit belőle készítik, és a könnyű női cipők talpának anyaga is parafa. Az azonban már életbevágóan fontos, hogy trópusi vidékeken a parafasírok "édi meg az embert a perselő napsugarkától és a parafalapokból összefűzött mentőöv növeli a hajón utazók biztonságát. A parafa egyéb alkalmazásai is sokszor teszik kellemebbé és könnyebbé életünket.

Dugók készítése parafából tulajdonképpen már egyik fontos technikai alkalmazása ennek a fontos áversanyagának. Evente sok milliárd dugó kell a gyógyszerekkel, italfélékkel, vegyszerekkel és más anyagokkal töltött palackok légmentes elzárásához. A korszerű hűtőházak, hűtőkocsik, fűtőházak, tengeralattjárók, repülőgépek és űrhajók hőszigetelő falain a legfontosabb és egyben a legkönnyebb hőszigetelő anyag a parafa. Bojlerek és gőzvezetékek hőszigetelő burkolata is igen sok esetben parafából készül.

Világos, hogy mindehhez óriási mennyiségű parafa szükséges. Ha csak azt számítjuk ki, hogy mennyi parafa kell egy milliárd közepes nagyságú parafadugó készítéséhez, máris meglepő mennyiséget kapunk: hét és fél ezer köbméter, azaz körülbelül 1800 tonnát, nem számítva a hulladékot! Persze, ez a hulladék sem vész kárba, sőt nagyon is fontos és megbecsült nyersanyag. Porrá őrölve, vagy szemesítésre darálva gumi- és műanyag tárgyak, továbbá linóle-

um- és különféle műanyag lemezek töltőanyagául szolgál.

De honnan kapjuk azt a sok parafát, ami mindehhez szükséges? A parafa tulajdonképpen a paratölgy (quercus suber) kérge. Ez az őrszövid tölgyfajta főleg a Földközi-tenger környékén terem. Ujjában azonban óriási ültetvényekben termelik a Krim-félszigeten, a Kaukázusban, USA déli államában és sok más vidéken, ahol az éghajlat kedvez a paratölgy fejlődésének. A világ legnagyobb paratölgyerdőj Marokkóban vannak. Az ottani paratölgyterülete több mint egymillió hektár. A legjobb minőségű parafa viszont a spanyol országi Katalóniában terem. Ezért világhírűek a spanyol parafatermékek.

A parafa termelése több százéves történelmet ír le. Először 20-25 éves korában lehántolják a paratölgy törzsén és vastagabb ágain a kérget külső, fás réteggel. A faszelvet kerge a „gyógygút” folyamán vástga, finom szerkezetű és rugalmas parafaréteget hoz létre. Ezt a parafa-réteget azután minden 4-6 évben lefejtik a fáról, megtisztítják, ki-egyenestik és így hozzák forgalomba. A paratölgy ilyen nem kíméletes kezelése ellenére is el-él vagy 150 évig sőt minél idősebb, annál több parafát ad egyszerre. Az ötven évnel idősebb paratölgy egyszerre 40-60 kilogramm parafát is adhat.

A KLEEN PASZTA UJ MINŐSÉGBEN

A Kleen paszta, a konyha királynője, a kiváló készítmény, a nemzetközi Monde Selection kitüntetései most **kitűnőbb minőségben** — NL szerrel a kéz ápolására, új és kellemes illat hozzáadásával, fokozottabb töménységben, ami megtakarítást jelent, szép, színes plasztikdobozban, amely úgy készült, hogy kiürítése után célszerű, emeletes tartónak használhatja a frizsderben. Mindez 1.50 IL.

A KLEEN PASZTA MEG JOBB — MEG JOBB DOBOZBAN

DELILA
— a csábító illat

OL IS MEGÍGEZIE A CSODÁS ILLAT

NAGY ENGEDMÉNYEK AZ UNNEPEKRE!!!

ÁRPELDÁK:
Színes „Rosen” szett Abrosz 160 x 160 és 6 szalvéta 48.— helyett csak **32.50**

*
Férfiing Terylene, rövidujjú 22.— helyett csak **15.—**

*
„Rosen” pikétakaró 150 x 225, számtalan színben 32.— helyett csak **25.60**

*
Hímzett szett paplanhuzat 150 x 200, 2 párnahuzattal 67.50 helyett csak **57.50**

»MLAI«
Gruzenberg 24, Tel-Aviv, Ofir-üzlet szemből

MARY QUANT

UJJA-VARÁZSOLJA AJKÁT ES KÖRMÉT

MARY QUANT

BÉLA SZŐRMEÜZLET

tulajdonosa közli, hogy a legújabb modellekkel érkezett vissza az USA-ból.

T. VEVOINEK, BARATAINAK ÉS ROKONAINAK KIVAN

BOLDOG, BÉKÉS, BŐSEGES ÉVET
Tel-Aviv, Ben-Jehuda 22., tel. 58856

DAVID BLÜTHNER (Jumi)
Maroshévíz, Nagyvárad

„SZALON BIGDZJ CHEN” BŐRRUHÁZAT

TEL-AVIV • Allenby 99. • emelet

A nagytemplommal szemben

* KITŰNŐ MINŐSÉG * KÜLÖNBÖZŐ SZINEK * KORREKT KISZOLGÁLÁS

Nyitva 7-7-ig.

Hölgyeim!

Kifogástalan szabású elegáns szoknya

BINDER KONFEKCIO

Tel-Aviv, Náchlát Benjamin u. 21, tel. 623081

• Rendeléseket méret után vállalunk •

BOR-ES ANTILOP-KABATOK KÉSZEN ÉS MÉRTEK UTAN KAPHATÓK „TRANSILVANIA SZALON”-ban

Braun Leó — Nagyvárad

TEL-AVIV, FIN UTCA 8/6, Tel. 34103. Iáchaná Merkázit

VAMOS ORTÓPÉD
ORVOSI MŰSZERESZ

MODERN BETETEK MINDEN CIPOBEN HORDHATÓK

• EJJEL-NAPPAL VISELHETŐ SÉRKVŐLOK •
• ORLOPEL FÜZŐ, HASKÓIO • GUMIHARISNYA •

Tel-Aviv, Passage, DIZENGOFF ST. 155 • Tel. 227-284.

„LEONORE”

varrás- és szabás-iskola vezetőnöje új, modern és könnyű módszerekkel **tért haza Párizsból!**

Új kurzusok indulnak szept. 5-én!

1. SZABÁS- ÉS MODELLIROZÓ KURZUS szakmabeliek, konfekcionálók, varrónők, szabásznők, modell-szabásznők és haladók számára!

Konfekció és mérték!
Siker biztosítva!

2. VARRÁS ÉS SZABÁS KURZUS KEZDŐKNEK. Már a kurzus kezdetén a tanulók ruhákat szabnak és varrnak maguknak. (Az ünnepnapokat nem számítjuk fel).

Beiratkozás aug. 29-től a **„LEONORE” ISKOLÁBAN**

T.A., Stomo Hámelech 72.

Hölgyeim!

AMALIA KOZMETIKÁBAN elsőrendű kezelés 8.— fontért.

Hajszálak eltávolítása lábról 8.— font. — Hétfőn zárva.

T.A. Jóhánán Hászándlár 19, tel. 287609. — Boldog újévet!

EGY NEVELÉSI MÓDSZER CSÓDJE

Irtta: RÖSSEL MORDECHAJ

Izrael sréplékei nagyon sokat hallanak magukról az utóbbi időben — indokolt és kevésbé indokolt közéleti kérdések kapcsán.

A baj csupán ott van, hogy bizonyos körökben a lelkiismeret csak szelvény módjára ébredzik és mozdul meg, más esetekben pedig tovább alussza Hofeherge végtelenné tünő álmát.

Létezik-e olyan fokmérő, amelynek segítségével megállapítható, melyik az a jó, vagy nagy dolog, amely megérdemli, hogy a szellem emberei megmozduljanak érdekében és melyik az a jelentéktelen valami, amely közömbösen kell, hogy hagyja őket és még másokat is?

Itt van például a következő eset: Egy pedagógiai szeminarium mintegy 200 növendékének kérdőívét készítettek, amelyben a zsidó hagyományról, vagy aho-

gyan mostanában nevezni szokás, „zsidó tudattal” kapcsolatos kérdésekre kellett feleletet adniuk. A válaszok 80 százaléka — tudatlansága miatt — elképzelte a kérdőív szerzőit.

Ime néhány kérdés és néhány jellemző felelet:

Mi az az „zsidó mámi”?
A válasz: Zsidó partizánok dala.

Mi a „Hávidá”?
Válasz: Kijus ima, szombat beállta és avozása idején mondják.

Mi a „jom-kipur kátán”?
Válasz: Jom-kipur napja, amit nem meghatározott időben tartanak meg és ami a galúti zsidókat kötelezi.

Mi a „Melavé Malká”?
Válasz: Rádió-program. Más válaszok: Ünnepi étkezés, a szombat beálltá köszöntik vele. — Költmény szombat királyjónéknak fogadására.

Mi a „Máfit”?
Válaszok: 1. Az ember aki felolvassa a Háftát amikor édesapját temetik. 2. Így hívják a bármivá korba jutott fiúgyermeket.

Mi a „Kínót”?
Válaszok: Jom-kipurkor olvasás a Kínótokat, zjovót és é-chát, Imák, amelyek valójában költemények. A közepkorban, vagy valamivel később írták.

Mi a „Miszé Tórá”?
Válasz: Rómbám egyik műve, amit „Moré Nevuchimnak” is neveznek.

A terjedelmes kérdőívre sok haszonszerű válasz érkezett be. Csak a tanulók 20 százaléka adott helyes feleletet, a többség fogalma sem volt róluik. Az nem fontos, hogy ezek a tanulók nem voltak vallásosak és hogy az iskola sem az. Egy izraeli zsidó középiskola végzettjeinek

kötelességük ismerni ezeket és az ezekhez hasonló fogalmakat — függetlenül vallásos beállítottságuktól. Hogy milyen szomorú ez a jelenség, csak akkor érzékelhetjük kellőképpen, ha elgondoljuk, hogy ezek a fiatalok a jövő nevelői lesznek és később esetleg az ország vezetői.

Hogyan nevelhetünk ezek a fiatalok a zsidó tudatra, a zsidó kultúrát és hagyomány ismeretét, szeretetét, amikor a tudatlanságuk ilyen elképesztő mértékűre tesznek tanúságot?

Ugy értem, hogy az ilyen haszonszerű válaszok miatt, „kis esetek”, amelyeket a sajtó, vagy távközlési eszközeink egyáltalán, vagy alig említenek meg, érdemeket volnának arra, hogy közéleti tévézveinket, írónkat, tudósainkat foglalkoztassák. Meg kellene hízni a vészféket, hogy még idejében elejét vegyük az

ártalmatlan tudatlanságnak, tönkös hullámoknak, amely előbb-utóbb a teljes elszórdításához vezethet. De ez csupán kevesek nyugalmát zavarja. A sajtó nem indít kampányt, írónk nem tárgyalnak róla órákon át a miniszterelnökkel és a szülők és nevelők a közömbösen tudomásul veszik a nagyon elszomorító tényeket.

Mert ez esetben nem milliók hüflően kezeléséről van szó, nem egy 25 éves elölött kitelepett arab falu panaszáról, nem „Mácpén” vagy „Rákách” tagok által mesterségesen feljutott politikai kérdésekről, csak fiaink, a holnap nemzedékének nevelőiről. A zsidó szellem és tudat elkallódásával a zsidó országban.

Ki vonatkozó felelősségre ezért a súlyos mulasztásért? Egy dolog kétségem felül áll: az ifjúság maga teljesen ártatlan. Töle nem várhatunk el többet, mint amennyit nyújtunk számára.

Ha van valaki, akinek a vádlottak padján a helye ebben a kérdésben, azok a nevelők és a szülők társadalmá. A nevelők, a tanárok, a szülők, tudatában vannak bűnösségüknek és ez az oka, hogy majdnem reakció nélkül haladnak el a negatív jelenségek mellett, nem keresik a baj okozóját, mert akkor nekik kellene vallaniuk, hogy a felelősség oroszlanrészre rájuk hárul.

Miért vádolhatók a szülők és a nevelők?

Több okból is. A magukat „modernnek” és „haladónak” nevező szülők és nevelők sokszor megutáltatják neveltjeikkel a zsidóság ősi értékeit és hagyományait. A Tórá legundok és primitív mesék gyűjteményének nyilvánítják, amelyek lehet, hogy valamikor érdekesnek tűntek, de századunkban csak folklor jellegűek bírnak.

Sok jó, de vallástalan cionista maga szűcs tisztában azzal, hogy milyen bomlasztó hatással van az ifjúság lelkére annak a nagyon elfogadott érvelésnek a használatá, hogy Izrael-

ben új zsidó nép született. Ez az érvelés a Kanániák arzenáljából való és azt eredményezi, hogy a fiatalság hajlandó annak lezsidósághoz konzekvenciát vonni. Ha más nép született volna, nem feltétlenül fontos megőrizni a galutban kialakult hagyományokat, sőt menekülni kell tőlük, mint szegyneli való, felesleges teherül.

A tradicionális zsidó ünnepek és a szombat napja elvesztették eredeti jellegüket. Valamikor a család összetartozásának, szülők és gyermekek közötti kapcsolatok fémelyítésének, zsidó értékében való elmélyülésnek napjai voltak. És ma? A piknikezés, az autózás, strandolás és a kártya ünnepnapjává váltak. A szülők a maguk szórakoztatásáról, közéleti és amatőr tevékenységükért, zsidó értékeket nem említenek. Aki nem így él, az visszamaradt, közéleti és amatőr tevékenységre érdemes. Minden látszat ellenére, egész életük egyetlen hosszú hűvöznap.

Hogyan nevelhet alapos és tartalmas zsidó tudatra az tanár, aki maga is más normák között él, aki lemosolyogja mindazt, ami évszázadokon át életben tartotta a zsidóságot, életének értelmét adott — egyéni-

és nemzeti tragédiák ellenére is? A válasz kézenfekvő:

A vallástalan nevelési módszer csódot mondot és ideje, hogy a szülők és nevelők nagy tömege belássa azt és levonja az ebből kiárazkó következtetéseket. Valószínűleg nem látják azonban, hogy erre a közeljövőben sor kerülhet.

Mégis van egy komoly fény sugarú ebben a vonatkozásban: maga az ifjúság. Előbb, vagy utóbb az ifjúság rájön a helyzet tarthatatlanságára és önértékelést lép rá arra az utra, amelyről a szülők és a nevelők távolították.

Az évek során sok modern áramlat és divat-ideológia rajta volt az ifjúság, de rájött ezek emers voltára, fűrészszerű és hátat fordított azoknak.

A zsidó vallás és hagyomány kiapadhatatlan forrását és szépségei ismét varázskörükbe vonják majd a fiatalokat, akik rájönnek arra, hogy nincs más út, ha zsidóként kívánunk fennmaradni.

És akkor megszűnik az a sajnálatos és szegyetlenes állapot, hogy érettségiző diákok, a holnap nevelői és vezetői, olyan válaszokat adnak a zsidósággal kapcsolatos kérdésekről, amelyekről a cikk elején szólunk.

HELENA RUBINSTEIN HISZ AZ ÖN SZÉPSÉGÉBEN

— BÄRMILYEN KORBAN

Ifjúkorban, középkorban, minden korban — függetlenül attól, hogy milyen az arcböre: száraz, zsíros vagy normális. Függetlenül attól, hogy szépsége melyik stilushoz tartozik. Helena Rubinstein hiszi, hogy Ön még szebb lehet. Már most! Talál itt négy különböző készítménycsoportot, négy különféle korosztály és négy különféle arcbőr számára. Miután ennek az írásnak a végére ér, Ön is meggyőződik róla, hogy az Ön arcbőrére is van megoldásunk. Kísérletezze ki már most Helena Rubinstein egyik szépségápolási készítményét. Egytől-egyig rendkívüli hatással bírnak.

SZEP NŐ 30 ÉVES KORBAN A HELENA RUBINSTEIN-FÉLE SKIN LIFE-VAL

A Skin Life preparátumok sora a következőket foglalja magában: SKIN LIFE EMULSION

Ujjtátermő biológiai összetétel, nappali használatra, amely táplálja és védi a bőrt az arcfesték alatt.

SKIN LIFE CREAM

Különleges éjjeli krém, amely biológiai alapanyagai révén sietteti a bőrsejtek felélesztését.

SKIN LIFE EXTRACT

Kivonat, amely fiatalítólag hat az arc- és nyakbőrre. Bőrnek drámai megfiatalítást eredményez és visszahozza ifjúsága ragyogását.

SKIN LIFE CLEANSER

Szerves preparátum a bőr tisztítására.

SKIN LIFE HONEY TONIC

Biológiai erőfokozó tonika.

SKIN LIFE EYE CREAM

Szerves krém a szemtájának.

SKIN LIFE BODY TREATMENT

Szerves krém a testnek.

SKIN LIFE MASK

Szerves és láthatatlan kozmetikai maszk („kikészítés”).

SKIN LIFE THROAT FIRING TREATMENT

Szerves és puhító hatású krém a nyak tartóztatására.

SKIN LIFE CREAM

Ujjtátermő biológiai összetétel, nappali használatra, amely táplálja és védi a bőrt az arcfesték alatt.

SKIN LIFE EXTRACT

Kivonat, amely fiatalítólag hat az arc- és nyakbőrre. Bőrnek drámai megfiatalítást eredményez és visszahozza ifjúsága ragyogását.

SKIN LIFE CLEANSER

Szerves preparátum a bőr tisztítására.

SKIN LIFE HONEY TONIC

Biológiai erőfokozó tonika.

SZEP NŐ 20 ÉVES KORBAN A HELENA RUBINSTEIN-FÉLE SKIN DEW-VEL

Az ifjúkor elszáhn. Arcböre veszíthet rugalmasságából, szárazzá és ráncossá válhat. Ennek a folyamatnak a megakadályozása, vagy lelassítása céljából hozta létre Helena Rubinstein a Skin Dew nevű készítményét. A Skin Dew tej-konzentrációt tartalmaz, amely kiegyensúlyozza bőrben a létfontosságú nedvességet és ezáltal megakadályozza az apró ráncok időelőtti képződését.

A Skin Dew preparátumok sora a következőket foglalja magában: SKIN DEW EMULSION

Nedvesség-gyapartó alapréteg, a „kikészítés”, amely tej-konzentrációt tartalmaz és ennek révén egyensúlyban tartja a bőr nedvesség-tartalmát.

SKIN DEW CREAM

Ejszakai krém, amely tej-konzentrációt tartalmaz, küzd a ráncok képződés ellen és megőrzi a bőr puha tartósságát.

SKIN DEW HERBAL LOTION

Alkoholmentes tonika, amely illatos növények kivonataiból készül.

SKIN DEW EYE CREAM

Tápláló krém a szemtáj körül nemesebb hámszöveteknek.

SKIN DEW HAND CREAM

Zsírtalan kézkrem.

SKIN DEW FRESHENER AND TONER

Rózsaszínű tonika a bőr pezsgtetésére és felfrissítésére.

SKIN DEW EMOLLIENT CLEANSER

Folyékony preparátum, amely gyapartja a nedvességet és a bőr tisztítására szolgál.

SKIN DEW CLEANSER CONCENTRATE

Erős koncentrált krém a bőr tisztítására és a szemtáj körül „smink” eltávolítására.

SZEP NŐ BÄRMILYEN KORBAN A HELENA RUBINSTEIN-FÉLE SKIN BALANCE-VAL

A különböző korokban lévő legtöbb nőnek baja van a zsíros arcbőrrel, mely a legfölkétesebb sminket is tönkretesz. Ezért hozta létre Helena Rubinstein a Skin Balance-ot. Az összes Skin Balance-készítmények kiegyensúlyozó hatást gyakorolnak és visszaadják a zsíros, vagy részben zsíros arcbőrnek a természetes egyensúlyt. A Skin Balance feljavitja a bőr szöveteit és visszaadja arcnak azt a fényes üdéséget, melyről már azt hitte, hogy sose fog visszatérni.

HELENA RUBINSTEIN SZÉPSÉG-HOSTESSEI A NAGYÁRNYAZAKBAN ÉS A HELENA RUBINSTEIN ÁLTAL LEIGAZOLT ILLATSZERTÁRÁKBAN ÖRÖMMEL ÁLLNAK AZ ÖN RENDELKEZÉSÉRE, HOGY ARCA SZÁMÁRA A LEGMEGFELELŐBB KEZELÉSI MÓDOT VÁLASZSA KI. ARRÓL A KEZELÉS ROL SZÓ, AMELY VISSZAADJA ARCÖRÉNEK FIATALSÁGÁT, FÉNYÉT ÉS ÜDÉSÉGET, VALAMENNYI SZÉPÉSZETI PROBLÉMÁVAL KAPCSOLATBAN INGYENES UTBAIGAZÍTÁS KAPHAT HELENA RUBINSTEIN TÁJÉKOZTATÓ KÖZPONTJÁBAN IS, TEL-AVIV, SZDEROT K.K.L., 94, HÉTFÖN ÉS SZERDÁN DÉLUTÁN 3.30 ÉS 6 ÓRA KÖZÖTT.

SKIN BALANCE NORMALIZING CLEANSER

Habzó preparátum, úgynevezett felület alatti tisztításra és a bőr egyensúlyozására.

SKIN BALANCE NORMALIZING TONER

Üdítő és erőfokozó tonika.

SKIN BALANCE CLEARING CREAM

Zsíros bőrnek való ápolókrém.

SKIN BALANCE NORMALIZING MASK

Ápoló maszk az arcbőr egyensúlyozására.

SKIN BALANCE NORMALIZING SHAMPOO

Zsíros hajnak való sampón.

SKIN BALANCE NIGHT CREAM

Tápláló éjszakai krém, zsíros és részben zsíros bőrnek — újjáéleszti, nedvesíti és simává teszi a bőrt természetes növényi kivonatai segítségével. Kiegyensúlyozza a bőr zsirtartalmát.

SKIN BALANCE NORMALIZING GRANULES

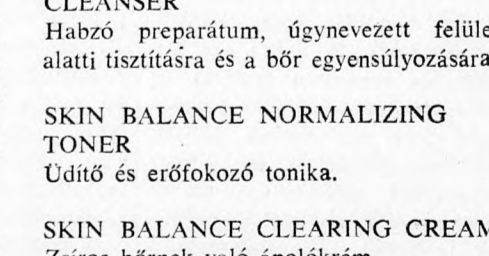
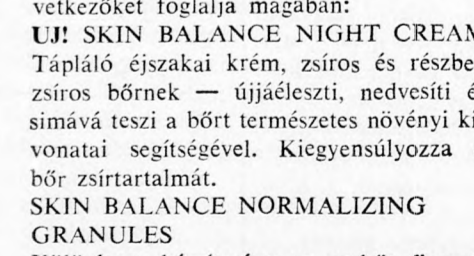
Különleges készítmény az arcbőr finomítására, az elhalt sejtek eltávolítására, az arcnak a fekete pontoktól és a pórusokból felgyülemlő tejtől való megtisztítására.

SKIN BALANCE PRE-MAKE UP, NORMALIZER

Habzó anyag, amely a smink alá jön és láthatatlan zsír-szivacsként szolgál. A smink egész nap friss és tökéletes marad.

SKIN BALANCE NORMALIZING GEL

Üdítő és tisztító, felszívja a bőrben lévő zsír-főlötséget. Reggeli és esti használatra.

HELENA RUBINSTEIN SZÉPSÉG-HOSTESSEI A NAGYÁRNYAZAKBAN ÉS A HELENA RUBINSTEIN ÁLTAL LEIGAZOLT ILLATSZERTÁRÁKBAN ÖRÖMMEL ÁLLNAK AZ ÖN RENDELKEZÉSÉRE, HOGY ARCA SZÁMÁRA A LEGMEGFELELŐBB KEZELÉSI MÓDOT VÁLASZSA KI. ARRÓL A KEZELÉS ROL SZÓ, AMELY VISSZAADJA ARCÖRÉNEK FIATALSÁGÁT, FÉNYÉT ÉS ÜDÉSÉGET, VALAMENNYI SZÉPÉSZETI PROBLÉMÁVAL KAPCSOLATBAN INGYENES UTBAIGAZÍTÁS KAPHAT HELENA RUBINSTEIN TÁJÉKOZTATÓ KÖZPONTJÁBAN IS, TEL-AVIV, SZDEROT K.K.L., 94, HÉTFÖN ÉS SZERDÁN DÉLUTÁN 3.30 ÉS 6 ÓRA KÖZÖTT.

Helena Rubinstein a márka, amely az arcbőr kezelés és a „kikészítés” terén első helyen áll.

(1972. évi közvéleménykutatás)

GOLDSTEIN REUVEN ÉS FIAI
TEXTILÁRUHÁZ
TEL-AVIV
Lilienblum 17 Tel. 53464
Mizrachi 8 Tel. 822660

GABARDIN, TREVIRA, DIOLEN LOFT
ÉS SZEZONCIKKEK ÁRUSÍTÁSA
* Eladás gyári áron
* Látogasson meg és meggyőződik

BORGOS JÓZSEFNEK (Puju)
VEGYÉSZMERNOKI DIPLOMÁD
ELNYERÉSE ALKALMÁBOL
EGÉSZSÉGET ÉS SZERENCSET KIVÁNNUNK
TRISI, IMI, VALI

5732. évi 23.
1972. szeptember 2., szombat

ALLANDO HIRKOZLES (Csak hétköznapokon)
A-MUSOR: 8, 9, 10, 11, 14 (és napsemle), 15, 16, 17, 18, 19 (és hangos híradó), 20, 22, 23, 24 órák.
B-MUSOR: 6, 05, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 (könyv híber nyelven), 19, 30 (jiddis) (román), 20, 45 (cross), 21, 22, 23, 24, 01 órák.

A HADSEREG RADIOJA
12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 és 24 órák

B-MUSOR
6:00: Má tovi, 6:10: Torna, 6:20: Hanglémek, 6:55: Músortermelés, 6:59: Egy perc héber nyelven, 7:20: Reggeli zene, 7:55: Szóforoknek, 8:10: Hanglémek, 8:55: Pár perc cionizmus, 9:05: Hanglémek, 10:05: Háziasszonyoknak, — 11:40: Hová menjünk ma este? 12:07: A dolgozóknak és a munkaadóknak, 12:30: Zenes híradó, 14:10: Zenes hétvége, Joszi Bánájjal, 16:05: Egy perc héber nyelven, és a szerdái ifjúságnak, 16:30: Kifé a klasszikus zenéről? 17:05: A humorról és szatíráról, 18:05: Olimpiai híradó, 21:05: A szombat fogadás dalban és prózában, 22:05: Musical, 23:07: Olimpiai híradó, 23:20: Teodórakisz zenéről, 0:05: Régi héber dalok, 1:05: Hátikvá.

A-MUSOR
8:05: Közlemények, 8:15: Szombat reggeli koncert, 9:05: A tudomány világából, 9:35: Zenei fejtebrő, 10:05: Hangos heti híradó, 11:06: Hangjában, 12:05: Birán és Irit lakóiról, 13:05: Hacsaturján és Britten műveiről, 17:05: Ram Da-O zeneszerző művei, 17:55: Közlemények, 18:05: Recitál, 18:40: Jiddis dalok, — 19:50: Tüch részletek, 20:10: Hamavdi és „Mav Malká, 21:05: Zene és irodalom, 21:35: Mira Záká (alt) énekel zongorán kísért Jonátán Zák, 22:05: 170-ig, 23:07: Szlichot ima közvetítés áskénáz ritusban Stomo joren tel-avivi főrabbi predikációjával, 0:42: Hátikvá.

A HADSEREG RADIOJA
11:05: Tarka műsor, 11:45: Olimpiai híradó, 12:05: Az év legjobbjai David Eliazák tabornok vezérlő fonokkel, 13:05: Jákob Agmon beszélgetése Mordecháj Aridon festővel, 15:05: Két óra zenei tarkanúsor, 17:05: Rádioszimpá, — 17:50: Olimpiai híradó, 18:05: Avner Chabó és Edna Fiedel a mikrofonon, — 18:50: Dr. Gávril Moked előadása, 19:05: Beszélgetés Elád Fiedel, — 20:05: A „közoktatásügyi miniszterium államtitkárával, 30:05: Vlachitru slágerok, 21:05: Vallásügyi kérdésekről beszél Mordecháj Piron dantárlabornok, a hadsereg forrája, 21:30: Filmezn, 22:05: Közvetlen beszélgetés, — 23:45: Olimpiai híradó, 0:05: Scharfstein professzor életrajzi beszámolója, 0:15: Músorterítés.

RADIO

1972. szeptember 1., péntek
5732. évi 22.

ALLANDO HIRKOZLES (Csak hétköznapokon)
A-MUSOR: 8, 9, 10, 11, 14 (és napsemle), 15, 16, 17, 18, 19 (és hangos híradó), 20, 22, 23, 24 órák.
B-MUSOR: 6, 05, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 (könyv híber nyelven), 19, 30 (jiddis) (román), 20, 45 (cross), 21, 22, 23, 24, 01 órák.

A HADSEREG RADIOJA
12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 és 24 órák

B-MUSOR
6:00: Má tovi, 6:10: Torna, 6:20: Hanglémek, 6:55: Músortermelés, 6:59: Egy perc héber nyelven, 7:20: Reggeli zene, 7:55: Szóforoknek, 8:10: Hanglémek, 8:55: Pár perc cionizmus, 9:05: Hanglémek, 10:05: Háziasszonyoknak, — 11:40: Hová menjünk ma este? 12:07: A dolgozóknak és a munkaadóknak, 12:30: Zenes híradó, 14:10: Zenes hétvége, Joszi Bánájjal, 16:05: Egy perc héber nyelven, és a szerdái ifjúságnak, 16:30: Kifé a klasszikus zenéről? 17:05: A humorról és szatíráról, 18:05: Olimpiai híradó, 21:05: A szombat fogadás dalban és prózában, 22:05: Musical, 23:07: Olimpiai híradó, 23:20: Teodórakisz zenéről, 0:05: Régi héber dalok, 1:05: Hátikvá.

A-MUSOR
8:05: Közlemények, 8:15: Szombat reggeli koncert, 9:05: A tudomány világából, 9:35: Zenei fejtebrő, 10:05: Hangos heti híradó, 11:06: Hangjában, 12:05: Birán és Irit lakóiról, 13:05: Hacsaturján és Britten műveiről, 17:05: Ram Da-O zeneszerző művei, 17:55: Közlemények, 18:05: Recitál, 18:40: Jiddis dalok, — 19:50: Tüch részletek, 20:10: Hamavdi és „Mav Malká, 21:05: Zene és irodalom, 21:35: Mira Záká (alt) énekel zongorán kísért Jonátán Zák, 22:05: 170-ig, 23:07: Szlichot ima közvetítés áskénáz ritusban Stomo joren tel-avivi főrabbi predikációjával, 0:42: Hátikvá.

A HADSEREG RADIOJA
11:05: Tarka műsor, 11:45: Olimpiai híradó, 12:05: Az év legjobbjai David Eliazák tabornok vezérlő fonokkel, 13:05: Jákob Agmon beszélgetése Mordecháj Aridon festővel, 15:05: Két óra zenei tarkanúsor, 17:05: Rádioszimpá, — 17:50: Olimpiai híradó, 18:05: Avner Chabó és Edna Fiedel a mikrofonon, — 18:50: Dr. Gávril Moked előadása, 19:05: Beszélgetés Elád Fiedel, — 20:05: A „közoktatásügyi miniszterium államtitkárával, 30:05: Vlachitru slágerok, 21:05: Vallásügyi kérdésekről beszél Mordecháj Piron dantárlabornok, a hadsereg forrája, 21:30: Filmezn, 22:05: Közvetlen beszélgetés, — 23:45: Olimpiai híradó, 0:05: Scharfstein professzor életrajzi beszámolója, 0:15: Músorterítés.

Interjú Éjtán Ronnal, Izrael tokiói nagykövetével:

»Okamoto barátai ismét akciózhatnak«

— A tokiói rendőrség napi 24 órán át vigyáz az izraeli nagykövet testi épségére. — A luddi vérfürdőnek rendkívüli ének visszhangja volt a japán közvéleményben — Az arab nyomás ellenére izraeli hetet rendez a legnagyobb tokiói áruház —

Irta: RAFAEL BÁSÁN

Éjtán Ron, tokiói nagykövetségünk hazaérkezett rövid nyári szabadságra. Nagyszerűen érzi magát, mert itthon nincsenek testőrei, nem vigyáznak az életére. Tokióban ő a legföltettebb nagykövet, az Okamoto-ügy óta éjjel-nappal vigyáznak testi épségére a japán rendőrök.

— Hogyan látta a luddi tragédiát Tokióból?

— Sokszáz táviratot kaptam, meg leveleket is, arról nem beszélve, hogy nagyon sok japánul személyesen is alkalmam volt beszélni azokkal a nyakokban. Valamennyien kifejtették, hogy nem értik, mit akartak a japán terroristák elérni Luddon. A magam részéről a következő magyarázatot van. Manapság világszerte forrong az ifjúság. Egyes országokban nemzeti ideológiát keresnek maguknak. Forradalmi szellemüknek megfelelően osztály-céltűzéseket, vagy esetleg nemzeti problémákban való részvételét. Ez egybevág a torradalmi szellemükkel. Ami Japánban, ott sok specifikus ok is közrejátszik. Felsőre ezek közül, hogy a hatalmas iparosodással nem tartott lépést az általános kulturálódási folyamat. A faluból hatalmas tömegek költöztek a városba, ahol elképzelhetetlen lett a népsűrűség, ami kihatással van az emberi viszonylatok

ra. Mindezt tudnunk kell, mikor a luddi akciót elemezzük. Meg kell egyébként mondanom, hogy a luddi vérfürdőnek igen élénk visszhangja volt a japán közvéleményben. Tudni kell, hogy a pacifizmus szelleme még nem általános Japánban. Még ma is nagy hagyományai vannak az ifjúság körében az önfeláldozásnak, vagyis a régi japán módszernek, amelynek lényege, hogy a japán katonák feláldozza tudatosán, előre megfontoltan, az életét a győzelem oltárán. Egyszerűen azt hitték Japánban, hogy a háború utáni új életviszonyok, a megváltozott társadalmi normák gyökeres módon megváltoztatták a japán ifjúságot. Aztán jött a luddi vérfürdő és mindent a feje tetejére állított.

NEM TIPIKUS

— A luddi csoportot tipikus japán fiataloknak tekinthetjük?
— Nem hiszem. Ezek a fiatalok meg-

szakították a kapcsolatukat korábbi környezetükkel, s elhatározták, hogy külföldön tevékenykednek, nem otthon. Ez a legjellemzőbb, amely meghatározza, hogy hol állnak.

— Hol abban a logika, hogy japán fiatalok az életüket áldozzák az arab terrorizmus célkitűzéseire?

— Nem erről van szó. Az arab terroristák kiaknázták a japán fiatalok különleges jellemzőit, tulajdonságait, a japánok pedig megfelelő kereteket teremtettek saját aktivitásuk kiéléséhez az arab terrorizmusban. Ez a két szempont találkozott és elvezetett a tragikus luddi vérfürdőhöz.

— Van-e olyan veszély, hogy forrófejű ja-

pán fiatalok akciózni fognak Izraeli érdekek ellen, amíg Okamoto izraeli börtönben van?

MÉG ÉL A JAPAN SZELLEME!

— Ez a veszély nem azért áll fenn mert Okamoto izraeli börtönben van. Inkább attól kell tartani, hogy egyes japán fiatalok a nagy kockázat miatt, vagy azért kezdnek újra akciózni, hogy bizonyítsák: Lám, a japán nemzeti szellem még nem halt ki, hanem változatlan lánggal lobog...

— Kapott-e fenyegető leveleket az Okamoto-ügy idején?

— Mint már említettem, sokszáz levelet kaptam, de csak egy volt fenyegető tartalom. A japán terrorista-mozgalmat éllette. Ezzel szemben számos rokonszenvenyilvánulásra került sor Izrael mellett. Pénzadományok érkeztek például a kárvallottak javára. Névtelenül is jöttek adományok a követségre.

— Mennyi pénzt adományoztak összesen Japán magánszemélyek?

TÖBB, MINT SZÁZEZER FONT

— Mintegy kilenc millió jent, ami körülbelül 123.000 izraeli fontnak felel meg.

— Milyen uton-módon került ez a pénz Izraelbe?

— Egyszerűen átutaltuk az izraeli-japán liga számlájára.

— Igaz, hogy a japán közvélemény nem értette meg, miért elfogytalan börtön és nem halálbüntetést kapott Okamoto?

— Ez nem igaz. Ahogy én láttam, a japán közvélemény nagy megkönnyebbüléssel fogadta az ítéletet, s teljes egyetértés mutatkozott a cifri katonai bírósággal. Igaz, Japánban halált kap, aki Okamoto büntetésének megfelelően hasonló elkövet, de ugyanakkor azt is pontosan tudta a japán közvélemény, hogy Izraelben eddig csak egy halálos ítéletet hajtottak végre — az Eichmann-ügyben —, s nem örültek volna, ha éppen egy japán a második, akit kivégeznek Izraelben.

— Igaz, hogy Okamoto apja halálbüntetést követelt a fia számára?

ELEGEDETT VOLT AZ ELJÁRASSAL

— Igaz. Nekem írt levelet az öreg Okamoto és közölte, hogy a legsúlyosabb büntetést követeli a fia számára. Később, az

Szomorú a sorsa az írónak aki magyarul ír

Az alábbi cikk A. Z. aláírásával a Jediot Achronot múlt pénteki számának irodalmi rovatában jelent meg.

Ha héberül írja a műveit Kaczér Illés, valószínű, hogy a legmegbecsültebb izraeli írók között tudnánk a nevét, de az sem lehetetlen, hogy regényei kötelező olvasmányok lennének iskoláinkban. Ha jiddisül írja, elhalmoznak díjakkal.

De Kaczér Illés magyarul ír.

Az író 85 éves. Az utóbbi években Izraelben él, a magyarul olvasók szeretetétől körülvéve, s az angol kritikusok is nagyra tartják a regényeit. Munkái javát lefordították ugyanis angolra.

Héberre eddig csak két könyvét, nagyszabású regényciklusának két kötetét — Ne félj szolgám, Jákob és Jericho ostroma — fordították. A héber kritikusok többsége nem vette magának a fáradságot, nem mélyült el a munkájában — ennek egyik oka, hogy Kaczér Illés távol tartja magát minden irodalmi csoportosulástól —, s aki mégis belelapozott a könyvébe, az bosszantó felületességgel valami közös nevezőt próbált találni Kaczér könyvei és a magyar gulyás között...

A ciklus most megjelent második kötetében (Jericho ostroma, héberre fordította Edelstein Jehuda, „EKED” kiadó, Tel Aviv, 1972) — akár a többi művében is — hű képet rajzol Kaczér Illés a magyar-zsidókról, akik különböznek Kelet-Európa többi zsidó közösségétől, de éles a határvonal közöttük és a magyarok között is. Ha Áchád Háám olvashatta volna Kaczér Illés könyveit, azokban sok érve bukkant volna a saját elméletének alátámasztására.

Kaczér Illés kitűnően ábrázolja könyvében azt a korszakot, amikor megkezdődött a zsidók megkülönböztetésének felszámolása, ami összefüggött az adott országok gazdasági fejlődésével.

A könyvben kitűnő arányok szerint ábrázolja Kaczér Illés ezt a kulturális-társadalmi-gazdasági folyamatot, de ugyanakkor feszültséggel teli történetet ad, a

mely leköti és népi gazdagságával elbájosolja az olvasót.

Az író nagy művészettel ábrázolja az istenhátamegetti falut, ahová a múlt század elején eljut valami Heine, Beethoven, Mozart, Schubert munkásságának hatásából. Képet kapunk egy kis magyarországi zsidó közösség egykori életéről, s ez a kép hozzásegít bennünket, hogy megértsük, honnan jött Herzl, meg a többi magyar-zsidó vezető egyéniség. Milyen szellemi talajból valók azok a magyarországi származású értelmiségiek, sportolók, humoristák akik alijázzásuk után olyan jól beilleszkedtek az izraeli valóságba, annak ellenére, hogy a mentalitásuktól idegen kelet-európai jelleg határozta meg ennek az országnak a belső életét.

Akiket mindez érdekel, azok sok érdekességet találnak majd Kaczér Illés könyvében.

Csak utalni akarunk arra, hogy a könyv legtöbb szereplője fiatal fiú és lány, akik — miközben kapcsolatba kerülnek a falusi ifjúsággal — kedvük támadt eltávolodni a feudális hagyományoktól és hamar megtanulják az új idők szellemével egyenes arányban álló termelési és kereskedelmi módszereket, s nyíltan, vagy titokban segítik a haladást szorgalmazó törekvéseket. Teljes hittel hiszik, hogy a harcnak, amely sokáig elhúzódik majd, van értelme, nem hiába való.

Annak ellenére, hogy a regény hőseinek jórésze fiatal, nem kerülnek ellentmondásba a cselekmény kibontása által apák nemzedékével, mert az apák is nagyban-egészen megértették a törekvéseiket. Ez nem azért van, mert Kaczér Illés idealista módra látja és láttatja a problémákat — ez a tények ereje miatt van így.

Kaczér Illés ábrázoló módszerét egy kicsit a jó tévé-riportozás is hasonlíthatjuk. Milyen a jó tévé-riport? Először a cselekmény színhelyéről ad általános körképet, majd a kört egyre kisebbre vonja, s végül csak annyi látunk a színtérből, amennyi a cselekmény lényegéhez elengedhetetlen.

Mivel azonban Kaczér Illés előszörban írásművész, s olyan vonatkozásokat is mekmutat a regényében, amelyek a cselekmény fővonalá mögött játszódnak, de hozzásegítenek bennünket a legfőbb összefüggések alapos megértéséhez. A naturalista regényírás legjobb elemeit egyesíti Kaczér Illés a klasszikus realizmus legfőbb követelményeivel és ez az alapja a könyv sodró erejének.

Egy szó Edelstein Jehuda fordításáról amelyet egy tudós alanságával végeztet, élve azzal a lehetőséggel, hogy a nyelv legtitkosabb bugyrait is kiválóan ismeri. Gyakran él a fordítás során a nyelvújító jogkörével, de amikor uiit, az olyan logikusan történik, hogy amit először ír le, az is bevett, elfogadott héber szóképpnek hat a szöveg egészében.

A. Z.

VÉGRE VÉGRE ITT VAN!

BETELJESÜLT ITT A REPCE **ÓHAJ OLAJ!**

A KITŰNŐ EGÉSZSÉGÜGYI OLAJ

Az Izhár egyedülálló speciális repceolaja, az egészségügyi olaj, amely a kitűnő repcemagból készül, a koleszterol felgyülemelésének megelőzésére. Orvosok ajánlják. **REPCEOLAJ AZ INYENCEK OLAJA**

EZ PAZAR — IZHAR REPCEOLAJ

SZOMORU TÖRTÉNET EGY VIDÁM KISFIURÓL

Írta: BENEDEK PÁL

Übörkaszoron van, pontosabban bírósági szűnet, tehát alig akad épkezélab, megírásra váró törvényszéki történet.

Néhány nappal ezelőtt egy kávéházi asztal mellett találkoztunk, a napilapok rendőrségi és bírósági tudósítói és a nyári szokásoknak megfelelően kicseréltük információinkat. Napirendre került egy szomorú történet, amely éles vitát provokált körünkben.

Íme a történet, vitakozzanak felette kedves olvasóim is.

1. Három évvel ezelőtt meghalt egy tel-aviv-i zöldség-kereskedő, s talán fél évvel később utána ment a felesége is. Két árva hagytak maguk után, de ezek nem voltak már kifejezetten porontyok. A lány 24 éves volt, a fiu egy évvel fiatalabb, mégis sokkal több tapasztalattal rendelkezett.

A fiatalok nem akarták a régi lakásban maradni, sőt a környékről is elkívánczoltak. Eladták a lakást és átköltöztek Jeruzsálembe. A fiu szorgalmazta az átköltözést, mert egy legény lejegyzett a nővére körül és neki nem tettsett az illető.

A lány csak vonogatta a vállát, neki mindegy volt, szívesen lakott Jeruzsálemben.

2. Szemrevaló lány volt, hamar feltűnt a jeruzsálemi fiúknak. Megismerkedtek vele, társaságba hívták, de az öccse nem engedte. Minden fiuban talált valami kivétel nélkülit és azt akarta, hogy a nővére töltse vele az esteit. Ő nem járt sehova.

A nővér szívesen lemondott érte a társaságról, s valóban nem mozdultak ki a házból egymás nélkül.

3. Egy szép napon új fiuvál bővült az udvarlói-jelöltek listája. Jövágásu, valamivel a harmincon túli fiatalember, foglalkozására nézve gyáros.

Luxuskocsival jött a lányért, úgy vitte szórakozni, s egyre csak azt taglalta, hogy mennyire komoly szándékkal közeledik felé.

4. — Mit akar tőled az a málészájú?
— Miért beszélsz így róla? Nagyon derék fiu és azt hiszem, hogy szeret.
Ezt hallván a fivér hisztérikus rohamot kapott és ordítani kezdett:
— En is szeretlek! Illetve csak én szeretlek! Nem engedem, hogy valaki elvegyen tőlem!
Átölelte a lányt és csókolni kezdte, ahol érte.
A nővére nem ellenkezett.
Aznap éjjel szörnyű bünt követtek el. Egyszerűt töltötték az éjszakát. A lány addig a napig ártatlan volt.

5. Másnap mégis elment randevura az udvarlójával. Éjjel fél kettőkor jött haza. Az öccse várta.
— Mi történt köztetek? Hozzád nyult?
— Megörültél? Még csak az hiányzik!
— Azért mondom!
Ismét együtt aludtak.
Reggel a fiu közölte a nővérével:
— Átgondoltam a dolgot, nem adlak oda senkinek. Mi összetartozunk, nem maradt senkinek ezen a földön, mi értelme lenne, hogy férjhez menj? Csak azért, mert gyáros? Ugye, hogy velem maradsz?
— Veled maradok.

6. Aznap este mégis elment úrra a randevura. Bucsuztak egymástól, mert az udvarlójára katonai behívót kapott. Be kellett vonulnia egy hónapos tartalékos szolgálatra.
Hajnali háromkor jött haza a lány. Most is megvárta az öccse. Csak egy kérdést tett fel:
— Érvényes még a reggeli megállapodásunk?
— Érvényes.
Meg is pecsételték újra annak érvényét.

7. Eltelt a hónap, az udvarló leszerelt, s újra randevuzott a lánnyal, aki valóságos örömdótt a két kapcsolat között de végül egy józan megfontolás késztette felül benne és elhatározta, hogy szakít az öccsével, s férjhez megy. Mégpedig nagyon gyorsan.
— Vedd tudomásul, hogy állapotos vagyok! — mondta az öccsének és ezzel indokolta az elhatározását.
— Azt hiszem, hogy tőled van a gyerek, de ha hamar megszles az esküvő, mégis az övé akarok lenni.

8. Magábaroskadt a fiu, de látta, hogy ez egyszerű megoldás, tehát nem kötötte az e-bet a karóhoz.
Meg akarta talán bántani a nővérét, mert ezt mondta neki:
— Háromezer fontra van szükségem! Ha ezt az összeget megkapom a málészájútól, örökre eltűnök.
— Hová?
— Mit érdekel az már téged? Különben

megmondhatom. Külföldre megyek.

9. A lány másnap hozta a háromezer fontot. A fiu két hét múlva Kanadába repült, nővére esküvőjén nem is vett részt.

Közös ismerősök leveléből tudta meg, hogy a nővére hét és fél hónappal az esküvő után fiugyermekét szült. Aztán egy év múlva leányt.

10. Ő maga hallással lépett Kanada földjére. Nem tudta egykönnyen felejtani a nővérét.
Inni kezdett.
Előbb csak módjával, aztán egyre inkább nyakló nélkül. Végül idegösszeomlással kórházba szállították. Rendbe jött. A helyi zsidó hitközség emberei megtudták, hogy egy izráeli fiatalember fekszik a kórházban, tehát a hóna alá nyultak.

Mikor úgy-ahogy felépült, még állást is szereztek neki. Eladó lett egy áruházban.

11. Végre talált magának egy menyasszonynakvalót, akivel hozzáállott a jövőjük megtervezéséhez.
Kitűzték az esküvőt. Erről levélben értesítette a nővérét. Négy nap múlva táviratot kapott tőle, ezzel a szöveggel: „Ne nőülj meg, levél utban.”

Igaztalan várta a levelet, amely végére — egy hét múlva — megérkezett.

12. — Belátom, hogy hibát követtem el — írta a nővére — mert csak téged szeretlek. Nem akarok végleg elveszíteni, ezért arra kérék, ne nőülj meg. Gyere vissza, vagy ha akarod, én megyek utánad, már alig várom, hogy ismét együtt legyünk. Ugye, nem utasítod el a kérésemet?

13. Belebetegedett ebbe a levélbe. Aznap délután meglátogatta a menyasszonya, akinek őszintén elmondott mindent.
Értelmes teremtés volt a lány, nem szólt egy szót sem, csak rangtalanul kifordult a szobából.
A fiu nem ment utána.

14. Készült a hazatérésre. Két héttel később újabb levelet kapott a nővérétől. Ezt írta: — Ne vedd komolyan, amit a multkor írtam. Nagy bünt követél el velem szemben, én is meg akartalak büntetni, ezért írtam, amit írtam. Vedd tudomásul, hogy csak a férjemet szerettem, ismét állapotos vagyok, pár hónap múlva megint szülni fogok. Téged soha az életben látni se akarok...
A fiut még aznap behallították a kórházba, most valóban súlyos idegösszeomlást állapítottak meg nála az orvosok.
Fél évig fekiúdt magatehetetlen.

15. Mikor végre hazaaendték, egy jeruzsálemi ismerősének a levele várta. Megtudta tőle, hogy a nővére a harmadik gyerek szüliése közben meghalt. A gyerek egészséges, a férjet valósággal összemorzsolta a gyász.
Elhatározta, hogy visszatér Jeruzsálembe. Pár nap múlva elindult.

16. Itthon megdöbbenve látta, hogy nővérenek első gyermeke — a kisfiu — úgy hasonlít rá, mint ahogy két esőcseppet nehéz megkülönböztetni.
— Ez az én fiam! — gondolta, s pár nap múlva közölte is a sózörával.
Összeveszték. A sógor elhunyt feleségének emléke nevében kikérte magának még a feltételezett is, hiába erősödött a fiu, hogy a gyerek annak idején hét és fél hónappal született.
— Menj be a kórházba, ott majd megtudod, hogy koraszülés volt. Rendelkezésre állnak az orvosi jelentések...

17. A fiu nem a kórházba ment, hanem ügyvédhez. Eljárást indított annak bizonyítására, hogy a gyerek az övé. Igaz, hogy tiltott szerelmi kapcsolatból született, de mégis az övé.
A rabbi nem adtak hitelt a szavának, hiába vette elő a nővére levelét, meg a táviratát.
Megpróbálták lebeszélni a perről. Magya rázták, hogy szerencsétlenül teszi a kisfiut egész életére.
— Így meg én leszek szerencsétlen. A gyerek az enyém, ragaszodom hozzá! — mondotta.

18. A rabbináti bíróság elutasította a keresetét. Nem hagyta annyiban. Megfellebbezte a döntést. Végös fokon a legfelsőbb rabbináti bíróság dönti el, hogy kit illet a kisfiu.

A zálogos

Írta: EDWARD LEWIS WALLANT

25. — Igazi nagymenő. Van egy pár háza. Azt hiszem, nagyon messze ér a keze. En is kemény pasasnak nézem. Egyszer meglátott, ahogy beszélgettem a lánnyal. Ugy meresztette ránk a szemét, mintha valami disznóságot műveltünk volna az utcán. Azt hiszem, még Leventhal, a zsaru is az ő embere.

— Leventhal, hm — dörmögte Sol, szemüvegének keretét dörszölgötte érzékellen ujjával.
Egy darabig türték a csendet. Aztán Sol rosszul megjázott közömbösséggel megkérdezte:
— Nem hallottad véletlenül a főnöke nevét?
— Valami menő név. Murdió, Murlió, vagy mi.

A tudás biztos zsákmányként hevert Sol keze ügyében, s ő sápadtan tűnődött, megragadja-e vagy sem. Aztán erősen rátámaszkodott a pultra, hogy lecsillapítsa kezének enyhe remegését.
— Nem lehet, hogy Murillio? — kérdezte közömbös hangon.
— Ez egészen úgy hangzik — felelte Ortiz, fejét kíváncsian oldalvást hajtvá, megérezve azálogosban a rejtett feszültséget. — Miért ismeri?
— Jártál már bordélyházban? — kérdezte Sol; az aranyórával játszadozott, és erőltetett mosollyal próbált közvetlen tárgyalást kezdeményezni.
— Bordélyházban? — Bordélyházban, mint amilyenben ez a lány is dolgozik.

— Hát, egyszer-kétszer, még kölyök-koromban. De most már nem kell fizetnem ezért a dologért.
— És milyen? Boldogtalanná teszi a lányokat, amire ott kényszerítik őket? — A zálogos réveteg arca gondolatok néma temetője volt. De a békés felszín alatt küzdött, hogy halotti nyugalmát ne zavarják olyan dolgok, amelyeket mindörökké maga mögött hagyott. Hirtelen azt kívánta, bárcsak ne tette volna fel ezt a kérdést.
— Senki sem kényszeríti őket — mondta Ortiz, büszkén, hogy e téren nagyobb tapasztalatokkal rendelkezik. — Vonzza őket a könnyen megszerezhető pénz, és csinálják. Igaz, rájönnek, hogy sokkal rázósabb, mint gondolták. De ha egyszer benne vannak, nem olyan könnyű szabadulni. Tudja, mindenféle ütődött alak jár hozzájuk, csunya dolgokra veszik rá őket. Nem leányalom, higgye el nekem. A vendégnek se leányalom odamenni. Mint az autómata. — Most mintha eszébe jutott volna valami, merőn ránézett a zálogosra, mintha nem bizna a fényesövek egyenletes fényében. — Hogy-hogy ennyire érdekel a dolog? At akar ruccanni hozzájuk? — kérdezte gúnyosan.

— Nem, nem — dünnyögte Sol szárazkozottan, föl sem fogva a humort. Arcán iszonyat tükröződött egy pillanatig, mintha egy sir tárult volna fel előtte. Ajkai szétnyiltak és elfehéredtek, homloka gyöngyözött, mintha valami szörnyű belső nyomás préselte volna ki az izzadságot. Szeme tehetetlenül kidülledt a nagyító-lencsék mögött. De semmit sem tudott kivenni önmagában, csak nagy, mozgó árnyékokat. És csakhamar sikerült lecsillapítania, lefektetnie őket, mint megbekített vadállatokat.
— Rosszul van? — kérdezte Jesus, akit nyugtalanított a rendszerint mozdulatlan arc rángatózása. — Mi baja?
— Mi bajom? — kérdezte Sol kábultan.

Aztán hirtelen ismét a zálogos volt, mert az akart lenni: nyugodt és kifürkészhetetlen, aki nem csinál nagy ügyet semmiből.
— Csak annyi, hogy néha undorodom ettől a siránkozó, könyörgő népségtől. Felébredt bennem a kíváncsiság, mi viszi rá őket arra, hogy így éljenek.
Segédje hívös csodálkozással pillantott fel rá. — Mért nevezi őket népségnek? Mert néregek?
— Dehogy, dehogy — rázta meg a fejét Sol, és rekedten fölnevetett. — Non-szektáriánus, egyenlőségpartí vagyok. Fekete, fehérő sárga, nekem mind egyformán gyűlöletes. Mondt, Ortiz, hiszel te Istenben? — kérdezte ravasz vigyorral.
— Maga nem pap, Sol. És hogy hogy gondolokom, az az én dolgom — felelte

az ifju, derék tanítványként. — Arra hallgatok, amit az eszem sug.
— Ismerd meg tenmagad — mondta Sol gúnyosan. — Eh, különben igazad van, Jesus Ortiz. Ugy érzem, gyorsabban, tanulsz, mint én annak idején. Persze szerencséd is van, hogy én tanítalak. Máris megtanultad, hogy ne bizz semmi-ben.

— Mondtam már: maga nem tudja, miket gondolok magamban — mondta Ortiz kevélyen. Aztán elmosolyodott, és beletekintett az előtte lévő hamuszürke, husos archa. — Szóval jó tanítóm van; hát akkor tanítson. Mondja el, hogy maga miben bizz és miben nem.
A halvány derű szinte azonnal eltűnt Sol arcáról, amint beszélni kezdett, és fokozatosan valami feszesség lépett a helyébe, mely úgy eltorzította az arcvonásait, mintha düh fojtogatná.

— Nem bízom Istenben, nem bízom a politikában, az újságokban, a zenében és a művészetben. Nem bízom a mosolyokban, a ruhákban, az épületekben, a táj szépségében és az illatokban. — Odanyult a villanykapcsolókhoz, és egymás után eloltotta a fénycsöveket, amíg csak az ajtón beszűrődő alkonyati napfény világította meg az üzletet, s ők ketten fakó, szinte mozdulatlan utóképei voltak csupán előbb még vakítóan világos önmaguknak, valószínűtlenek, mint a körök körül csillogó fémtárgyak és ékszerek.
— Nem bízom a nevekben. Nem bízom az arckifejezésekben, a színekben, a szövet tapintásában. — Kintről a kora esti forgalom zajai beszorították a csend utolsó fonszlányait, amelyek köréjük gyűltek, mint zavartalan felhómalgyba süllyedt, felfeledetlen szigetek köré. — De legfőképp nem bízom az emberekben és a fecsegésükben, mert pokollá tették a Földet ezzel a fecsegéssel, mert bebizonyították: olyanok, hogy nem érdemlik meg az életet.

— Maga sem? — kérdezte Ortiz, kissé rekedt hangon, mintha túl sokáig hallgatott volna.
— En sem.
Erre Ortiz hümmögött és felsóhajtott, és megpróbált leszűrni valami világos dolgot mindabból, ami sötétnek és visszatszőzőnek tűnt csapongó párbeszédükben.
— Nos hát, zálogos ur, nincs semmi, amiben maga megbizik? — kérdezte félig-mégeddig viccesen, mintha nem nagyon érdekelné a válasz.
— Talán van valami — mondta Sol, és hidegen csillogó szemmel nézte a kinti arany ragyogását.
Ötíz visszafajtoztatta a lélegzetét.

— A pénz — mondta a zálogos hirtelen, odajéte a szót a csöndes üzlet arany-és ezüst tárgyai közé. — Számos, nálal kevésbé gyakorlatias embernek ez talán ellenszennvesnek hangzik — mondta gúnyosan. — A régi história a zsidókkal, hahaha! De hadd mondjam meg neked, Ortiz, nyomós oka van annak, hogy az ember ezt a hitét megőrizze. Igaz, a pénz értéke nőhet vagy csökkenhet; sőt, néha meglehetősen kockázatos dolog. De egy adott pillanatban az embernek rendszerint van valami fogalma az értékéről. Lehet valami alapja arra, hogy felbecsülje: mit tud megvásárolni a maga számára; ételt vagy kényelmet, luxust, enyhülést, sőt néha... igen, néha még magát az életet is. A hangsebesség után, amely Einstein tanítása szerint az egyetlen abszolút valami a világmindenségben, én közvetlenül másodiknak tennem a pénzt. Ime, Ortiz, megtanítottalak a zálogos hitvallására. Mi más kellene még tudnod? — kiáltotta szinte vidáman.

Ortiz egy darabig csak a fejét rázta, mosolya vibrálni kezdett, mintha valami összedől volna benne.
— Elmiatt nem panaszkodhatom. Jól van, Solly, maga mindent elmondott. A kutya-fáját, hallgatnom kell a tanítómra, nem igaz? No, jól megjegyzem, amit hallottam magától. Mi más tehetnék? — Széttárta a karját, felfelé fordított tenyerrel, a belenyugvás zsidós pőzában. És mégis, a gunyolódása meg a cinizmusa alatt volt valami sajátos düh, volt valami az arckifejezésében, ami, megmagyarázhatatlanul, sajnálkozásra és szemrehányásra vallott.

— Elvégre maga a tanítómesterem... Ortiz elment, és Sol is menni készült, amikor megszólalt a telefon.
— Egy Riordan nevű fickó fogja meglátogatni — mondta a gramofonhang a hallgatóban. — Ő lesz a kézbesítő. Kap egy levelet is, néhány javaslat lesz benne a pénzünk elköltésére vonatkozólag. Ő, kitűnő együttes vagyunk, tata, maga meg én. Tetszik nekem, ahogy intézi a dolgot. Emlékeztessen rá, hogy karácsonykor küldjek egy csekket magának. Ja, persze, maguknál nincs karácsony, ugye? Nohát, akkor Hanukka ünnepe. — A nevetés úgy recsegett a hallgatóban, mintha egy csattogtatót ráznának lassan.
— Ugye, az emberek jól fizetnek a vágyaik kielégítéséért? — kérdezte Sol, látszólag minden aprópó nélkül.
— Az ételért, italért meg egyéb testi élvezetekért. Jól fizetnek magának, ha?
— Miről beszél? Sose tudtam, hogy maga iszákos.
— Arról a tömérdek pénzről, beszélék, amit keres. Arról beszélék.
— Maga kezd kotnyeleskedni, zálogos; nem méltó magához. Mondjuk csak azt, hogy a befektetésem jól jövedelmeznek, ha ez egyáltalán magára tartozik. A többi bizza csak rám.
— Szóval, ne érdekeljen a pénz szaga? — kérdezte szentelen hangon, mintha csak egy szokványos kérdést tenne fel.
— Nem volna túl szerencsés. Mi van magával, zálogos? — kérdezte Murillio.
— Már nem tiszteli a pénzt?
— Nem, nem, csak morfondírozom. Ne haragudjon a kérdésért. Felejtse el.
— En elfelejttem. De remélem, maga is zálogos.
— Hm, szóval Riordan. Mi történt Savaresével? — kérdezte Sol, és bugyborékoló nevetése ismét nyugalmat jelzett.
— Megbízhatatlan volt. Most a változatoság kedvéért ezzel az irrel próbálkozunk.
Sol bólintott, mintha a partnere látná.
— Jól van, zálogos, holnap vagy holnapután majd felhívom. Addig is...
Sol csak álldogált egy darabig, kezét a telefonon tartva, a következő lépés után tapogatózva az időben. Hétfő volt; mit is tervezett hétfőre? Az idő hamis ritmusa, a sok óra tiktakolása semmi támpontot nem nyújtott. Az órák túl gyorsan siklottak ahhoz, hogy megragadják őket, és különben se vezettek sehová. Testének olyan szaga volt, mint az enyhén nyirkos, dohos, öreg agyagnak.
— Tessie — mondta hangosan. — Megígertem neki, hogy ma este fölnezek. És ez legalább arra ösztönözte, hogy mozduljon valamerre, bármi volt is a végső célja. Nekiált a zárákkal vesződni. Amikor végzett, sietve haladt végig az utcán, mint aki egy hivatalos találkozóóról késik.

Az aggyastán Mendel, a konyhában üldögélt, és mogorván bámult a rádióra, mely tánczenét bömbölt, olyan hangosan, hogy a kis hangszóró recsegett. Sol nézte a négy kártyát a kezében, és azon töprengett, hogyan állítson össze tizeseket. Tessie idegesen rága a körmét a kártyasztal másik oldalán. Néha az órára nézett, lopva gyors pillantást vetett az ajtó felé, majd még idegesebben bámulta a kártyákat. A fölöttük lévő lakásban egy spanyol műsor versenyzett az öreg tánczenével, s egy férfi meg egy nő ordított, nyilván veszekedtek; a harsány latin muzsika mintha csak dühöngésük kísérőzenéje lett volna. Az ócska vízvezetékcsövek remegtek és jajongtak. Valaki hisztérikusan nevetni kezdett, veszélyesen közel járt a fulladozásához, majd köhögve lecsillapodott. Felsírt egy gyerek. A szobának dohos plüsshuzatszagu volt, mint egy sokáig lezárt tartott vonatfülkének.
— Tegyé már! — szolt rá Tessie ingerülten.
— Miért olyan sürgős?
— Csak ülsz ott!
— Miért vagy olyan ideges?
— Ideges, miért lennék ideges? Boldog, nyugodt asszony vagyok. Csupa öröm az életem. Miért is lennék ideges? — Büntudatosan bámult rá, sárgás arcát elnyitották és megviselték a hétköznai gondok, háttérbe szorítva rajta a régi, súlyos megröbátatások nyomait.
— Góberman miatt vagy olyan feldult — mondta Sol vádlón.
— Megörjít az a ember. Tegnapelőtt is ideáított, késő éjszaka döngötte nekem az ajtót. Fölbresztette az öregem. Hogy mi mindennel fenyeget! Azok az átkok!
— Semmivel se ártat neked, Kellemetlen alak, és kész. Megmondtam, hogy én majd elintézem, mit igazul annyira?
— Hol van már? — kérdezte az asszony, s az ajtó felé nézett.

HETI FILMLEVÉL

NAGYZÁSI MÁNIA (Ármon mozi, Haifa)

LOUIS DE FUNÈS

Gérard Oury, a fantáziás francia rendező comedia dell'arte technikolórija egy 17. századbeli spanyol király udvarában és környékén zajlik. Hősei Don Salluste (Louis de Funès), a pénzügyi pénzügyminiszter, az aranygyapjasrend lovagja, kit féktelen becsúgya — innen a film címe — vég nélküli abszurd helyzetekbe sodor és nem túlságosan hűséges szolgálja, Blaze, aki időnként gazdája ura sötét — majdnem — a királyné szeretője lesz. Elejétől végig mozgalmas, látványos film, de a helyzetkomikumok szédítő sokasága erőltetett hatást kelt és az abszurdumba hajszolt paródia hamarosan elveszti a kapcsolatot a valóság minden látszatával. Lehetséges, hogy a film viszonylagos sikere éppenséggel ebben, a realitástól való teljes elvonatkoztatásában rejlik. De Funès vitalitása — mint mindig — hámulatlan, és Yves Montand, habár a komikus szerep nem kenvere, iparkodik becsületesen megszólalni a gázsiját. A mesének se füle, se farka, de helyenként mulatságos és a dugaszág dekoráció üdítő a szemnek.

(szekeli)

EGY BÜN TÖRTÉNETE — (Ron mozi, Jeruzsálem)
Agatha Christie regényéből átültetett „bűnügyi komédia”, mely ismét csak azt bizonyítja, hogy a gyilkosság — pláne tucatjával — korántsem vigjátéktema. Nem, a holttestek tömeges látványa nem mulattat. Sőt — horribile dictu — unalmassá válik. Fahumor. Például: „Nem valószínű, hogy a lakáj a tettes. Ő is meghalt.” Egy mam-lasz falusi esendőrőrmester és egy, a Scotland Yard hírnevét meghazudtoló, teljesen inkompetens detektív a darab komikus figurái. Ugyanez a komikus hatást kellene, hogy keltsen a jelenet, amikor az arisztokrata család pénzéhes tagjai megérkeznek a halott rokon birtokára, hogy szétkapkodják a hagyatékot és felfedezik a holttestek tömegét. A darabnak csupán a cselekménye neveléses. Michele Lupio, a rendező, háj-meresztő hatásokra vadászik — kevés sikerrel. A színészek fabábuk.

OLASZORSZÁGI IMPORT-VICC

Olaszországban nagyon népszerűek a televíziós kérdés-felelet játékok, amelyeket pénzre játszanak. Pontosabban nagy összegűeket lehet nyerni ezeken a játékokon.

Naponta rendeznek ilyen versenyeket különböző színvonalú játékosoknak, persze különböző összegű nyereményekkel. Mikor komoly verseny folyik a képernyőn, fél Olaszország a készülékek előtt sorong.

Ezzel kapcsolatos a történet. Az iskolában megkérdi a tanító bácsi a kis Luigit, hogyan számított ki a háromszög területét.

A fiúcska nagyot néz, majd így szól:
— Hüha! Ez legalább tízezer lirettás kérdés!

HOROSZKOP

VIZONTÓ — (Január 21-től február 19-ig)

Nem kell megjednie, ha egy bizonyos ügyben öre akarják hárítani a felelősséget. A dolog nem komoly, ön minden nehézség nélkül kivédi majd a lényegében rosszakaratú támadást.

HALAK — (Február 20-tól március 20-ig)

Szabjon saját magának egy megfelelő határidőt, amely elég restanciát rendezéséhez. Erre föltétlenül szükség van, mert bizonyos elmaradások egyre kínosabb következményeket ígérnek. Az orvos tanácsait se hanyagolja el.

KOS — (Március 21-től április 20-ig)

Ha bosszantja önt valakinek a macakossága, igyekezzék lerázni az illetőt, ne törődjön a dologgal. Eddig is felesleges volt gondokat csinálni magának ebben az ügyben, az illető nem bír fontossággal az ön életében.

BIKA — (Április 21-től május 20-ig)

Zárja ki azt a lehetőséget, hogy tervével kudarcot is vallhat. Állítson be mindent a biztos sikerre, az ön esetében ez a helyes hozzáállás.

IKREK — (Május 21-től június 21-ig)

Ha nem találja elérkezettnek az időt, akkor még várjon, de mikor aztán hozzálat az elképzelés megvalósításához — akkor gyorsan és hathatósan történjen minden. A siker nagy részben az előkészítés színvonalán múlik.

RAK — (Június 22-től július 22-ig)

Valakivel meg kell osztania egy titkot, de nem teljes mértékben. Az illőnek csak azt a benyomást kell nyernie, hogy az ön bizalmát élvezte — egyébre nincs is szüksége.

OROSZLÁN — (Július 23-tól augusztus 23-ig)

Pár hét múlva elég jelentős fordulat történhet az életében. Addig is legyen nyugodt, ha változás lesz, annak jó irányban kell történnie.

SZÜZ — (Augusztus 24-től szeptember 22-ig)

Birkózzék meg azokkal a nehézségekkel, amelyek bekövetkezésére amúgy is számított, tehát szó sincs meglepetésről és szedje össze minden leleményességét. Egyszerre csak egy ügy intézésével foglalkozzon.

MÉRLEG — (Szeptember 23-tól október 22-ig)

Csisgalassággal is intézheti a dolgokat, csak az a fontos, hogy ne hibázzon. Ha valamit elront, azt rendezni majdnem lehetetlen. Ezt legyen, végtelenül körültekintő.

SKORPIO — (Október 23-tól november 21-ig)

Szóra sem érdemes az a kellemetlenség, amelyet önnek okoztak. Igazán csak akkor lesz a dolog kínos, ha ön nem leplezi el, hogy bosszantja a dolog és tápot ad a kárörvendőknek.

NYIL — (November 22-től december 21-ig)

Sokkal többet kell törődnie önmagával, saját érdekeinek védelmével. Ha ezt valaki kifogásolja majd, ne törődjön a rosszindulatu megjegyzésekkel. A végső siker önt fogja igazolni.

BAK — (December 22-től január 20-ig)

Most menjen pihenni, ha nem többre, legalább pár napra. Az se baj, ha nem utazik el, otthon is kikapcsolódhat, de szervezze nagyon jól meg, hogy ne háborgassák önt hatórendű fontosságú ügyek miatt.

VANNAK-E SZÜLETETT ÁLDOZATOK?

Bizonyos magatartások provokálják a bűnözést

Vannak emberek, akiket mind untalan meglapnak, becsapnak, vagy egyéb kriminális módon károsítanak. S noha az esetek mindig véletlennek látszanak, mégsem azok. Tudományos mód szerűen kimutatták ugyanis, hogy bizonyos emberek kifejezetten hajlamosak arra, hogy bűncselekmények áldozatai legyenek.

„A tettes és az áldozat egy összetartoznak, mint az ellipszis két gyújtópontja”, állapította meg dr. Clemens Amelungen törvényszéki bíró, azon kevés jogtudósok egyike, akik igen behatóan foglalkoznak egy pillanatnyilag még meglehetősen fiatal tudományal, a „viktimológiával”, szóval a bűncselekmények áldozatairól szóló tannal.

Amelungen dr. a következő szavakkal foglalta össze a **Fort-schritte der Medizin** című folyóiratban az új tudományág feladatait: „Csak úgy küzdhe-

teste és szombat éjszaka között meglapják őket, vagy verekezésbe keverednek, sőt agyonverik őket. Rendszerint szeszkes állapotban.

Házasságseledek és csalók gyakran mondanak üdülőhelyeken és tengeri fürdőben keresik áldozataikat. Szigeteken különösen veszélyes a térbeli elhatároltság. Capri például, a homoszexuálisok eldorádója, hirdeti bizonyos jellegzetes bűncselekményektől.

Elszigetelt, társadalomból kirekesztett emberek szinte vonzóak a bűnözőknek. Egyedül járó gyermekek és magányosan élő öregek is veszélyben forognak.

Papokat, orvosokat és tanítókat gyakran ér testi sértés és elég sürűn válnak szexuális bűntények áldozataivá is. Az olyan emberek, akik hivatásból foglalkoznak pénzzel, akik gyakran vannak uton, vagy sürűn változtatják lakhelyüket, ugyancsak könnyen válhatnak rablók, vagy gyilkosok áldozataivá.

Végül bizonyos jellembe-li tulajdonságok is vezetés szerepet játszhatnak. A szerzésre hajló emberek például gyakran lesznek foglyai a maguk szötte hálónak és a tulcsigazott életvégy, a nagy várakozások is kihívják a sorsot. Házzi zarnokok partnerüket folyton gyötörő házastársak stb. felbőszítik és büntényre sarkallhatják áldozataikat.

Érdekes megfigyelés, hogy a visszaesési hajlam az áldozatonál is észlelhető. Nem mindenki tanul a kárából, akit egyszer már becsaptak.

Itt látja a viktimológia a maga legfontosabb feladatát. Az áldozatok sajátosságainak kikutatásával elsősorban az ismétlődésnek akarja elejét venni. Ezt a célkitűzést ma már az egész világon igen komolyan veszik: számos ország jogszabai, kriminológusai és orvosai terveznek jövőre összejövetelt Jeruzsálemben, hogy megrendezzék az első „Viktimológiai Világkongresszust”.

KERESZTREJTVENY 461

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	16		17	18	19			20		21				
22	23		24		25	26	27							
28		29			30	31				32				
	33	34		35		36	37			38	39		40	
41	42		43	44	45			46		47		48		
49			50	51				52				53		
54				55				56					57	
58			59			60			61				62	
63				64			65			66	67	68		
			69			70				71		72		
					73		74			75		76	77	
78						79				80		81	82	
83					84	85	86			87			88	
89										90				

Vízszintes: 1. Francia költő, „Angyali üdvölet”, „A selyempipő” stb. (Paul), 6. Francia regényíró 1886–1962. Felfogása szerint a regény egyetlen célja a kalandszerű érdekesség, teljes név. 16. Péksütemény eleje, 17. Tornász. 19. Precíziós műszer. 20. Francia R.T. 21. Vissza: a Rajna 485 kilométer hosszú, baloldali mellékfolyója Svájcban. 22. Az Andok és Amerika legmagasabb csúcsa, 7010 méter. 26. A Sámson és Delila című opera szerzője. 28. Intelem. 29. Féláldozó, a forgalomban holdkő néven ismerik. 31. Francia divatkirály (Dior) keverve. 32. Partner. 33. Előzmény. 35. Héber szezon. 36. Vissza: átvitt értelemben szent és sérthetetlen valami, ék. fel. 38. Egyforma betűk. 40. Adó betűi keverve. 41. Ekezetelt varázslat, az úgynevezett titkos tudomány. 44. Ambíció. 46. Régi spanyol és portugál ezüstpénz. 48. Létezik színonimájának mássalhangzói. 49. A Loire 372 kilométer hosszú mellékfolyója Franciaországban. 51. Fordított énekes madár. 52. Alig halhatóan beszél. 54. Két szó: 1) papírra vetette, 2) dohányos bolt. 56. Korszerű termék (két szó). 58. T.A.A. 59. Ekezetelt táj, réteg. 60. A lényo-más mértékegysége. 61. Vissza: görög törzs. 62. Kutya-lakás. 63. Végtelen szülő. 64. Gyorsan. 65. Lomha, nagy darab ember. 67. ...a görög Kazancakisz világhírű regénye. 69. Izraeli professzor, a luddi vérfürdő egyik áldozata. 70. Portál. 72. Vissza: vegyi elem a levegőben csekély mennyiségben előforduló nemesgáz. 73. Két szó: 1) étkezéshez előkészíti az asztalt, 2) bevezetés, előhang. 75. Spanyol folyó. 77. Portekés. 78. Csírátatott és péppé zúzott árpa, amelyet a szeszgyártásban a keményítő elcukrosítására használnak. 79. A telefon fel-

találója. 82. Ismerettel bír egynemű betűi. 83. Héber számértékben a.m.: 50 — 1 — 40 — 90. 84. Mássalhangzó kiejtve. 86. Betűivel az elején síkság. 87. Nyilvános gyűlés, nagygyűlés angol eredetű szóval. 89. Két szó: 1) német város, Szászország fővárosa, a hajózható Elbe mellett, 2) kemény és külső behatásoknak eléggé erősen ellenálló szövet. 90. Németországi város. Anhalt fővárosa.

Függőleges: 1. A Szent Ári leghűségesebb tanítványa, 8 írta le az utókor számára a cfáti szent tanításait, teljes név. 2. Valamilyen idealista eszme vagy tan védelmezője. 3. Vissza: német új. 4. Kutyabarátok fizetik. 5. A korallszigetek gyűrűjével körülzárt vízterület. 7. Olasz én. 8. Ser betűi keverve. 9. Néha a művész, néha a kereskedő nyújtja. 10. Potyog. 11. A tenger mélységét mérő eszköz. 12. N.E.A.T. 13. Hegyi nimfa, hegyi tündér a görög-római mitológiában. 14. Vissza: magyarországi költő (Zseni). 15. Két szó: 1) olasz

költő 1565–1635. „A csöbör elrablása” című eposzában a lovagi eposzokat paródiálja, 2) a burjátomgol autonóm szovjet köztársaság fővárosa. 18. Két szó: 1) zsírosparaszt, 2) a Bibliában kelet-afrikai hely, amely aranyárról volt híres. 23. Francia névelő. 24. C.A. 25. Azonos betűk. 27. Pusztít. 30. Norman vezér, az orosz birodalom szervezője. 34. Ázsiai ország. 37. Mulatóhely. 39. Tengerész. 42. Vissza: Indiában a kasztjából kizárt ember. 43. A legérgebb és legtitusztább kőszén. Egészője az összes kőszén között a legnagyobb. 45. Felpénz, egyazon áru kétféle értékelése közti ár-különbség. 46. Ugróeszköz. 47. Nagy amerikai író volt (Jack). 50. Leningrádi múzeum első Miklós cár építette 1852-ben. 53. Libahang. 55. Vissza: európai ország fővárosa. 56. Muskotályszőlőből készített édes, erős bor. 57. Francia király (uralkodott 996–1031), korának neves egyházi költője és zeneszerzője. 60. Ajtóستól benyit. 64. Török eredetű szó, a.m.: adó, erőszakos, törvénytelen úton szerzés. 65. Város Észak-Olaszországban. 66. A szén fémek vegyülete. 68. Kevert hatvan perc. 69. Ruhaanyag. 70. Eljárt fölötté az idő. 71. A Parana 1122 kilométer hosszú, baloldali mellékfolyója Braziliában. 73. Arat betűi keverve. 74. Mese mássalhangzói. 76. Vissza: füves, gumós, szálas zöldtakarmányok eltartására alkalmas berendezés. 78. Monda egynemű betűi. 80. Egyforma betűk. 81. L.N.S. 85. Személyem. 88. Karzat első betűi.

A 458. SZ. KERESZTREJTVENY

MEGFEJTÉSE

Vízszintes: 6. ÖNERZETESSÉG — 22. AKUSZTIKA — 26. ALTRUIZMUS — 44. FRÁZIS — 52. MEGERA — 56. KOMITÁCSI — 79. THUKYDIDES — 89. 1) MIDAS 2) TEOREMA.

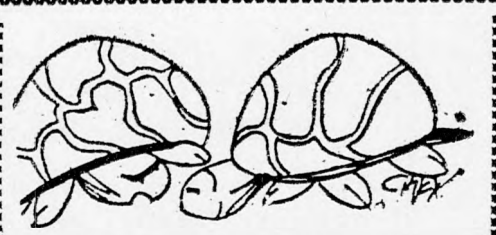
Függőleges: 1. CHAMBERLAIN — 2. GAUDEAMUS — 11. THURINGIA — 15. 1) SISKRA, 2) CIANOZIS — 39. PIETÁS — 43. ANALIZIS — 50. CSOMOPONT — 56. KODÁLY — 60. MAKADAM — 65. RESUMÉ.

Nyereménykönyv:

Karinthy Frigyes: Utazás a koponyám körül

Szombat este a Járkon-parti parkban tartották meg a filharmonikus orchester által szervezett ifjúsági zenekar hangversenyét Sálom Ronly Riklitz vezényletével. Több mint ezer hallgatója volt a koncertnek, amelyhez nem kellett belépőjegyet fizetni. A főleg fiatalokból álló hallgatóságra rendkívül nagy hatást tett a hangverseny.

TEKNŐSBÉKÁK

EGYMÁS KÖZÖTT

— Szerelem, szerelem. Együtt hallok száz év óta...

UJKELFT SZELVÉNY 461 HÍVÉNYPÁLYAZAT

HÁZASSÁGI TÖRTÉNET

— Látom, az új titkárnőd már belépett...

BÖLCS ELŐRELÁTÁS

Két lány beszélget.
— Te tényleg nem akarsz Feri felesége lenni?
— Nem én.
— De miért?
— Mert nem szeretem a válóperrel járó sok herce-hurcát.

BIROSÁGON

A bírő szigorúan szól az ifju vádlottnak, aki rossz utra tévedt:
— Ön nem tudja, hogy a bűn nem fizetődik ki?
— De tudom, bíró ur.
— Akkor miért lett tolvaj?
— Az csábított, hogy ezen a pályán rendszerint esti műszakra osztják be az embert...

NAPIAINK TALALÓS

KÉRDESE

— Hogy hívják azt az asszonyt, aki meggyözödéssel ellenzője a tablettának?
— Mama...

HOLLYWOODI IMPORT-VICC

Két kisfiú játszik a kertben. Két sztár gyermekei. Cívakodnak.
— Az én papám erősebb, mint a tiéd! — mondja az egyik.
— Az lehet. De nézd majd meg jövőre, hogy melyikünk papája lesz erősebb.
— Jövőre? Miért, mi lesz jövőre?

— Ahogy a helyzetet otthon látom, jövőre nekem új papám lesz...

IMPORT-VICC AZ OSERDÓBOL

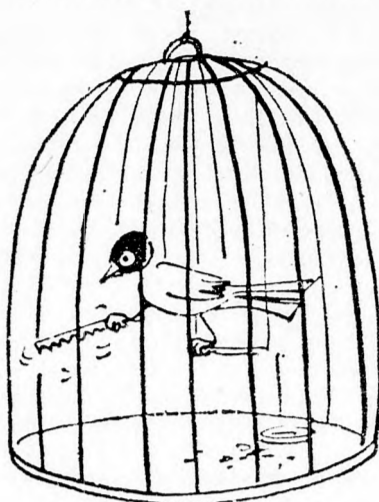
Két kamiból beszélget. Szidják a mai, modern idöket.
— Emlékszel, öreg fiú, mondja az egyik —, hogy milyen jókat ettünk azelőtt? Vegyük például a huslevest. Meny-nyivel jobb volt friss hushöl, mint amit most ebből az ember-hus-kockából kotyasztunk...

RÉMES RIMEK

Maholnap itt a boldog újév, remélem, jókat tartogat nekünk.
attól eltekintve persze, hogy egy évvel idősebbek leszünk.

Maholnap itt a boldog újév, ezért most más nem tehetek, mint megszorítom az Ön kezét és aláírom, hogy

(meredek)

EGY MADÁR, AKI NAGYON SZERETI A SZABADSÁGOT

FILÓZÓFIA A MELLÉNYZSEBEN

Ha egy nő éjszaka felkelti a férjét, ez rendszerint annak a jele, hogy kedvese is van és megszólalt a lelkiismerete. Ha egy férfi soha nem költi fel éjszaka a feleségét, ez rendszerint annak a jele, hogy kedvese van, s a lelkiismeret együtt alszik a férjével.

Vegyük tudomásul, hogy a szív legfontosabb funkcióját a szívizom teljesíti. Mikor szerelmesek vagyunk, először azt vizsgáljuk meg, hátha csak a szívizom rakoncátlanokodnak.

Az optimista nem követ el kevesebb hibát az életben a pesszimistánál, csak az a különbség, hogy jobban élvezi az életet.

Az orvostudomány kétségtelenül tudomány. Jól felhasználni az eredményeit — művészet.

SZELLEMEK VENDEG

A vendég megkérdi a házigazdát:
— Schwarz ur, ön híve a szólásszabadságnak?
— De még mennyire! A demokrácia egyik pillérének tartom.
— Akkor ugyebár nincs kifogása, hogy felhívjam innen a nagyvárosban, aki New Yorkban lakik...

ABSZURD VICC A SZINAJ FÉLSZIGETRŐL

Robog a katonai autó a Szinaj félszigeten. Egyszer csak lassít a kocsi, mert feltűnik egy ember, aki furdónadrágban bakat.

Leugrik a kocsirol az örmester és rosszat sejtve kérdi:
— Hát magával mi történt? Mit keres itt furdónadrágban?
— Nem történt velem semmi. Megyek a tengerhez, uszni szeretnék.

— Megörlött? Van magának arról fogalma, hogy a tenger ide néhány száz kilométer?
— Az lehet — mondja a furdónadrágos férfi egykedvűen —, de hol van egy ahoz fogható tiszta tengerpart...

SZERETŐ KIS FELESÉG

Hazajön a férfi a munkából, s nagy megrökönyödéssel látja, hogy két tucat ember van a lakásban. Ezeknek-iznak szól a zene, a fiatalabbak önfeledten ropják a táncot. Képtelen megérteni, hogy mi történt. Félrehívja a feleségét, s a tekintetéből valósággal örvölnek a kérdőjelek.

— Csodálom, hogy ennyire bosszant ez téged — mondja az asszony —, mikor valójában a te születésnapodát ünnepeljük.
— Megörlöttél? Szeptember elején? Mikor nagyon jól tudod, hogy én januárban születtem?
— Na és? Miért kell mindent az utolsó pillanatra hagyni?

NOI LOGIKA

Két asszony beszélget. A férfiek hütlenségén van napirenden. Csepülnek a férjüket, vége-hossza nincs a panaszokodásnak.
— Az egyik asszony például a következőket mondja:
— Remélem, nem hiszed, drágám, hogy amikor a férjed azt mondja, hogy horgászni megy, akkor valóban a tengerparton tölti az idejét. Hozott már halatza valaha is egy halat?
— Nem hozott. De éppen ezért hiszem el neki, hogy horgászik...

— Aztán mondd csak flam, gondoltál-e a jövőre, amikor lopásra adta a fejedet?
— Gondoltam, hát persze hogy gondoltam.
— Milyen értelemben?
— Az addig lopott pénzekből több mint négyezer fontot befizettem a saját takarékszámlámra...

KONFEKCIÓNALT BÖLCSESSEGEK

Néha könnyebb belekerülni a történelembe, mint egy jó állásba.
Ha valaki tehetségtelen, ez még nem olyan nagy baj. A baj akkor kezdődik, ha az illető ezt nem veszi észre.
Hagynám, hogy X kibeszélje magát, de akkor én soha nem jutnék szóhoz.
Méltatlan dolog olyan embernek kitörni a nyakát, akinek nincs feje.

— Ezzel nem érték egyet. Tegnap este élvit Jorám kocsi-kázi. Mondhatom, hogy nagyon romantikus környéken állt meg...

RENDŐRSÉGEN

A rendőrség elfog egy fiatal tolvajt. Kihallgatása során megkérdezi tőle a nyomozó:
— Aztán mondd csak flam, gondoltál-e a jövőre, amikor lopásra adta a fejedet?
— Gondoltam, hát persze hogy gondoltam.
— Milyen értelemben?
— Az addig lopott pénzekből több mint négyezer fontot befizettem a saját takarékszámlámra...

PARIZSI IMPORT-VICC

Egy világhírű állatidomító lép fel Párizs legelegánsabb mulatójában.
Kijön a pódiumra egy kis kutyaival, leülte a zongorához és így konferálja be a produkciót:
— Hölgyeim és uraim, ez a kis kutya csodálatos dologra képes. Alig néhány hónapja kezdett el zongorázni tanulni. De már Bachot, Chopint Beethovent játszik. Amint majd hallani fogják, művészi színvonalon. A nézőtér elcsendesedik, mindenki várja a kutya zongorajátékát. Az idomító int a zongoránál ülő kiskutyának, de mielőtt az leülné az első billentyűket, beszalad a pódiumra két nagy kutya és kizavadják a kiskutyát.
Valaki felkiált a nézőtéről:
— Mi volt ez?
— Elnézést kérek, hölgyeim és uraim — hajlong az idomár —, a kiskutya szülei nem engedték művészi pályára a csemetéjüket. Azt akarják, hogy állatorvos legyen...

BŐRTÖN-TÖRTÉNET

A feleség: Miért mondd fiam, hogy kiting a humorérzéke?

JÓL JEGYEZZE MEG!

Ha mindent meg kellene engednünk másoknak, amit magunknak megengedünk, elviselhetetlenné válna az élet.

Sajnos, van egy titok, amit senki nem tud magában tartani. A jó véleményét önmagáról.

Nagy biztonság akkor belekezdni a vádbeszédbe, amikor a vádlottat már elítélték.

EGY ASSZONY A TELEFONNÁL

Cseng a telefon a fizetőságon. Felveszi az ügyeletes örmester. Izgatott hangú asszony van a telefontónál.
— Tűz van nálam! — mondja. — Nagyon kérem, jöjjenek ki, de gyorsan.
Az örmester érdeklődik:
— Hogy juthatunk el magához?

Mire az asszony nagyon meglepetten hangon:
— Micsoda kérdés ez? Hát már nincs meg az a szép piros kocsijuk?

MAI SRAC

A tanító bácsi arról magyaráz a gyerekeknek, hogy a hangyák milyen szorgalmasak. Elmondja például, hogy amikor építkeznek a hangyák, olyan nagy fadarabok megmozdítására is képesek, amely saját súlyuk ötvenzszeresét nyomja.
— Ki tudná megmondani, hogy mi ennek a magyarázata, gyerekek. Te például, mit gondolsz, Mórička?
— Ez azért van, tanító bácsi, mert a hangyáknak nincs szakszervezetük...

BAJ VAN A MEMÓRIÁVAL

Bíróság előtt áll a férfi. Igen súlyos a vád. Kijötte a feleségét a lakás nyolcadik emeleti ablakából.
— Mit tud felhozni mentés-gére? — kérdi a bírő.
— Orvosi papirokkal tudom igazolni, bíró ur — mondja a vádlott —, hogy ártatlan vagyok.
— Ezt meg hogy értsem?
— Tisztelt bíró ur, én súlyos memória-zavarral bajlódom már hónapok óta.
— Hogy van ez kapcsolatban a vádbeli állítással?
— Nos, igazolni tudom bíró ur, hogy mi azelőtt éveken át egy földszinti lakásban laktunk.

EGY ASSZONY NAPLÓJÁBÓL:

Látványlag kitünő fogyókúra-receptet kaptam egy barátomtól. Olyan fogyókúráról van szó, amelynek révén hetenként három kilót fogyhatok. De mikor lemerem magam és kiderül, hogy tényleg fogytam három kilót, akkor örömben ömlik a szemem...

KIZÁRÓLAG ASSZONYOKNAK

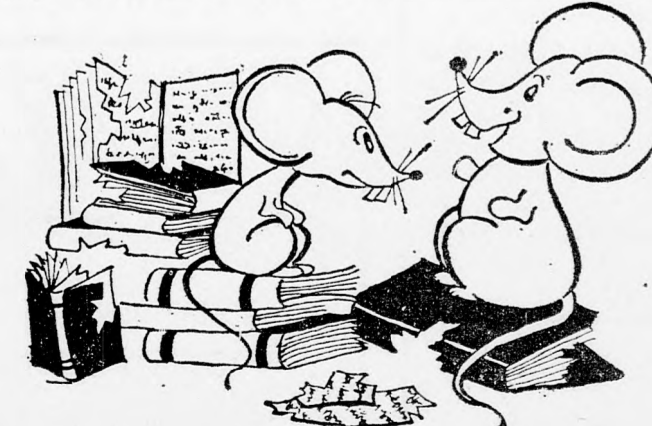
Két nő beszélget egy felkapott fiúról, akinek Jorám a neve.
— Nagyszerű fiú, csak az a baj — mondja Chává —, hogy nem tudja, hol kell udvarlás közben megállni.
A másik nő bosszantja ez a megjegyzés, mert barátja is zavart dicsekvésnek véli, tehát így felel:
— Ezzel nem érték egyet. Tegnap este élvit Jorám kocsi-kázi. Mondhatom, hogy nagyon romantikus környéken állt meg...

ART BUCHWALD:

EGY ANTI-PORNO KÖNYV

A Newsweek magazin nemrégiben cover storyt irt az „Engedékeny társadalomról.” A cikk, amelyet Jane Fonda meztelen fényképek illusztrált, beszámol arról, milyen nagy léptekkel haladt előre az elmúlt évek során a szex a filmekben, színpadokon, a divatban és természetesen, a könyvekben.
Mint hogy az amerikaiakat nem lehet többé a szex-szel sokkírozni, egy új irodalmi stílus van kialakulóban, amelynek vezérért, Malcolm McMoralt sikerült meginterjúvolnom. Ő a szerzője az első anti-porno regénynek, melynek címe: „Egy puzsi a porfikán”.
— Malcolm, elejétől végig elolvastam a könyvét és egyetlen trágár szót sem találtam benne. Volt valami különös oka, hogy eliminálja az összes moskos szavakat, avagy csupán sokkírozni akarta olvasóit?
— Egyes kritikáim az utóbbi váddal illettek, de a valóság az, hogy hőseimnek nincs okuk a káromkodásra s ennél fogva nekem sem volt semmi okom, hogy trágár szavakat adjak a szájukba.
— Malcolm, könyvének címét — egy puzsi a porfikán — nyilván a 153. oldal jelenetéből vette, ahol az anya arcán csókolja nyolc éves kislját. Ez az egyetlen csók a könyvben. Miért?
— Minden írónak az élettel kell foglalkoznia és ez a csak szükséges a további fejlemények végett. Ne gondolja, hogy csak úgy ukmukfuk dobtam be.
— En nem kritizálok magát, amiért betette a csókot. En azt kifogásolom, hogy a könyvben nincs abszolúte semmi szex. Gondolja, hogy méltányos elvenni az emberektől öt dollárt és kilencvenöt centet a nélkül, hogy legalább egy forró szerelmi jelenetet kapnának valahol a regényében?
— Csak annyit tehetek, hogy felhívom figyelmét a Legfelsőbb Bíróság 1943-as dön-

tésére, amely kimondja, hogy ki lehet adni egy könyvet szerelmi jelenet nélkül, feltéve, ha a könyv valami társadalmi értékkel rendelkezik.
— Ön tehát azzal indokolja a szerelmi jelenetek hiányát, hogy a könyv társadalmi értékkel rendelkezik?
— Igen. Egyes perverz alakok azzal vádolnak, hogy a tiszta könyv megírásánál anyagi szempontok vezéreltek. Vagyis, hogy egyszerűen pénzt akartam keresni vele. Nos, én azt mondom: Ki ítéli meg, hogy egy könyv tiszta-e, vagy sem? Hát persze, hogy vannak benne tiszta passzusok, de hát ezekre szükség van, ha az ember a valóságot akarja megírni.
— Könyvében a férfi egyetlen egyszer sem követ el házasságtörést. Nem gondolja, hogy ez kissé túlzás?
— Nem az, ha teljes egészében vesszük a sztorit. Ha kiveszi az értelmi összefüggésből, akkor bizonyára túlzásnak tűnik. De a férfi véletlenül szerelmes a feleségébe, és ezért mondják, hogy tiszta könyvet írtam. Manapság egy csomó sokkal tisztább könyv kapható a drogériákban nem értem tehát, hogy miért pont az én könyvemet szúrták ki?
— Mégis az ön könyve egyfajta újdonság-számba megy és féltő, hogy más írók utánozni kezdik magát, főleg, ha bizonyosodnak, hogy tiszta könyv írásával pénz lehet keresni.
— Ez nem az én problémám. Ha nem én, akkor valaki más írta volna meg. A társadalmi irányzatok állandóan változnak. Igaz, hogy a tiszta regényt pillanatnyilag avant-gardnak tekintik, de ez nem jelenti azt, hogy téves az irányzat. Egy-két éven belül oly sok tiszta könyv lesz a piacon, hogy az erotikus jelenetek hiánya senkit sem fog többé sokkírozni.
(szí. I. fordítása)

IMPORTVICC AZ ALLATVILÁGBÓL

— Elég nagy vagy már fiam, próbálj rászokni a komoly irodalomra.

MUTET ELOTT

Az orvos: — Sokat kell meg varni, mester?

DOBÓ KATICA

Irta: EFRAJIM KISHON

N agyszerű olimpiai küldöttségünk egyik kísérője a napokban hazérkezett az úgynevezett „kísérő-staféta” keretében, mely szerint 15 sportolónkat kísérő 13 sportszakértőnk három naponként váltják egymást az itthon maradt 115 edzővel. A staféta fentemlített hazatérte tagja most ott ül velünk szemben a sportkísérőkre oly jellemző bávatag arckifejezéssel.

— Kellemtelen kis incidens történt, — mondta — igazán zsenális.
— Tárja ki lelkét — íay én — nem fogom a sajtóban leközölni.
— Tudtam, hogy számíthatok önre. Nem szabad hogy a dolog napnyire kerüljön. Már mint ez a diszkosz-botrány. Hol is kezdjem kérem? Talán elegendő, ha megjegyzem, hogy nem fájlaltunk túlzott reményeket sportolóink kilátásaival kapcsolatban, áme — így latolgtuk — mégsem lehet kiállni a porondon a világ szemelőttjára és az utolsó helyeket foglalni el minden sportágban. Ez nem méltó egy fiatal, elismert nemzethez. Ismeri Eli Kümmelmant? — A diszkoszvetőt?
— Igen, ő tartja az izraeli rekordot 37 éve. Az eredményei nem rosszak, közép-ázsiai standardot tekintve véde, de mégsem elegendő ahhoz, hogy felküzdehesse magát az olimpiászon az utolsóelőtti helyre. Viszont — így latolgtuk — ha Kümmelmant történetesen nő-sportoló volna... tetszik érteni kérem?
— Nem én, kezicsokolom.
— Hívja el, csak az állam legfelsőbb érdekei álltak szemünk előtt. Meg akartuk

mutatni a világ zsidóságának, hogy mire képes az edzett izraeli ifjuság a közoktatásügyi minisztérium sportstratégia irányítása és a főbírálókat állandó felülvizsgálata mellett. Kümmelmant eléinte tiltakozott, de aztán széles ecsetvonásokkal változott előre, milyen fennkölt érzés lesz számára ott állni a diszkoszvető nő-sportolótól, olimpiai debogóján... A zenekar a Hátikvát játszsa... A kék-fehér lobogó felkuszik... Televízió, meg minden... Amikor megemlítettük Kümmelmant, hogy új beosztásának megfelelően a nő-sportolók nevezetében fog tartózkodni, kiváló diszkoszvetőnk felengedett és beleegyezését adta. Különleges rendszabályokat léptettünk életbe az akció vérehajítására, melynek részleteire nem óhajtok kitérni. Hogy rövid legyek: Kümmelmant kicsit furcsán nézett ki, de a kezelés végén határozottan nőszamba ment. Nem minden sportoló hajadonna kell szépségkirálynőnek lennie, nem igaz? A nevét is megváltoztattuk, Dobó Katicára. Az akciót a legjobb részletekig kiterveztik, hogy minden meglepetésnek elejét vegyük. Katica elutazott Münchenbe, elszállította magát a női nevezetben és naponta trenirozott a hölgyversenyzőkkel. A verseny kezdetéig senki sem gyanakodott rá. Amikor kilépett a gyepre és a hangszerő bementa „Dobó Katica, Izrael”, a szívünk a torkunkban dobozott. Aztán történt az incidens...
— Mi?
— Kümmelmant az utolsó helyen végzett. Pech, az pech.

KÜLÖNVÉLEMÉNY

EICHMANN ÉS BREZSNYEV RABSZOLGAKERESKEDELMI KFT.

Irta: KARMEI JOCHANAN

A második világháború utolsó, és számunkra legsötétebb, legvéresebb esztendejének egyik különös és megdöbbentő epizódja az, ami „Joel Brand története” címszó alatt került be a történelembé. Joel Brand feladta volt a németekkel szemben álló szövetségés hatalmak tudomására hozni Eichmann aignálatát, hogy hajlandó kicserélni százezer zsidót tizezer teherautó ellenében.

Tulajdonképpen ez az a rab-szolgakereskedelm korszakát visszaidőző ajánlat volt a legjellemzőbb a náciakra. A legjellemzőbb rájuk Auschwitz gázkamráit és krematóriumait voltak. Mégis, ez a pokoli Eichmann-terv örökké érvényes maradt azoknak a jelenségeknek, amelyeken keresztül igazt képet fog a történelem kapni a „harmadik birodalomról”.

A Szovjetunióban is követtek már el nagyobb gonosztevéket, mint a most bevezetett váltásdíjak a magasabb képzettsegű zsidók kiutazása feletlen. Persze, hogy ez semmi a huszmilliónyi halottal. Sztálin áldozataival szembeállítva. A váltásdíj ügye biztosan nem fogja elhomályosítani a vorkutai haláltábor, vagy a harmincas évek szörnyű „tisztogatásának” emlékét. Mégis, ha egyszer fel fogják tenni a kérdést, mi is az igazán jellemző a hetvenes évek Oroszországára, akkor a felelet nem az lesz, hogy rakétát tudtak küldeni a Holdra és a csillagokra, hanem hogy nyíltan és szívetlenül rab-szolgakereskedelemmel foglalkoztak.

Ezek az elképzelhetetlenül magas és az érdekeltek által megfizethetetlen váltásdíjak, ismét bebizonyították, hogy mi is relik a valóságban egy társadalom mögött, amely azzal huncog, hogy ő képviseli a jövőt, a haladást és a szocializmust. Nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy ha valóban az országban az ember áruccik, mivel tudja, hogy ha nem is az ő, de legalább is a világ szemében a rab-szolgakereskedelm a legundorítóbb és legmegvetendőbb dolgok közé tartozik.

Ezzel szemben, Brezsnjev és társai ilyen téren nem viselkedtek még a zandi-arabok szívetlenségével sem. Őket nem zavarta, hogy mi a világ véleménye tetteikről, mivel meg vannak győződve, hogy azt, hogy mi a jó és mi a rossz, azt ők szabják meg, hiszen ők képviselik — mint mondják — a haladást, a jövőt és a szocializmust.

Annak ellenére, hogy soha egyetlen percig sem volt kétségem az iránt, hogy a Szovjetunióban uralkodó rendszer embertelen, elnyomás és mélyvégyesen reakciós, mégis nehezen tudom felfogni, mi szükség volt a Krenl uralkodásán, mint emberkereskedőknek bemutatkoznia a világ előtt?

Lehet, hogy az oroszok meg akarták ismertetni, hogy értelmiség és művelt zsidók vándoroltak ki Oroszországból, ez a szerény azért, mert szükség van ráink. De nek a feltévesnek azonban jó néhány tény

ellentmond. Nem hiszem, hogy az oroszoknak szükségük lenne ezekre a zsidó tudósokra, mert ha szükségük volna rájuk, akkor foglalkoztatnák őket. Ezzel szemben a legtöbbjükett abban a percben, amikor benyújtotta kivándorlási kérelmét, elbocsátották állásából és azóta vagy munka nélkül tengődnek, vagy olvással foglalkoznak, ami mélyen a képzettsegük alatt van. Másrészt, ha az oroszoknak szükségük volna ezekre a tudósokra, akkor nem kellene váltásdíjat kérni értük. Akkor egyszerűen megmondhatnák, hogy ennek, vagy annak, nem adunk kivándorlási engedélyt, indokkal, vagy akár anélkül. Végeredményben eddig is minden indok nélkül taszították meg a legtöbbit kivándorlási kérelmet, tehát egy ilyen gyakorlat nem jelentene számunkra semmi újat, és megtagarítaná számunkra a rab-szolgakereskedelm önműútát.

Az is csak az új rendelet hatálya alá esők talán negyedszázalékára érvényes, hogy esetleg olyasvalamit tudnak ami miatt az oroszok nem akarták, hogy elhagyják az országot. Ezek esetében azonban a váltásdíj még értelmetlenebb, hiszen akinek az el-távozását tényleg veszélyesnek tartják, azt amugy sem fogják kiengedni, hiába fizetne érte bárki, akár milyen magas váltásdíjat. Ez sem lehet tehát az igazi oka ennek az új rendeletnek.

Marad tehát az utolsó lehetőség, hogy az oroszoknak egyszerűen pénzre, dollárokra van szükségük, és más áruccik hiányában azzal kereskednek, ami a rendelkezésükre áll. Rab-szolgákkal, Persze, valahogy ez is abszurdnak tűnik. Minden rosszul vezetett gazdasági rendszer mellett is a Szovjetunió mégis csak egy kétszázharasz millió népességű nagyhatalom. Lehetetlen, hogy a szovjet költségvetésében valóban annyira fontos dolog legyen néhány millió dollár vagy akár néhány százmillió dollár, amit a szabadvilág zsidóságától ki lehet zsarolni, hogy azért érdemes lenne ilyen szívetlenség lépést tenni.

Először is köteve hiszem, hogy mi, vagy az amerikai zsidók ilyen fogék meg haovjunkt zsarolni magunkat. Másodsor, akár-mennyit is lehessen keresni ezen az üzleten, az még egy csepp sem lesz a hatalmas szovjet költségvetésben. Végül pedig, az egész üzlet elétől fogva sokkal alkalmasabb arra, hogy a legkülönbözőbb utakon — mint például a szovjet-amerikai kereskedelmi kancsolatokat zavaró kihatásai miatt — sokkal nagyobb gazdasági kárt okozzon, mint esetleges hasznót. Erre tényleg senki se gondolt volna Moszkvában?

Marad az egyetlen lehetőség. Ugyvátszik, hogy Moszkvában valóban és a leöszintében meg vannak lepődve azon a felháborodáson, amelyet az a rab-szolgakereskedelm a világnak keltett. Az ő felfogásuk szerint ami történt, az renthben van és a legtermészetesebb dolog. Hiszen szeriatuk az ember tényleg meg egy élő és szabad, ideokkal rendelkező lény, hanem áruccik, nevezve az állam tulajdona, mint a traktor, vagy az iróasztal, amelyen a rendeletet aláírták. Miután befektettem a nevelésébe valamit, azt vissza kell kapnom a kereskedelm szá-

„VÖRÖS” HAIFA — SZÜRKE LETT

Hanyatlásnak indult a Kármel városa

— A vaskéz uralma után bizonytalan városi kormányzat — Egyenletlenség és presztizsháború a Márach és a Hisztadrut helyi vezetői között — Papiron maradt fejlesztési tervek — Ki lesz Flieman polgármester utódja?

Irta: SZÉKELY ISTVÁN

MOSE FLIEMAN

„Vörös” Haifa, amely a néhai Aha Chusi polgármester vaskéz uralma alatt „álamlam volt az államban”, manapság szürke vidéki város. A municipális koalíció — Máarách, Mápám és a Független Liberálisok — továbbra is gépiesen megszavazza a költségvetést és a városi törvényeket, mint Aha Chusi idejében: Mose Flieman polgármester, kétségtelenül jóakarattal, mestere rendszerét kívánta követni. Jó adminisztrátor, és megbetegedése előtt fantasztikus munkaképességgel rendelkezett. De, mert hiányzik belőle a nagyvonalú koncepció és a vitathatatlan autoritás, amely előidét jellemezte, és mert minden részletkérdésben sajátkezűleg akar dönteni, Flieman rezsimje által Haifa hanyatlásnak indult.

Habár a hattagu Gáchéll ellenzéknek gyakorlatilag nincs sok ereje a városi tanácsban és bizottságokban. Flieman hamarosan rájött, hogy Chusi-féle ülésvezetési technikával („Üljön le”, „Hallgasson!”) nem tud boldogulni. Dr. Dov Laufer, a Gáchéll legaktívabb városi tanácsosa, a városi tanács csaknem minden ülését jól dokumentált, jogi érvekkel alátámasztott és aktuális interpellációkkal rúzza fel, amelyeket a sajtó szívesen kolportál és amelyek nem tesznek jót a rezsim „képmásának”. Néhány hónappal ezelőtt a felsőbírósg helyt adott dr. Laufer „order nisi” beadványának a Carmelit díszbába ügyében — amelyet a városi vezetőség a tanács hozzájárulása nélkül állapított meg — és, legalábbis jogi szempontból, az ellenzék győzelmet aratott, amire még nem volt precedens a haifai várososháza történelmében.

A helyzet csak rosszabbodott Flieman polgármester megbetegedése óta. Távolléte idején elkeseredett személyi harc indult meg a két alpolgármester — Jeruhám Zeisel és Avrahám Száchnin — között a „hatalomért”, amely idejelenesen, az időközben hivatalosan polgármester-helyettesnek megválasztott Zeisel győzelmével végződött. Nem titok, hogy mindkét polgármester csunán a derék, szorgalmas pártátszónok kategóriájába tartozik és egyikük sem alkalmas a felelősségteljes tisztség betöltésére. A 68 éves Flieman polgármester, amióta kiött a kórházból, már nem az a régi, robusztus munkakerő, aki volt. Mindamelllett, úgy látszik, nincs szándékában lemondani. S mert utódrol nem gondoskodott — ami az adott konstellációban egyébként sem lett volna könnyű — megindult a belső harc — mindenki mindenki ellen —, életbe lépett az osztályvezetők, a kis baszk uralma.

Az eredmény, hogy csak a legszembeszökőbb említjük: Haifa egykori „legendás” tisztasága is ma már emlék csupán. Nemcsak az udvarokban, ahol a „toszefet nikájon” behajátta óta a köztisztasági hivatal dolgozói teljesen parizán alapon tevékenykednek, de a Hádár fűtécsin is csaknem telavívi méreteken tornyosul a szemét. Szegény Chusi, ha feltámadna, nem ismerne rá a városára.

A belső harc, presztizsháború a Máarách helyi csoportjának a vezetőségében is dúl. A hangulat a tikárság ilyesim korántsem idillikus. Elkeseredett személyi háború folyik, s egyáltalán nem diszkur formában, a polgármesteri tisztség utódlásáért. Eliezer Melk Hisztadrut fűtécsin és Mose Wertman Kneszet-képviselő között. Az előbbi állítólag

bályaí szerint és kész. Ugyvátszik, mi sem egyszerűbb a szemikben ennél.

Ugyanílyen egyszerű és megdönhetetlen logikával gondolkoztak persze az „elmult századok rab-szolgakereskedői is, amikor legyektek a legmagasabb áron tulajni a rendelkezésükre álló „run”. Ez volt Eichmann számtása is harminnév előtt.

Mért gondolkodna ma Brezsnjev másként?

Joszeff Almogi munkaügyi miniszter, az utóbbin pedig Pinchas Szapir pénzügyminiszter támogatja. Bennfentes információkra hárított sajtójelentések szerint, amelyeket nem cáfoltak meg. Melk az egyik ülésen azzal vádolta Wertmant, hogy „temetést csinált eből a városból”, amely kitétel nem járult hozzá a kedélyek lecsillapításához.

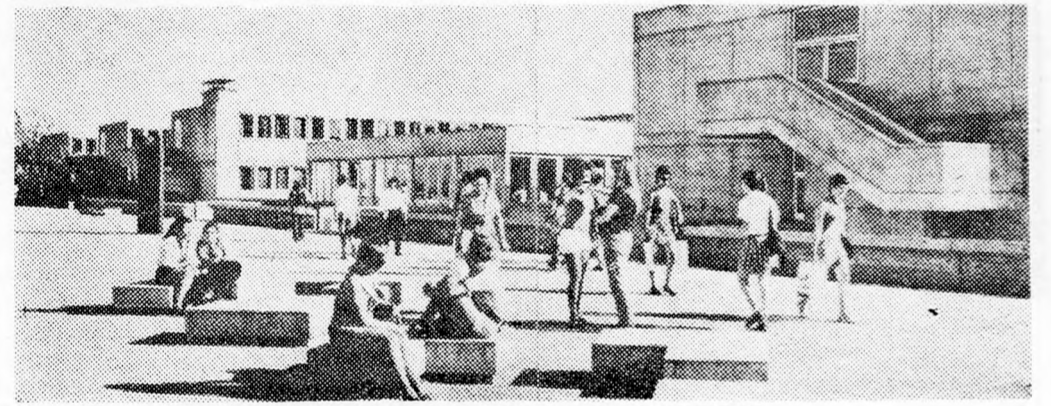
Ilyen körülmények között nem nagy csoda, ha a kül-és belföldi befektetők széles ívben kerülük a várost és az évek óta nagy publicitással beharangozott fejlesztési tervek javarésze papiron marad. Egyrészt a hatnapos háború óta bekövetkezett területi változások, másrészt Aha Chusi, az erős ember halála óta, Haifa, mint gazdasági és politikai erőpont, fokozatosan elvesztette súlyát a kormány és a Máarách felső régióban. Még a turistaiügyi minisztérium prospektusai is gyakran megfélemlenek az ország legszebb fekvésű városáról. Két-három diszkó, egy karmeli új „pub”, a Moádon Hareátron és 1-2 alvárosi lokálon kívül, Haifa mind a mai napig a világ legunalmasabb kikötővárosa, melynek éjszakai életét — mint azt Aha Chusi szokta volt választolni a kritikára — továbbra is „a munkások harmadik szakánva” képviseli. A Chusi által elnyomott magánsektort Flieman megpróbálta bizonyos támogatásban

ABA CHUSI

A város déli bejáratánál épülő tudományos ipari központ az utóbbi évek egyetlen fontos gazdasági fejleménye, de általában az építkezés méretei messze elmaradnak az őrisléptekkel fejlődő Tel Aviv és Jeruzsálem mögött.

Iskolák, ifjúsági klubok és a kórházépítés terén valamivel jobb a helyzet, bár korántsem kielégítő. A krónikus betegek kórháza Rámát Remezen megnyílt, és a Rámában

„CSENEDELT” A HAIFAI EGYETEMEN

reszesíteni, de politikája műkedvelő kísérletnek bizonyult. Néhány nagy építkezési vállalkozó engedélyt kanott a kisemberek rovására, de a magánsektor-ellen politikai nagy vonalakban érvényben maradt.

Ez a politika helyenként „chelmi” helyzeteket produkál. A hatvanas évek elején például kisajátítottak mintegy 200 dunám telket kisemberektől a festői fekvésű Rámát Hádaron, dunámonként 4-5000 font kárpótlás ellenében. A várososháza önköltségi áron továbbadta a telkeket az Országos Telekhatóságának és a „mazsolát” — a legértékesebb 12 dunámot — most, 12 évvel később, visszavásárolta 2 és félmillió fontért, s egyidejűleg ezt a komplexumot 2 millió font ellenében a Schiff-hotellkonzern rendelkezésére bocsátotta. Ez a konzern egy 600 szobás szálloda felépítését tervezi a Rámát Hádaron. Végeredmény: az eredeti telektulajdonosok cca. 2 millió fontot, a várososháza „csak” félmillió fontot veszít a tranzakción.

A Panoráma utcai, az ország lezsebb kitálatásait eltakaró magassépítkezési programot, a környezetvédők zaios tiltakozása ellenére Jákov Pritzer, a város legnagyobb magánépítkezési vállalkozója valószínűleg megfelve, ha tőkésárakokat talál a sok tízmillió fontos terv realizálására.

Ugyancsak papiron maradt a bát-gálami tengerpart felszárításának és az ott tervezett turista-és szórakozási központ sok kérdőjeles és hatalmas befektetéseket igénylő projektuma. Viszsalénet a halva-született Nemzetközi Ifjúsági Város területén létesítendő Contrv Club megvalósításától is a délamerikai tőkésezonrt. A Központi Karmelen, az új Rothschild kulturház koncert-termetnek befeljesz, pénz hián, még a távolívűvő zenéje, és nem igen hallani a Romémán tervezett sportcsarnokról sem. Nem tartozik szorosran a tárgyra, de jellemző, hogy Haifa egyik legsikeresebb intézménye, a Városi Színház is válsággal — ezuttal kulturválsággal — küzd. (Oded Kolter művészeti igazgató rövidesen távozik, miután avant-gárdista műsorpolitikája kudarcot vallott).

A haifai repülőter egy rosszul sikerült, költségesebb tréfa. A Kurdáni mellett tervezett, nemzetközi repülőter felépítését, amely, mint az ország 2. számú polgári repülőtere Lud-dot lett volna hivatva tehermentesíteni, a kormány „ad acta” tette, s eszerint Izrael második nemzetközi lézikkibőjtője állat lesz. Nem a várososháza hibája, de tény: még a Munkapárt egykor hatalmas politikai bázi-sa is megengott — a haifai kikötő prioritási a vetélytárs Asdod fenveneti. Jelentős irrti nagyvállalások régóta nem létesültek a haifai öbölben, a kisoni szabadkikötő terve ugyancsak stagnál.

kórház évek óta épülő hatalmas új komplexumát remélhetően rövidesen átadják rendelkezésnek. Achuzán újult a Kupát Cholim régóta esedékes új kórháza, és, hála a külföldi adakozóknak, előreláthatólag rövidesen megkezdik a haifai orvosi iskola 17 emeletes épületének talaimunkálatait a Rámában udvarán. Hatalmas késéssel ugyan, de befeljeszti stádiumba került és jövőre elkészítés az Egged impozáns új állomása Kirját Eliezerrel szemben. Haladás észlelhető a városi strandok rendezése terén, és a negatív jópontok sorába íktatandó, hogy a szervezett bűnözés még nem ütötte fel fejét a városban.

De a negyedmillió lakost számláló Karmel-árosság légköre reménytelenül provinciális maradt. Semmi jele a szervezkedésnek, önkéntes megmozdulásnak, az elfásult, bürokratikus vezetőségára leváltására. Nincs hitatal, ambiciósi utánpótlás, amely még csak gondolná is a dolgok irányításának átvételére.

Az egyetlen remény és egyben a legkézenfekvőbb megoldás az lenne, ha Joszeff Almogi, a legtekintélyesebb és országos viszonylatban is kiemelkedő helyi politikus, jeltöltné magát a polgármesterségre. Ő talán az egyetlen, az adott körülmények között, kinek vezetése alatt Haifa visszanyerhetné jogos helyét az ország térképén.

De, ez idő szerint, semmi jele annak, hogy a munkaügyi miniszter hajlandó lenne feláldozni bársonyszékét Haifa kedvéért.

Japánban kilencven éve foglalkozik kincsereiséssel egy család.

1883-ban ugyanis egy dokumentum birtokába jutott, amely szerint az Edo császárság idején harmincöt millió jen értékű aranyérmét rejtettek el a Gumma prefektúráj Akagi hegy közlemben. Azóta folytatja a kincsereisést, immár a család harmadik nemzedéke.

Eddig összesen száznegyven a ragutart vájták a hegyben, köztük egy tíz kilométer hosszú, Persze, minden eredmény nélkül. A kincsereisést elindító nagy-apa unokája kijelentette, hogy bízik a dokumentum hitelességében, csupán azt nem tudja, hogy végül is a kincset elrejtő magisztrátus ravaszága, vagy a Mizuno család kitartása győzedelmeskedik-e?

EREM GABRIEL KANADAI RIPIORTJA:

KINHÁLÁRA ITÉLT GYEREKEK

A rákot úgy emlegetik még ma is: a gyógyíthatatlan betegség. Világosítottak tudósok ezrei dolgoznak kórokozóinak kutatásán, s mindenki aggodalommal vegyes bizakodással figyeli a kutató munkát: van-e remény arra, hogy az orvostudomány egyszer megálljt tud parancsoltatni e szörnyű kórban.

De a rák nem az egyedüli gyógyíthatatlan, s napjainkban aktuális betegség. Ezúttal egy másik szörnyű kórrol akarunk beszámolni, amelyet Tay-Sachs betegségnek neveznek, kórokozóinak felfedezésétől.

Sajnos tény, hogy ez a mindenképpen halállal végződő gyermekbetegség különösen a Közép- és Kelet-Európából származó zsidók esetében a leggyakoribb. Az amerikai, kanadai egészségügyi kutatási központok egyik legjelentősebb vezetője Dr. J. A. Lowden, aki a torontói Sick Children Hospital-ból irányítja a kutatómunkát, a következő felvilágosítást adta a Tay-Sachs betegségről.

AZ ELSŐ JELEK 7 HÓNAPOS KORBAN

Talán egy konkrét eset kapcsán beszéljünk a betegségről. Egy fiatal párnak szép, látszólag egészséges gyermeke született. Hétfőnapos korában mutatkoztak meg az első nyugtalanító jelek: a gyermek képtelen volt végtagjait mozgatni, nem tudott felülni sem, s a fejét sem tudta felemelni. Orvoshoz vitték a csecsemőt, s megdöbbenéssel fogadták a diagnózist: a gyermek Tay-Sachs kórban szenved.

A kétségbeesett szülők a központi gyermekkorházban kértek segítséget, mert reménykedtek abban, hogy lehet valami segíteni. Az orvosok tudták, hogy a gyermeket csak ideig-óráig lehet életben tartani - de a hivatalos elvételük nem engedte meg, hogy ezt közöljék a szülőkkel. A fiatal anya másfél éven át figyelve gyermeke néma szenvedését, s kétségbeesve tapasztalta, hogy a kétes gyermek még külsőre is olyan, mint egy újszülött. Nem mozdult, sőt, még hangokat sem adott. A kezelőorvos engedélytől saját felelősségükre otthon tarthatják mind addig, amíg etetni tudják, s az orvosok azt hiszik, hogy tudni neki adni. Aztán ismét kórházba került, nyelvése összeesett, majd megvált, s nemsohára meghalt.

A szülők szerettek volna egy másik gyermeket és az orvosok biztatják abban, hogy a második gyermek normálisan fog fejlődni. Ekkorra már felvilágosították a szülőket, mert elérkezettnek látták az időt, s a betegség kiismerése egy olyan fázisába jutott el, amely ezt lehetővé tette. Mielőtt a fiatalasszony ismét terhes lett - a ku-

tatók legfrissebb eredményeit alkalmazva — aminoszintézisnek vetették alá az apa és a nyvájelét. Időközben ugyanis az aminoszintézis teljes bizonyosságúvá vált a betegség felismerésére.

ÖTVEN SZÁZALÉK VALÓSZÍNŰSÉG

A vizsgálat eredménye: ötven százalékos a valószínűsége annak, hogy ez esetben a gyermek normálisan fog születni, s fejlődőképes lesz. Négy hónapos terhes volt a páciens, amikor újabb aminoszintézis vizsgálatnak vetették alá. Ez a vizsgálat aztán már teljes bizonyossággal kimutatta: nincs ok az aggodalomra nem kell abortuszt végrehajtatni. A kislány megszületett, egészséges lett, s ma már éppoly normálisan fejlődik, mint bármelyik más gyermek.

*

E konkrét eset kapcsán a bővebb felvilágosítást kértem Dr. J. A. Lowdentől. A Tay-Sachs betegséggel kapcsolatban.

— Azt már tudjuk az előző példából, hogy a Tay-Sachs kór egy örökölhető, halálos gyermekbetegség. Milyen jelei vannak a betegségnek?

— A látszólag egészséges újszülött agyában már a születés utáni első órákban észlelhetők bizonyos elváltozások. Öt-hat hónapos korában a gyermek fejletlen marad, az állapota egyre romlik, a következő jelek: a gyermek képtelen felülni és járni. A következő néhány hónap során azonban kezdenek mutatkozni a károsító jelek: a gyermek fokozatosan visszajelölődik. Először csak nem tud felülni, majd később a fejét sem tudja mozdítani. Tizenhat hónapos korára teljesen megvakul, s ettől kezdődően rendszeresen ismétlődő görcsös rohamai lesznek. Két és fél évesen már csak a gyomorba vezetett plasztikuscsővel keresztül lehet mesterségesen táplálni, mert a nyelvelőcső szinte az elsovdadásig visszajelölődik. Később a karok és a lábak teljesen megmerevednek, a gyermek egyre veszt a súlylából is. Ezt — a mesterséges táplálás ellenére — az okozza, hogy szervezetéből hiányzik az enzim, ami egyensúlyban tartja a táplálék-felvételt, és a tápanyag-elhelyezést. Három éves — vagy legkésőbb öt éves korban a gyermek mindenképpen meghal. Mi okozza ezt a betegséget?

REGI ROKON-HÁZASSÁGOK KÖVETKEZMÉNYE

— Egy HEX-A elnevezésű enzim hiánya a gyermek szervezetéből, ami valószínűleg a régebbi generációk azonos vérköri belüli házasságainak eredménye. Egy — a szervezet által kimerített vegetárius — amely a táplálék-felvételt és a szulgyarapodást lenne hivatott egyenlően tartani, a Tay-Sachs kórban szenvedő gyermekek szervezetében rendkívüli mértékben felgyülemlik, s ennek ellensúlyozására lenne szükség a HEX-A vegyületre. A gének egyensúlyának ez a rendkívüli mértékű felbomlása nagymértékben rombolja az agysejteket. Ennek következtében a gyermek elveszíti addig kifejlesztett bizonyos tudását, s ezt követi a gyors meghalás, a vakság, s végül a halál.

Felgyógyításról tehát szó sem lehet. Mégis, van-e mód a Tay-Sachs kóros gyermekek életének akár ideiglenes meghosszabbítására?

— Természetesen a legszigorúbb orvosi felügyelet alá helyezzük a gyereket mert halálukhoz elegendő akár egy enyhé megfázás, vagy egy rosszul sikerült nyelés is, ugyanis a nyelvése teljes bénasága folytán nem tud köhögni sem. Mindez vagy fulladásos halálhoz, vagy — a szimptomák hiján fel nem ismerhető — tüdőgyulladás okozta halálhoz vezet. Az orvosi felügyelet, az állandó műszeres figyelmű ápolás, a mesterséges uton való táplálás is csak néhány hónapos segítséget csupán. Egy ilyen orvosi felügyelet egy esztendőben közel huszezer dollárba kerül.

SZÜLETHETIK-E EGÉSZÉSEGES UTÓD

— Abban az esetben ha az apa és az anyja is hordozója a kórokozónak, akkor valószínűleg négy gyermek közül csak egy születik egészségesen. A gének genetikai válogása folytán nem lehet megdönteni, hogy ez a valószínűségi arány megváltozzon.

— Ha a szülők közül csak az egyik hordozza a kórokozót, milyen a valószínűsége annak, hogy a gyermek Tay-Sachs betegséggel születik?

— A valószínűsége ötven százalékos. Tehát négy gyermek közül kettő-elevé halálra van ítélve. Hogy melyik kettő, azt csak a gének pillanatnyi egyenlősége dönti el. Az ilyen esetekben egészségesen született, és normálisan kifejlődött utódok tökéletesen felelték meg az elvárásoknak. Ők maguk nem betegek, de hordozói továbbra is a Tay-Sachs kórokozónak, s abban az esetben, ha hasonló módon Tay-Sachs - hajlamos partnertől születik gyermekük, akkor ott ismét száz százalékos bizonyossággal az utód-gyermek halála.

— Magyar-zsidó újság képviselőiben kérek felvilágosítást, természetesen tehát, hogy a konkrét, származási országomból való zsidók problémájára érdekelne leginkább.

SZÁZSZOROS VALÓSZÍNŰSÉG

— A kutatások összegezése folytán kialakult statisztika pontos képet ad arról is. A betegség előfordulásának lehetősége százszoros valószínűségi egy zsidó családban, ha összehasonlítási alapot egy átlagos nem-zsidó családban veszünk. A Közép- és Kelet-Európából származó zsidók — tehát a magyar zsidók köré-

ben a legvalószínűbb a betegség kórokozójának jelenléte. Ez a statisztika tükrében azt jelenti, hogy például minden harminc magyar-zsidó család közül egy e setben jelen van a Tay-Sachs hajlam. Ugyanarról a területről származó nem-zsidók vizsgálati eredménye viszont azt mutatja: egy Tay-Sachs hajlamos házaspár csak háromszáz család között fordul elő. A Kelet-Európából származó zsidóság lélekszámát tekintve a statisztika szerint minden kilencszáz zsidó házaspár esetében fordulhat elő egy betegségig a nem-zsidóknál ez a szám arányban egy kilencvenhez.

— Kimutatható-e még idejében a terhesesség előtt a Tay-Sachs hajlam?

— Egy nagyon egyszerű vérvizsgálat szükséges csupán. Mindössze egy vérvételre van szükség, amit egy díjtalan aminoszintézis követ. Ezután teljes bizonyossággal megállapítható: van-e a vizsgálat személynek, vagy házaspárnak a betegségre hajlamos hordozó géneje? Ha a fiatalasszony már terhesen jelentkezik, akkor soron kívül elvégzik az elemzést a laboratóriumokban. Már 14 hetes állapotosság után is tökéletes bizonyossággal megállapítható: a születendő gyermek normális lesz-e, vagy sem. A vizsgálat a terhes anyáknál teljesen veszélytelen, az anyának vékony tűt vezetnek be az any méhbe, és mintát vesznek abból a váladékból, amely az a váladék tartalmaz HEX-A enzimet nincsen ok az aggodalomra. A szervezet tehát kimerített egy ellenanyagot a fejlődés belső egyensúlyának megtartására. Ha nem találunk HEX-A-t, az abortusz mellett kell dönteni.

— Mi a teendő tehát, hogyan vizsgálathatják meg gyermeküket a leendő nagyszülők-jelöltek, vagy önmagukat a fiatal, házasságot kötő párokat?

— Egyszerűen, csak a kezelőorvosnál kell jelentkezni. Mindent a kontinenst tudnak az orvosok a kutatások mindenkor állásáról, különösen pedig azok, akiknek partnerük a Közép- és Kelet-Európából elszármazottakból, vagy azok utódaiból áll. Csupán egy vérvétel van szó, s jobb időben meg tudni: mit rejt az elkövetkezendő házasság.

*

Eddig az interjú. Magam is érdekelt lévén — a menasszonyommal együtt felkeresük kezelőorvosunkat. Ugy gondoljuk, megéri az a féltés, a parányi túrszűrés, hogy megbizonyosodjunk róla: nem leselkedik-e ránk az elkövetkezendő években egy szörnyű tragédia, amiről senki sem tehet csak a génjeink, de ami ellen sokat tehet még az orvostudomány, amely napról-napra újabb csodálatos eredményeket produkál.

— fogtam fel az ötletét —, hogy írjak le a tartozást...

— Globálisan, egyszer s mindenkorra mondjanak le a „tandijmegváltásról”...

Elegem volt Eichmannból és másorszi meggondolásra az ötlet sem tűnt olyan zseniálisnak és még kevésbé megvalósíthatónak. Elfutottam a két gyertyát. De a sötét tükörben ott maradt Eichmann szürke, beesett arca és folytatta:

— Mein Herr, nem gondolja, hogy az oroszok nem merlegeltek minden érte és ellenérte: nemzetközi visszhangot, tárgyalást és elítélő nyilatkozatokat, tárgyalást az Emberi Jogok Bizottságában, s a szovjet árúk bojkottját...

Nem állt be a szája ennek a tükörbeli Eichmannnak:

— Önök, zsidók, fontolják meg, hogy 1939-ben még Hitler sem gondolt a végső megoldásra. A Kreml is rá fog jönni, hogy a zsidókat nem lehet térdre kényszeríteni — azt hallottam, hogy vallásuk tiltja! — csak megölni. És Szibéria o-lyan nagy. És annyi koncentrációs tábor fér el ott. A tundraiban, a tajgában...

Elrövedeztet. Mintha a régi jó asch-witz-i idők nosztalgiája fogta volna el. Hirtelen kilendítette jobbkarját és elkur-jantotta magát:

— Heil Hitler! Heil Brezsnyevá Heil... Eltörtén a tükört és így torkára fag-vasztottam a szót.

S. Avidan

NÖVÉ SÁRÉT, TEL-AVIV EGYIK MOSTOHA-NEGYEDE

Az egykori mábárá helyén épült városrészen nincs rendes közlekedés, az ifjúsági klubok zárva vannak és suhancok garázdálkodnak az utcákon

— AZ ÚJ KELET TUDOSÍTÓJÁTÓL —

Az 50-es évek tömeg-alijjára idején született meg a Jád-Hámáávir mábárá, az akkori menekültábrók és szükségkötőhelyek egyike. Multak az évek, lebontották a mábárárt és helyette felépült Drom-Cáhalá Tel Aviv új lakónegyede, valahol Bné Brák és Rámát-Gán határai közé ékelve. Teltek az évek, Drom-Cáhalából Növé Sárét lett, de a névcsere csak annyit változtatott a lakók helyzetén, hogy a sátrakból és bádogházakból rendes lakásokba kerültek. Életmódjuk és általános körülményeik maradtak a régié.

Növé Sárét az utóbbi évek folyamán túlsókat szerepel a rendőrség bűnügyi krónikájában. Napirenden vannak a betörések, a lopások, az utcai támadások, a fiatal- és gyakran az idős nők ellen elkövetett mérenyületek, amelyek tettesei általában fiatalok.

Néhány év óta újabb háztömbökkel bővült Növé Sárét-egyed, a tapasztalatokon tanuval, az új házakban már előreláthatóan nagyobb lakásokat építettek, tekintetbe véve a természetes szaporulatot, amely az első házakat nyomortanyákká változtatta. Az új házakba először a késői 50-es és a korai 60-as évek letelepítői költöztek, majd az utódok is költöztek be. Az első a közel 20 évvel ezelőtt épített szűk lakásokat viszont Marokkóból, Tuniszból és Dél-Franciaországból érkezett olék lakják.

Nem volt értelme ismét kislakásokat építeni, azonban a Szochnut és a kitalajví minisztérium előrelátása újabb társadalmi problémát okozott: az észak-afrikai származású veterán lakosok zugaódnak és azzal vádadják az illetékeseket, hogy szándékosan jobb lakásokat adtak a „vuz-vuzok”-nak.

Növé Sárét lakosai közötti különbséget nem kell a lakásokban keresni, már az utcákon is jól látható. A lengvel és az orosz olék háza előtt autók parkolnak míg a régi utcákban alig lehet még egy kerékpárt, vagy motorkerékpárt találni. Az elégedetlenség természetesen nem hajlandók tudomásul venni, hogy az európai olék — vagy legalább egy részük — mind vagyonnal érkeztek, viszont az észak-afrikaiak teljesen nincstelenül, kifosztva alijizáltak. Más az életmódjuk is, más az iskolázottságuk és így más célra költik a fizetésüket. A nevelésük és az említett körülmények folytán teljesen el-különlülve él az európai, valamint az ázsiai és afrikai származású lakosság és semmi kilátás arra, hogy behatárolt időn belül Növé Sárét a „szórványok egybeolvadásának” mintaképevé váljon.

Az Oroszországból jött új olék képviselői a napokban elpanaszolták a sajtónak a Növé Sáréthez uralkodó állapotot. Szóvá tettek azt, amit a hírlapok már régen tudtak, hogy az esti órákban jóformán nem lehet kimenni az utcára a suhancok terrorja miatt, hogy állandó veszélyben forog a sze-

mélyi és a vagyoni biztonságuk, s napirenden vannak a betörések és a lopások.

Ezek a megbízottak, többek között, a városrészről is vádolták a helyzetért. A városrészről — mondták — néhány ifjúsági klubot épített, de a gyerekek és az ifjúság kénytelen az utcán csavarogni, mert az ifjúsági klubok zárva vannak. Növé Sáréthez nincs mozi és a rossz közlekedés miatt csak nagy nehézségek árán lehet eljutni Bné Brák, Rámát-Gán, vagy Tel Aviv mozijához, színház- és koncerttermeibe. Tel Avivról általában mint egy más bolygón lévő városról beszélnek pedig Növé Sárét Tel Avivhoz tartozik.

„Reggel 8 és délután 5 óra között nincs közvetlen autóbusz a város központjába, este pedig, ha eljutunk egy moziba, gyakran nem láthatjuk az előadás végét, mert már 12 óra előtt el kell hagynunk a termet. Éjfélkor indul ugyanis az utolsó autóbusz Növé Sárétha, míg onnan a város felé már 11 óra után egyáltalában nincs autóbuszjárát. Jehosua Rabinovics polgármester már járt néhányszor Növé Sáréthez és megígérte, hogy pótolják a hiányszakokat. Igéretéhez híven új utat építettek, amely Növé Sárétot összeköti a szomszédos Cáhalá és Rámát Hechájal kerületekkel. Az autóbusz mégis nagy kerületű Bné Brákon és Rámát Gánon keresztül utaznak Tel Avivba, bár az új utasokat jelentős mértékben lerövidíti Növé Sárét és a helytörténeti távolságot. Néha az az érzésünk, a városrész csak annyiban érdekli a sorsunk, hogy időben fizessük az adót és mással nem törődnek” — magyarázta az egyik szóvivő.

Társai így folytatja: „Tény az, hogy a városrészbe kerészeti osztályának dolgozói gyakran megjelentek, hogy új fákat és cserjéket ültessenek az ellopott, vagy a vandálizmusból kitépött bokrok és fák helyébe. Munkájuk azonban meddő, mert minden esetben a vandálok győzedelmeskednek. A közműszolgálat munkások felültes munkát végeznek, s ez az oka annak, hogy Növé Sárét utcáin halomban áll a szemét. Szeretnénk változtatni a helyzeten mert itt akarunk lakni, hiszen kitűnő lakásaink vannak.”

Elpanaszolják még, hogy a társadalmi érintkezés és a kulturális élethez hiánya miatt, otthonlősre kényszerülnek és így a „televízió-kultúra” annak utalva. Azt is fáj-lalják, hogy tanítási időben iskolakötelek gyermekek forogódnak az utcákon. „Hol van a kötelező iskolai oktatás? Miért nem hajtják végre az idevonatkozó törvényt? — tesszük fel a kérdést.

A panaszosok azt is elismerik, hogy az utóbbi évek, hónapok folyamán jelentősen javult az általános helyzet Növé Sáréthez, azonban — ez nem elég, mert szeretnénk, ha még jobb lenne, vagyis, ha a rendőrség és a városrész teljesítene kötelességét.

EGY NŐ MUMIAJÁT TALÁLTAK CHANG-SHA KINAI TARTOMÁNYBAN

A 2100 év körüli mumia kitűnő állapotban van

A legutóbbi nagyjelentőségű felfedezést tettek Kína Chang-Sha kerületében. Handinaszia idejéből származó sírról van szó, amelynek a kora körülbelül 2100 éves és amelyben tökéletes állapotban megtaláltak egy nő holttestét.

Mostanáig a kínai síroknak sosem találtak ilyen jól konzervált mumiókat. A tudósok megállapítása szerint, abban az időben rend-

vörös színű folyadékban, amelynek a tudósok feltételezése szerint, szerepe lehetett abban, hogy a holttest épen maradjon.

Az egyik kínai lap számos anatómiai részletet közölt, amelyek Nyugaton is érdekeldést kellettek. Többek között megállapította, hogy a verekek úgy maradtak fenn, mint egy friss tetem.

Legutóbb 1968-ban találták meg Liu

kívüli erőfeszítéseket tettek, hogy egészen szokatlan módszereket alkalmazzanak, amelyekkel megakadályozhatják a hulla felbomlását. A nő valószínűleg egy gazdag nemesnek a felesége volt.

A mumia véletlenül került elő, amikor egy alagút ásásán dolgoztak. A hullát selyembe burkolva találták meg, éspedig egy

Sheng és felesége, Tu-Van mumióit Pekingtől 160 kilométernyire, ezek azonban nem voltak ilyen kifogástalan állapotban. Akkor is azonban a szakértők felfigyeltek a festett selyemanyagra amely a koporsót borította. Az anyag két méter hosszú és egy méter széles volt. Ez volt a legértékesebb ilyen lelet, amelyet valaha is találtak Kínában archeológiai ásatásokon.

SZELLEMLIDÉZÉS

Mindíg mondtam, hogy kár volt Eichmann kivégezni és hamvait szétszórni.

Most itt állunk szemben a Sántával és a Nagy Szörös Öröjének egy árva famulusa sem áll a rendelkezésünkre, hogy jótanáccsal lásson el bennünket.

Mert ki meri cáfolni, hogy a „vissza a tandíjját” ötletét nem maga a Sátán — Boormann — sugalmazta az oroszoknak. Ezért hiába is nyomoztak Bohrmann után Dél-Amerikában, amikor ő Észak-Európában van, valahol ő Észak-Európa mellett dacsában, „zsidógyógyiferens” beosztásban 34 éves vetekell. (Beszámítva a Hitler-éra szakismeretben és tapasztalatokban bővelkedő esztendeit is.) Mivel itt villámakcióra volt szükség, a legvégső eszközt is igénybe vettem, hogy Eichmann tanácsát kikérjem. (Saul király is szorultságában felidézte Sámuel szellemét.) Pontban éjfélkor, két égő fekete gyertya között a szemközti tükrökben megjelent előttem Eichmann, kissé ne-bich pófalva, felszája sírásra görbült, felszája ideges tikkben felfelé rángatózott, de itt volt, szemközt velem. (Kissé hasonlított rám szemüvegével, biz, Isten, dehát ezért nem fogok szemüveg nélkül vakoskodni.)

— vagyok szóba állni halálom után — mondta síró hangon. — Tudom, hogy maga megért engem. Miért is nem írta meg azt a dolgot a védelemben — panaszkolta —, hogy ha nem hitlerista, de kommunista nevelést kapok, akkor nem Bohrmannak, de Berijának nem lett volna nálam hibebb tanítványe. És melyik kommunisztának rendeztek olyan monstrepert, mint nekem, mert „likvidált” néhányszázezer burzsuit és kulákok? Senkinek. De Eichmann persze pellen-gére kellett állítani. Megtörtülte szemét fehér halotti leple csücskében. — Tudom, miért hívott. „Az árurét életet” ügylet akkor nem vált be, de az oroszok megkísérelték, hátha most sikerülni fog. Mein Herr — raccsolta a ket-tős ér-t — gondolja végig részletesen, mi volt a mi ajánlatunk. — Megráztam a fejem. — Nem akarja? Rendben van. Figyeljen ide. Mi teherautókat kértünk zsidainkért. Nem kaptuk meg. De az oroszok kaptak. Teherautókat, tankokat, ágyukat — ezért tudták megrendezni a sztálingrádi egérfogót — kaptak hajókat és még mit nem. Fizetni pedig nem fizettek...

— Tehát beszéljük rá az amerikaiakat

Rések a Nagy Falon

Írta: SURANYI IMRE

Kina, mint ez az Egyesült Nemzetek Szervezetébe történt felvétele óta várható volt, nem elégszik meg a statisztika szerepével az európai politikában sem. Kontinens-i államférfiakat fogad, és saját diplomát küldi a fontosabb fővárosokba. Céljait a hagyományoknak megfelelően udvarias hálónal követei, egy óriás, aki mosolyát bocsátja előre.

Két példa erre az aktivitásra.

Mao párizsi követségének egyik magasztos beosztottja hat hónapot töltött a nemzetközi szempontból mértékadó országokban ahol az amerikai elnökválasztás előtt Nixon érdekében kellett hangulatot. Fő érve: az oroszok amúgysem fogják megtartani a leszerelésre vonatkozó ígéreteiket, s ezért Európának olyan partnerre van szüksége az Egyesült Államokban, aki nem kizárta magát az izolacionizmus mellett, hanem kellő fenntartással fogadja a moszkvai megváltókat.

Nem kevésbé jellemző Peking tevékenységére a nyugatnémet elnök egyik legfontosabb tagjának az egykori külügyminiszter és állandó kancellár jelölt Schrödernek meghívása és aláhúzottan szíves vendéglátása. Ez a konzervatív politikus nem csak antikommunista beállítottságáról ismert, hanem vezető tagja annak a pártnak — a kereszténydemokratának — amelynek elnöke, Kissinger volt kancellár még három évvel ezelőtt, az 1969-es választási kampány során az ázsiai szuperhatalomról szólva, csupán ennyit mondott: „Ich sage nur China, China, China!“. Ez a szóhárterű fekiállítás híven tükrözte a bonni ellenzéknek azt a nézetét, hogy a Kínai Népköztársaság koalíciójában az európai civilizáció legnagyobb ellensége.

Pekingben mindent jól tudják. Érdeklődésüket azonban kizárólag reálpolitikai tényezőket mozgatják. Nyugatnémetország esetében komoly lehetőséget adnak az ösvény választásokon az ellenzéknek, amely a Brandtkormányzat sokkal tartózkodóbban viselkedik a Kremlel szemben és a kelet-európai detentóknak is nagyobb árat szabja. Sikerként Schröderrel egy olyan értelmi nyilatkozatot aláírta, hogy a nyugatnémet-kínai diplomáciai kapcsolatokat felvétele helyes és sürgős feladat. Ezzel a kínaiak a novemberi választások kimenetelétől függetlenül is nyomás alá helyezték a szociálliberalis kormányt, tudva jól: az Entspannungspolitiknak

ez a trüfija nem engedhető át az ellenzéknek. Bonn ideges reakciója megerősíti ezt a hitet.

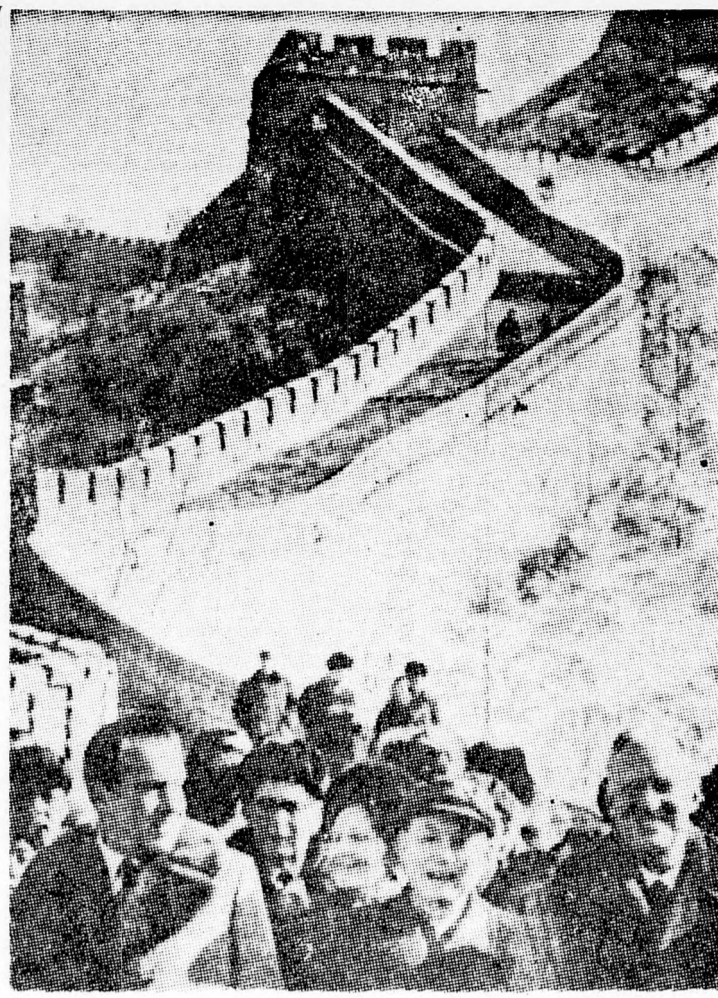
Nem nehéz felismerni, hogy az említett akciók mögött Pekingnek egy alapvető felétele rejtezik. Az európai megegyezés esetén Moszkva jelentős katonai erőket szabadíthatna fel és aktívabban léphetne fel távolkeleti határain. Emellett természetesen szerepet játszik az az érdeklődés is, amelyet az ázsiai kommunista birodalom a kapitalista nyugati gazdasági forrásai és fejlett technológiája iránt tanúsít.

Európai szempontból Maoék politikai offenzívája semmiképpen sem problémamentes. A Kínával barátkozó országoknak világosan kell látniuk, hogy a kontinens egyetlen állama sem komoly partnere a nyolcszáz milliós távolkeleti birodalomnak. Ha ketten játszanak, korántsem bizonyos, hogy egymással játszanak. Lehet: csak az egyik játsszik a másikkal. A kínaiak által kedvelt virágnyelvű maradvány: a sárkány magasán uszik a levegőben, mindenki láthatja, de utját nem a gyerek irányítja aki lent a zsinórt tartja hanem a széliárs odafent: messzi, rejtélyes erők.

Európaibb konkrétussággal: Ki ismeri a ma még korlátlan teljes hatalommal rendelkező, de már öreg és beteges Mao utjait és ki jövedelmezhet azokról az utakról, amelyeken Kína majd Mao után halad? Az elsőről — az Elnök utjairól — nem valami antikommunista kortárs, hanem az egy évvel ezelőt meg a hierarchia második embere, a kiszemelt utárló és a „kulturális forradalom hőse“ az azóta kettős értelemben is lebukott Lin Pao írta egy újabb nyilvánosságra került röpiratban:

„Nem szűnt meg (Mao) egyetlen pillanatra sem egyik hatalmat a másik ellen kijátszani... Ma olyanok szavai, mint a méz, holnap halálra ítél benneteket előre konstruált vádak alapján. Ma diszpendejei vagytok, holnap már börtönben találhatjátok magatokat... Mindenki, aki utáiban áll, olyan sorsot érhet, amely rosszabb a halálnál.“

A második kérdésre, a Mao utáni Kína utjára, nem vethet-e fényt ugyanezen Lin Paonak sorsa? Amikor az általa vezetett öszeesküvést felfedték, legbizalmasabb hűvel repülőgépre szállt és a Mongol Népköztársaságán át, amely felett gépe állítólag lezuhant, Moszkva felé igyekezett. Egy emberöltővel ezelőtt az orosz-német megegyezés megrázta a világot. Egy vá-

ratlan orosz-kínai paktum sokkal kevésbé lenne meglepő. Ragyogna-e még ekkor is a mosoly az európai játszóterekre? A nemrég lezajlott Hadsereg Napján, a diszemplénnyel, amely itt is, akárcsak a többi kommunista államban alumba az éppen hatalmon levő személyeknek, egy csomó régi-új arc tűnt fel: a Tsu En-lai-korszak emberei tértek vissza, amint egy nyugati néző megjegyezte. Ezek a magasztos tábornokok, tartományi kormányzók és a közvéleményt irányító propagandisták, akik a kulturális forradalomban kegyvesztetteké váltak és kivétel nélkül Tsu miniszterelnök hívének számítottak, jelezhetik a legközelebbi évek politikai irányát. Amerikai színelőadások szerint ezek az emberek a liberalizálódás hívei és befolyásuk mérséklőleg hatathat majd a belső ügyekben és a külpolitikában egyaránt.

Az ötéves zsidó bölcsesség arra tanít, hogy egy ismeretlen városban tájékozódás szempontjából legjobb a gyerekek gyülekezési helyein, a tanházak térfő körüljárni. Hermann Schreiber nemrégiben Kínában járt. Tapasztalataiból a Spiegel hasábjain számolt be. A jöszemű riportert az áthatolhatatlan Kína holnapjáról ugyan csak a gyermekek körében kívánt informálódni. Meglátogatta őket az óvodákban, iskolákban és eljutott a sanghaji gyermekpalotába is.

A holnapi Kína laboratóriumában Schreiber nyomásosztó eleménye az abszolút csend és fe-

gyelem volt. Elevenen mozgó, zsvajgó eperék helyett mindentű kis katonákat talált. Az óvodában illedelmes üldögéltek a pedagógus körül, aki a zongoránál nyelget foglalva, dalra tanította őket. A több százból álló versikének egyetlen mondanivalója ez volt: „Eljen a nagy Mao elnök Pekington.“

Vajon mi történe itt, vetette fel a kérdést az újságíró, ha egy nyugati bácsi azt mondáná ezeknek a gyerekeknek: most azt tehetitek, amit akartok? Irhattok, dobolozhattok, még a falakat is telerajzolhattok? Nem történe egyáltalán semmi — adja meg a választ a kérdésre. A gyerekek továbbra is úgy maradnának és kezükkel változatlan hátuk mögé tennék.

Az iskolában éppen egy ünneppel betanulással foglalkoznak. Az egyes jelenetek a mindennapi életből merítik témájukat. Mondanivalójuk: „A lányok teát visznek a nehezen dolgozó szegény és kispasztoknak.“ Meg ez: „A vasúti pályamunkások nagyon el vannak foglalva a szállítással.“

A sanghaji gyermekpalotában két kislány szegődik az újságíró mellé. Megszájtás nélkül magyarázva ják a bemutatásra kerülő játékokat. Az újságíró megújja a lecke felmondást és elkezdte kérdezgetni kisérőit:

„Az egyik tízéves. Paraszt akar lenni. Miért? Hogy a parasztoktól tanulhasson. Vajon mit? Forradalmi szellemet és kemény munkát! Olyan kívánatos és a kicsi leány számára a kemény munka? Ezt egyáltalán nem érti, itt nem segít a tolmács által másodszor is megismételt kérdés. „A nép széles rétegeinek szeretnék szolgálni“ — hajtogatja a gyereke.

A másik tizenkettő és ott akar dolgozni, ahol a pártnak leginkább szüksége van rá. Legszívesebben valamelyik gyárban. Miért? Válaszul kiselőadás következett az acéltérmelés jelentőségéről. Tehát acélgyári munkásná szeretne lenni. Igen, igen! A nehéz munkára vonatkozó kérdést ő sem fogja fel.“

Huszonkét éve létezik a Kínai Népköztársaság és közel százszor annyi esztendője a Kínai Nagy Fal, melyet külső támadások ellen emeltek. Ha ez a fal ma itt-ott megnyílik, vajon repedés ez rajta, amelyen a levegő keresztül-kasul járhat, vagy csupán gondosan tervezett kicsiny nyílások sora, számtalan kémlelőlyuk és ágyúré?

HIRDETESEKET ÉS ELŐFIZETÉSEKET FELVÉSZ

ÚJ KELET natanjai megbízottja

GROSZ E. NATANJA,

Rech. Giora Jozseffal 8/27

G Y U R I

Gyuri mesélte az alábbiakat. Gyurinak mondom én is, ahogy valaha Vácot szölköttem, mert megszoktam új olé korában: Gyuri, Gyurika. Sokat is nevettem akkoriban az akkori Rám-bámban, a sikuni iskolában a hogy a szábre meg az afrikánus fiúk Gyurit Djurinak mondták, mert a mi nyelvünkben nincs gy-betű, mint a váciiban. Mára már csak Avrahámnak szólítják, legfeljebb a k. Mamája, ha gyurizik, no meg én, mert a szomszédos osztálybelleiktől megszoktam és ilyenkor körülnéz, hogy kit is gondolok, mert ő Avrahám, Hirschfeld Avrahám.

Gyuri ma már Váca csak

egészen homályosan emlékszik, De ez már régen volt, ma már Gyuri — Avrahám. Így szólítják a livornói orvosi fakultás is, mert az izraelien nem vették fel és így nevezik az akkori Kupát Cholim beteget is, ahová Gyuri, mármint Avrahám a vakációban hospitálni jár.

Gyuri kis horgolt sapkát hord, nemesak itthon, Akkón, hanem Livornón, az utcán, meg az egyetemen, az orvosi fakultáson is és ez a sapka a professzor urakat egyáltalán nem befolyásolja, amiódon a jegyek adására kerül sor.

Gyurival azonban ennek ellenére Livornóban két fura eset esett meg. Gyuri egy sokemeletes ház „efelső“ szobáskájában lakik, már ahogy ez a vékonypénzű diákoknál szokásos. De hiszen ez nem tesz semmit. Lift szállítja le-fel Livornóban a lakókat a huszadi emeletre, akárcsak a másodikról. Igen ám, hétköznap, de szombaton gyakorlati képzés van, ha az ember templomba, vagy előadásra akar menni-jönni, mármint Gyuri is.

Es egy ilyen szombati napon történt a dolog. A házmester, ahogy Gyuri ereszkedett le a lépcsőn a sokemeletes ház tetőjéről, megszólította: Signore csak nem orvosi rendeltetést gyalogol? A lift rendben van, nincs semmi baj.

Gyuri zavarba jött. Fridi, magyarázd meg egy livornói házmesternek, különösen ha görög az illető, hogy egy váci, illetve egy akkói zsidó főleg ha kábeli van a fején, nem koszikzik szombaton liften. Hosszu magyarázatba fogott hát és próbálta a házmesternek a dolgot a hálachá alapján megmagyarázni, de nem ment. Nem bírta bekoponyázni, hogy a zsidó vallás tiltja szombaton a lift használatát.

A portás azonban nem hagyta annyiban a dolgot. Még ő világlegétében ilyen nem hallott, pedig Mijánóban is laknak izraeliták. Szerencséjére ugyanabban a házban egy katolikus pap is el volt kvártélyozva, elment hát hozzá, hogy át adjon számára felvilágosítást ebben a furcsa vallási kérdésben, zsidó nyelven: „A sále frégn.“ De így se lett okosabb. A római katolikus Sulchán Aruchban nem volt a lifthe vonatkozólag törvénytiszakasz.

De most már a katolikus papnak is szegyet ütött a dolog a fejébe. Nem volt hát rest és egy szép napon felkereste Hirschfeldet a lakásán és hosszszas jóakaratu magyarázatok, a Szentírásból vett példák, „poszikok“ alapján feloldotta Gyurit a szombati liftezés tilalma alól.

Gyuri azonban makacs váci zsidó azontul se használta szombaton a liftet, a pap „heter“-je ellenére és a házmester legnagyobb ámulására sem.

Löwenkopf Kálmán

LENGYELORSZÁG

A MIG-HEZ NYULNI TILOS

Leonid Brezsnev és Andrej Grecskó tábornagy nem szeretik a hadipari termékeiket kritizálni. Lengyelország ezt tapasztalhatól tudja, légierejének vezérkarát ugyanis kizárólag emiatt oszlatják fel. 1967-ben, a hatnapos háború másnapján meneztek Csebulav Mankiewicz, Tadeusz Dabrowski és Jan Staniszkis tábornokokat, a lengyel légvédelmi alakulatok parancsnokait.

Bünik; egy memorandum, amely a vietnámi és közkeleti eredmények alapján arra a konkultúra jutott, hogy a lengyel haderők rendelkezésére bocsátott orosz gyerekek sok kívánni való hatagynak maguk után.

Ez év márciusában újabb incidens. Ezúttal Jan Raczkowski tábornok, a légierek parancsnoka és a Párt Központi Bizottságának a tagja fizeti meg az árat. 1971 végén egy sorozat MIG 19 és MIG 21 lezuhant pilótáival együtt. A lengyel tábornok anketört rendelt, kérdéseket intéz a csehszlovák és magyar légierek parancsnokságához. Mindenütt azonos választ kap: egyes szovjet gépek teljesítményei nem felelnek meg a követelményeknek.

Ezzel szemben Ivan Jakubovszki, a Varsói Paktum hadseregének főparancsnoka, azt állítja, hogy nem a gépekben, hanem a pilótákban volt a hiba. Raczkowski tábornok megértette. „Áthelyezték“ a közkeletűségi minisztériumba. Ahol továbbra is szovjet repülőgépekkel fog foglalkozni, de ezúttal civil gépekkel.

(L.Express)

HA AZ ASSZONY UTAZNI AKAR
A férj: Érdekes, amit ezzel a második nászuttal kapcsolatban javasolsz. Csak nem tudom, tudnál-e valakit a részemre, akivel utazhatnék ...

EGY NAGYASSZONY EMLEKERE

EINHORN ESZTER '71 SLOSMJARA

Gyermekeitől, unokáitól és dédunokáitól körülveve, cselekedetekben gazdag és áldásos élet után Einoorn Eszter harminc nappal ezelőtt adta vissza nemes lelkét Alkotójának.

A mélyen vallásos Schmalhausen Sálom pesti rabbi lányaként, már gyermekkorában megtanulta a „cedaká“, a jótékonykodás szent micváját. Pesti lakásuk ajtaja állandóan nyitva állt előbb a Lengyelországból, majd a Szlovákiából menekült zsidó testvérei előtt. Amikor a kocka fordult, a magyar zsidók Romániába szökötésében működött közre.

Az országba a Felszabadító Háború napjaiban érkezett, aztán, hogy legkedvesebb gyermeke, a 20 éves Lipót a „Mefkure“ hajó sok más utasával együtt a nullásirban lelte halálát. A másik nagy csapás, férjének 18 évvel ezelőtti elvesztése volt. A csapások suhlyát az utóbbi években kezdődött betegsége tetőzte be.

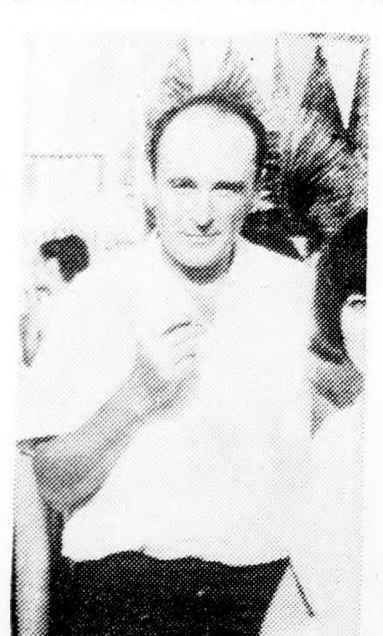
Elete alkonyán csupán egy kérés volt. Nem hálát vagy elismerést kívánt többévtizedes filantróp munkájáért; a Hár Há-

menuchoton akart pihenni. Egyetlen és utolsó kívánsága teljesült. Vasárnap, szeptember 3-án (Eul 24) d.u. 4 órakor találkozunk a Szentvárosban levő temetőben — családján kívül — tisztelői és emlékének őrzői a sírkövevel együtt egybekötött ázkáran.

Nemes emléke legyen áldott!
GALLI G. ERVIN

BÜCSÚ DR. ÉGER MIKLÓSTÓL

Fudtam, hogy beteg, hogy nagyon beteg, de most, amikor meghallottam, hogy nincs többé, egyszerűen nem akartam elhinni a hirt.

Miklós, a drága régi barát, dr.Éger Miklós, a híres rabbi család leszármazottja, a beer-sévai kórház sebészfőorvosa, a kifulladásos háború hőse nincs többé. Mert hogy hős volt, ahhoz nem fér kétség. Ezt a Csatornánál megsbesült katonák száza tanúsíthatják, akiket ő adott vissza az életnek.

Szinte éjjel-nappal az osztályán volt. Operált biztatott. Ha csak félóránit elment valahová, közölte a kórházzal, hogy hol található, hiszen akármelyik pillanatban érkezhett egy helikopter, tele sebesültekkel és akkor azonnal szükség lesz rá...

Amikor szervezetét megtámadta a gyilkos kór, hihetetlen akaraterővel tovább folytatta munkáját. Mi, a barátok, jóformán a lig láttunk valamit mérhetetlen szenvedésből.

Néhány hete még felöltözve fogadott lakásán. A járás már nehezebbre esett.

— Te szimuláns! — mondtam neki, pedig tudtam, hogy nem a beteget szimulálja, hanem az egészségeset...

Ha valakiről elmondható, hogy a legtisztább elvi okokból alijázott, akkor Miklós a klasszikus példa erre. Budapesten, ennek személyes tanuja voltam, igazán mindene megvolt, csak a Füzetlen Zsidó Állam hiányzott neki. Csak ez után sóvárgott Bábelnek partjain...

Ama kevesek közé tartoztam, akik nem lepődtek meg, midőn városszerte elterjedt a hír, hogy Égerék, a kitűnő nevű sebészorvos és felesége, a Televízió országos híri szerkesztője a nyugat-európai turistaut helyett Izraelben kötöttek ki.

És ő sem lepődött meg amikor három évre rá, végre én is megérkeztem családommal. Pezsgőt bontott a tiszteletünkre. Minden ólnak szívből kívánom, hogy pezsgővel fogadják!

Miklós, drága Miklós! Nem tudom, hogy ti odaát rendszeresen megkapjátok-e az Új Keletet, de ez nem is fontos, hiszen ti mindent tudtok és mindent láttok. Igérem Neked, hogy feleségedet, aki olyan hihetetlen odaadással és lelkiismerettel Tegeid, s s szemed fényét, fiadat, Micháélt, soha, de soha nem fogjuk magunkra hagyni! Igérem ezt Neked — valamennyi régi és új barát nevében.

Isten veled, Miklós!

DÁN DALMAT

EDE
s köz-
zszdál-

napiren-

a vá-
város-
klu-
ifjuság
az if-
Sáréthen
itt csak
ni Bné
mozi-jai-
Avivról
évv vá-
El Aviv-

nincs
ába, es-
yakran
ert már
termet.
autobusz
elé már
busziár-
már
megízér-
Igérem
Növét
náll és
autóbu-
akón és
Aviv-
Étekben
rőtti há-
aróshá-
hogy a
holgozói
és cser-
vanda-
minden
nek. A
Pát vá-
Sá-
Szeret-
aká-
van-

adalmi
ya mi-
a te-
a fá-
köteles
ól van
hajt-
— te-

tudó-
ett ab-

rész-
rdelő-
ította,
mint

Liu

MÁR AZ ARCHEOLÓGIÁBAN IS ?

IZRÁEL HELYETT — PALESZTINA...

Írta: BOROS GYÖRGY

Hozzászoktunk és már nem lepődünk meg azon, hogy a magyarországi sajtó időnként letagadja Izráel létezését. Ha megjelenik az ottani újságokban egy-egy Izráellel foglalkozó hír, vagy országunkkal kapcsolatos eseményről szóló beszámoló, kommentár, akkor többnyire mellőzik Izráel nevének említését. Ehelyett ködös földrajzi fogalmakat, formulákat használnak: „a megszállt Palesztinában”, vagy „a volt Palesztina natárai között”, „a cionista uralom alatt álló közelkeleti térségben”, stb.

A magyarországi szerkesztők úgy tesznek, mint a strucc: ha a homokba dugják fejüket és nem látnak meg bizonyos dolgokat, nem vesznek tudomást nyilvánvaló s letagadhatatlan tényekről — akkor azok ugyebár, nincsenek, nem is léteznek.

Szellemetlen játék ez — bujdoska a szavakkal. „Kibujdoska”. Mert hiszen a magyar lapok is tudják, hogy a magyar nép is tudja, amit ők tudnak és az egész világ tud: ha nem is írják le, nem nyomtatják ki az Izráel szót, vagyis „leírják”, leradirozzák a zsidó államot a térképről — azért az mégis van, Izráel él valóság. És bizonyára az sem titok előttük, hogy az olvasók csak gunyosan mosolyoghatnak hüszögelve, amikor hűs igazodva a felülről diktált vonalhoz — egyszerűen történelemhamisítást követnek el.

Persze, nálunk, erre felé, „a cionista agresszorok által bitortolt területeken” már senki nem tulajdonít fontosságot a magyar napi és hetilapok Izráellel kapcsolatos „tárgyalosságának”. Egyszerűen hidegen hagynak bennünket kisérd-játékaik, apró túszurások. Reakción — ha egyáltalán reagálnak az ilyesmire — többnyire egy közmondás formájában jut kifejezésre: „A kutya ugat — a karaván halad...”

Most mégis meglepődünk. Egyszerűen azért, mert egy olyan magyar sajtótermék került a kezünkbe, amelyről eddig úgy tudtuk — illetve feltételeztük —, hogy az, mivel a tudomány szolgálatában áll, távol tartja magát a napi politikától és ismeretterjesztő közleményeiben nem ad teret a ferdtéseknek — a tények „kelkésének”. Az „Élet és Tudomány”-ról van szó, a Magyar Tudományos Akadémia népszerű kiadványáról, amely a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat gondozásában lát hétről-hétre napvilágot. És abban a naiv hitben ringattuk magunkat, hogy mint ilyen természeti szaklap — amely könnyű, közérthető nyelven íródik a széles tömegnek számára — tagaszodik az igazsághoz, pontos és hiteles képet nyújtva olvasóinak a tudományos élet jelenségeiről, eseményeiről és eredményeiről.

EGY KÖLTŐ FELJEGYZÉSEI

Írta: SZENES ERZSI

Nem lehet íhletre várni, dolgozni kell! Sokszor úgy, mint a napszámos, csak nagyritkán lepke könnyedséggel. De végül is — a írást kivéve — minden a papíron dől el.

Magányom gazdag, tele van színnel, emlékekkel, zsufoaltsággal, zsihongással, arccal, élményekkel, zenével, beszéddel, hangokkal, édes meghiít hangokkal. már nem is erről a világról valókkal. Mintha egy üvegburában ülnek egy üveges hintóban, onnan figyelném ezt a száguldást, csillapítatlan forrongást, ami csak hullámláz, hullámláz, s nem csendesedik. Hát így!

Változtat-e majd ezen a halál? Hisz mind ez belém van zárva. Ugy tűnik, csak annyiban, hogy nem nézhetek ki többé az üveghintó ablakán, az üvegburából.

Milyen szomorú, hogy a zene sem törhet át a halálon.

A költészet forrásal, az írás nem volt elhatározás dolga, egyszerre jött, magától, a játék és a küzdelem, felszínre hozni a megfoghatatlant, kifejezni valamit, ami a valóság és mégesem az. A szavak előbb üresen kongtak, aztán egyre telítődtek, s a szándék és a kifejezés között nem volt többé út.

A fák kérését hasogatja így a tavasz, friss rügyet tépdés száraz ágalkból, levertség és nyugtalanság váltakoznak a föld is így forog esőben, napsugárban míg leválják róla a tél, s füvekkel, lombokkal ébred.

Élünk és vagyunk, ránézünk egymásra,

látszik Magyarországon a kétszer-kettő is öt...

„Az Élet és Tudomány” 1972 július 14-én megjelent, 28-ik számában a „Tudomány világa” című rovatban, az a hírvonta magára figyelmeztet, hogy „Beer-sheba városában a legújabb ásások során napfényre kerültek Salomon király (I. E. 971-932) védelmi berendezései”. A beszámoló ismerteti, hogy az időszámítás előtti tizedik században, a bölcs király által emelt erőd védőfalai 6-7 méter magasak és 4 méter vastagok voltak. Napon égetett téglából épültek, kőalapzatra. A későbbi korokban a konstrukció szilárdságát kazamata rendszerű falmasztékokkal is biztosították: párhuzamos falakkal és ezeket összekötő keresztfalakkal. Archeológiai és építészeti szempontból nézve a rövid beszámoló bizonyára hibátlan: a Beer-Sévától néhány kilométerre keletre fekvő Tel-Sévá dombon folvó ásásoknál, a napfényre került leletekről, erőd- és falmaradványokról szóló hítelek ismertetésével, nem is szűllünk vitába. A történelemmel, a múlttal nincs is hiába — csak a jelennek.

Pontosabban: Beer-Séva földrajzi fekvésével, hová-tartozásával. Ugyanis ez a „déli határváros” (?) — az Élet és Tudomány jól tájékozott szerzője szerint — az „egykori Palesztinában” fekszik. Nem Izráelben (Isten örízze)!... Ilyen nevéül ország nincs!... hanem az egykori, hajdan-volt Palesztinában. Ezek szerint — az Élet és Tudomány nvmondokain haladva — nyugodt szívvel írhatjuk le azt is hogy Párizs az „egykori” Gall-föld fővárosa, London az „egykori” kelta-honé, Róma pedig az „egykori” etruszk államban fekszik. A müncheni olimpiai játékokat sem máshol, mint az „egykori” vízifókot hazájában rendezik. Mint ahogy Szidki egyetemi miniszterelnök sem Canosában járt nemrég „kanosszárt”, hanem Moszkvában, amely — mint tudjuk — az „egykori” Besenyő-föld fővárosa.

Mindez, napiánkban, nevésegesnek — abszurdumnak hat. Az is. Mint ahogy 1972-ben Izráel létezésének megtagadása is az — különösen egy magát ismeretterjesztő lapnak nevező magyar sajtóterméktől. Mert egy ilyen célzatu irányú — és máskülönb magas színvonalu — hetilaptól, joggal elvárhatnák olvasói az alaposabb és főként tárgyilagosabb tájékoztatást.

Még akkor is megkövetelhetik ezt, ha az „egykori” Magor-föld, a „Duna-Tisza közötti gyönyörű”, vagy másképpen, az „egykori” Hunnia — ahol az újság megjelenik — egyébként politikai vonalon a besenyők fővárosához kéntelen igazodni. Hogy az igazodást a „magorok” h un megalkuvásból, h un szolgálakúségból teszik — ez már az ő dolguk...

találkozunk egymással és könnyen meglehet, végzetsek leszünk egymásra nézve. Ahhoz, hogy egy tragédia hősei legyünk, elég ok az, hogy élünk.

Már napok óta kísért valami gondolat, érzés, talán csak kép, vagy sejtélem csupán, ellebegett szemem előtt, azonbanban el-tűnt, suhogását még most is érzem, elfogni nem tudom, már csak megyek utána reménytelenül, vágyakozva, soha többé már meg nem találom.

Ha még egyszer születnék! A gondolat életem folyamán többször felmerült. Apai nagyapám, aki tudós rabbi volt apám szerint, vonzotta, foglalkoztatta a lélek-vándorlás, legalább is az elképzelése. A gondolat izgalma nem abban van számomra, hogy újra élnek, hanem hogy mi szeretnék lenni. Énekelni szeretnék, csak énekelni, a lelket kiénekelni. Ehhez elég lenne énekesmá-dárnak lennem.

Életem galvanizálom egy ifjúkori, elveszett, főtredékes regényemet. Közben sokszor kérdezem magamtól, érdemes-e, miért akarom visszahozni a régi álmat, a multnak egy darabját, az elszállt ifjúságot?

Arany, aki Toldi szerelmét, a trilogia kö-zépső részét, csak késő öregségében fejezte be, mindenkit lebeszél róla, hogy ifjúkori művét hajlott korban folytassa, inkább maradjon töredék!... Kínlódtott is nyilván Toldi szerelmével, a belátás mégsem segített, a csonka mű nem hagyta nyugodni.

Munka közben én is egyre lebeszéltem magam de ezer kéttelylel a szivemben még-is csak végig trom.

A BETEG PORTUGÁLIA

Portugália évek óta véres gyarmati háborút folytat három afrikai országban: Angolában, Mozambikban és Bissau-Guineában. E gyarmati háború belső problémáival foglalkozik a JEUNE AFRIQUE című folyóiratban Bruno Crimi. Már az írás címe is sokatmondó:

A kolonializmustól beteg Portugália.

A katonai körzet parancsnoka száz emberrel együtt felderítésre küldött. Ellenőrzésnek kellett, hogy az angolai hazafiak behatolnak-e abba az övezetbe, amely a térképen úgy szerepelt, mint csapataink ellenőrzése alatt álló terület — mondja egy portugál fiatalember, aki egészen az utóbbi hónapokig Angolában, e tengerentúli tartományban állomásozó gyarmati hadsereg századosa volt.

A küldetés veszélyesen látzott — folytatta. Érezni lehetett, hogy az Angolai Népi Felszabadító Mozgalom emberei a közelben tartózkodnak. Nem akartam a magam és a katonáim életét kockáztatni egy felderítő akcióért. De hát mit tehettem volna? Csakis azt, amit gyakorlatilag valamennyi tartalékos tiszt ilyen helyzetben: eltávolodni a bázisunkat képező megerősített táborunktól, s az öserdőben megtett néhány kilométeres ut után, egy biztonságosnak tűnő helyen megállni, őrszemeket felállítani, másnap visszamenni a táborba, a jelentésben pedig megemlíteni, hogy a felderítő akció eredménytelen volt.

A tiszt szavaiban nincs semmi rendkívüli. Megszokott, tipikus szavak ezek. Portugáliában tett látogatásom során több volt katonával — tiszttel, altiszttel, vagy egyszerű katonával — beszélgettem. Ezekből a beszélgetésekből kiderült, hogy a portugál gyarmati hadsereg katonái általában nem hisznek a liszaboni stratégiák által hangoztatott „civilizációs küldetésben”, s vég-eredményben nem kívánák harcolni.

Tízennyel évvel ezelőtt a honvédelmi minisztérium azt állította, hogy az angolai felkelést a portugál csapatok három hónap alatt leverik. Ugyanez a kijelentés hangzott el 1963-ban, amikor

coló portugál csapatok főparancsnoka (a hírhedt Spínola Bissau-Guineában, Rebocho Voz Angolában és Kaniza de Arriga Mozambikban) tudatában van a katonai realitásoknak. Jellemző, hogy inkább a légi erőket és az elicsapatokat — többnyire a telepesek fiaiból álló kommandóalakulatokat és ejtőernyősöket — bíznak meg fontosabb és kényesebb harci feladatokkal, mivel „megbízhatóbb” a reguláris csapatoknál.

Az afrikai katonai helyzet rosszabbodása különben arra kényszerítette a telepeseket, hogy egyes helyeken valóságos tartalék-hadsereget szervezzenek. Ugyancsak a helyzet kritikussá válása az oka annak, hogy a portugál titkosrendőrség jelentősen növelte szerepét a gyarmatokon. Már nemcsak a városok néger lakosait tartják megfigyelés alatt, hanem magát a hadsereget is. Jellemző különben, hogy a titkosrendőrség száma a gyarmatokon állandóan növekszik.

Nyilvánvaló, hogy amikor a nemzeti felszabadító mozgalmak vezetői Portugáliáról beszélnek, csakis a liszaboni vezetőket vádolják és sohasem a kizsákmányolt és szabadságától megfosztott portugál népet. Végeredményben, a metropolis bármelyik parasztiának teljesen mindegy, ha „elveszítik” vagy sem a „tengerentúli tartományokat”.

A látszat ellenére azonban a portugál kormányt igenis foglalkoztatja a gyarmatok kérdése. Megbízható források szerint a kabinet keretében három fő irányzat mutatatható ki:

1. A szélsőséges irányzat, amelyet a tisztikar és a honvédelmi minisztérium képvisel. Szerintük az afrikai gyarmatbirodalom nélkül Portugália nem lehet életképes.

2. Az ugynevezett liberális irányzat, amely a „tartományok” formális függetlenségét óhajtja. Ezt a tendenciát többnyire a pénzügyi körök vallják magukénak. E körök szoros összeköttetésben állnak a nemzetközi kapitalizmussal, amely a maga részéről a diktatura legszembetűnőbb maradványaitól mentes kor

mányt óhajt. Sokak előtt már most nyilvánvaló: a liszaboni kormány ultranacionalizmusát mindezekelőtt gazdasági göröngyesség idézte elő, az a tény, hogy a fegyveres harc kirobbanása előtt nem voltak meg a szükséges alapok ahhoz, hogy a nyílt gyarmati uralmat ennek egy álcázottabb fajtájával, a neokolonializmussal váltsák fel. Ma ezek a körök megkísérik pótolni az elveszett időt, s úgy tesznek, mintha a helyzet ugyan olyan lenne, mint 10-12 évvel ezelőtt. A kormányhoz közel álló liberális körök stratégiája figyelmen kívül hagyja a gyarmatok fegyveres harcának kifejlődését.

3. A centrista irányzat, amelyet ma Marcelo Caetano miniszterelnök képvisel. Noha folytatja a háborút és támogatja a hadsereg szélsőséges elemeit, Caetano kisebb lépéseket tesz a liberálisok felé. Nemrég például törvényt fogadtak el, amelynek révén formális autonómiát biztosítanak „a tengerentúli tartományoknak”. Valójában semmi sem változott a metropolis és a gyarmatok kapcsolatában. De ez a lépés azoknak a törekvéseknek a sikere, amelyek a metropolisból irányított „függetlenség” bajnokainak tartják magukat.

Érdekes megemlíteni, hogy az afrikai tartományok „autonómiájára” vonatkozó törvénnyel együtt egy másik törvényt is meg szavaztak, de ez aránylag ész-revetélen maradt. Pedig igen jelentősé várt: előírja, hogy a gyarmatokon eszközölt beruházások profittal ezentul már nem „exportálhatók” a metropolisba, hanem a helyszínen kell újra befektetni azokat.

Ez az inekedés azonban csak a portugál tökére vonatkozik, s nem az idegen tőkére is. Hogy miért, az magától értetődik: ebben egyik módját látják a portugál jelenlét növelésének azokon a területeken, ahol jelenleg a külföldi tőke dominál.

E tervek legnagyobb hibája azonban az, hogy teljes egészében figyelmen kívül hagyják a mindhárom afrikai területen nagy lendületet vett felszabadító harcot és e harc eddigi sikerét.

SZERELMI TÖRTÉNET!

Möve törülközők
12 csodás színben	Möve törülköző
beszivja a vizet	Möve törülköző
puha és kellemes
Möve törülköző
nagyon könnyű	Möve törülköző
minőségi törülköző	Möve törülköző
európai tudás és gyakorlat
- Arctörülköző 50 x 100
Vendég törülköző 30 x 50
Csecsemő törülköző 100 x 100

SZERELMI TÖRTÉNET!
MÖVE MILLS JERUSALEM LTD.

Cambridge egyetemének héber tanszéke és 1972 nyugtalan Angliája

Irtá: ERDOHÁZI HUGÓ

Irtak Belfast zsidóiról, akik az utolsó három évben félelem között élnek? Elettük, min lennapi munkájukat bombarobbanások kísérik meggyilkolt, megcsönkített emberek szenvedésétől terhesek az észak-írországi éjszakák, ahol a XVII. század elejétől tart a vérengzés, s ahol Cromwell katonáinak vörösfüldői vetették el a gyűlölet és bosszú kőzseppjeit szenvedélyes. Ovjam északírországi zsidó testvéreimet, kérédekienek fel, míg nem késő, amíg távol tudják tartani magukat a protestánsok és katolikusok konok háborújától?

Igaz, Belfast zsidói módosak, jobbára kereskedők, gyárosok, orvosok, gyönyörű kertés házakban a mezejáratottság legköze van a köztársasági Csanatoknak, hogy ha üzleteket pusztítják el a bombák, holnap nem lopogtate a házuk ajtaján az álarcos terrorista: öt perccel van, a bomba gépezete már kevesebb és végezt csak szálgúldó pillanatok kérdése? Verjem beléjük a félelmet, hogy menjenek el Angliába, fiataljaik induljanak utra Izráel felé? A Jewish Chronicle is megírta, s egyre valószínűbbnek látszik, hogy az arabok feyvert adnak az Ir Köztársasági Csanatoknak a politikai megfigyelők szerint, az IRA kapcsolatot tart fenn az új-náci organizációkkal...

Ripportozz arról, hogy Anglia harminc-negyzeder az ázsiai befolyására készülődik. Afrika fekete Hitlerre készül a berchtsegademi mintára elrabolni ezeknek az indiaiaknak, pakisztániaknak vagyonát, megfosztja őket utlevélkeiktől és a Reichstag felgyújtásának mintájára azzal védojja Uganda „zsidóit”, hogy szabatolnák és gyujtotgatnák. Ámin jó tanítványának bizonyult és arab tanácsadó alaposan ismerik a Mein Kampft.

Mutassak arra, hogy a nagy ázsiai exodus Angliában is éleszhet szunnyadó gyűlölet-lángokat? Liverpool hírúrosaiban suhancok garázdálkodtak a minap és néger otthonok ablakait dobálták kövekkel. Wolverhamptonban Enoch Powell, az angol parlament tagja, beszél és a görög mitológia jelképeiből idézve, félt az idegenektől az angol nemzet tisztaságát. Nincsen szó zsidókról. Angliának zsidó minisztere is van, a miniszterelnök tisztelőre méltóan Anglia humanista tradíciójára tanítja országát, a nép többsége követi ezt a szép angol hagyományt.

mányt. Mégis talán óvatosan fel lehet tenni a kérdést, nincsen-e aggodás? Golden Green paradés, kesztes zsidó házaiban, nem kísért-e ilyenkor századok galuti tapasztalata? Tegye hozzá azt hogy az angol sajtó sokat foglalkozik az utóbbi időben ugynevezett telek-spekulációkkal és vajon merő véletlen csak, hogy eddig kivétel nélkül zsidók nevei kerültek az újságok hasábjaira és a parlamenti üggyvitelbe?

Cambridge híres egyetemi városról szólnon inkább ma beszámolómm, a város érdekes zsidó vonatkozásairól. Már a kalandos életű, dailás költő-katona, Byron is azt énekelte, hogy Cambridge pázsitjainak zöldje a legdusább, s valóban, ha az angol nyár - sz az ősi kollégiumok parkjaiba csalja a londoni kirándulót, egyet kell érteni a szabadság dalnokával, Lord Byronnal.

„Studium generale”, igazolja az ősi oklevél, hogy XXII. János pápa 1318-ban a tudományok legfelsőbb katedrájává avatta Cambridge tanuló műhelyét. Azonban az egyetemi élet kezdete visszanyul 1209-be. III. Henry uralkodásának idejére A világ népei, a turisták milliói, századokon át járják a kollégiumokat, csodálják a páratlanul fenséges architektúrát, festményeket, butorfaragványokat, menzákat, imahelyeket, a levéltárakat, ahol többek között Rotterdami Erasmus talált elmélkedéseire nyugalmat a XVI. században, ahol olyan szellemi óriások tanítottak mint Sir Isaac Newton.

Nekünk, zsidóknak is mesésnek Cambridge századai, a sárguló levéltárak nem egy foliánáa tartogat számunkra meglepetést. Az elmult századokban, amikor Európára-steret divat volt az, hogy az Újtestamentum tudósai a Vatikán befolyására mellőzték az Ótestamentum történetét, magyarázatát, Cambridegről híres tudor uralkodó, a héber tudományok már 1540-ben tanszéket kaptak az ősi falak között. A tanszéket a tudor diktátor, VIII. Henry létesítette.

Nyilvánvaló, hogy a robusztus és hat feleségéről híres tudor uralkodó a héber tudományok tanszékek kicseit a katolikus egyház dogmáit akarta gyengíteni és a reformista anglikán vallási liturgiájába nem egy ótestamentumi hagyományt szeretett volna beemlepszni.

Van azonban a cambridgei héber tudományok tanszéknek magvar-zsidó vonatkozása is. 1848-ban, a magyar szabadságharc bukása után, nemcsak Kossuth talált menedéket a szigetország partjain. Kossuth angoliai leveleiből tudjuk, hogy két éven át biztosítási ügyökként dolgozott Londonban. Emigrációs csoportjához zsidók is tartoztak, hiszen a kossuthi felkelésben nagyszámu pesti és vidéki zsidó vett részt: orvosok, felszerek, jogászok, földbérletk, diákok. A Pilyax kávéház asztalainál, az Országház-téren magyar ajkú elődeink, az emancipáció csalója illuzióival, az asszimiláció divatos pózában magyarkodtak, s talán a habsburgi katolikus antiszemizmus ellen fejezték ki lázadásukat, hogy a kossuthi felkeléshez csatlakoztak. A nagy Bródy Sándor szeretett írásaiban ezeket az időkre emlékezni, dőre és eredménytelen védekezéséket a magyar antiszemizmus ellen. Így jutottak angliai emigrációba Magyarország „hazafiak” negyvennyolcas „izraelitái” is.

A zsidók között volt Rabbi Solomon Schilly-Szinesy. Rabbinkat távollétében Haynau bíróságra halálra ítélte. Kossuth Angliából írt leveleiben nagy szeretettel emlékezett meg „nagy tudásu izraelita barátai” között Szinesy főtisztelendő uráról...

Szinesy először rabbikodott. A magyarországi rabbiképzés európai hírl hagyományokra támaszkodott és mindig csábító „exporthot” jelentett a világ minden tájára, első-sorban Nyugat felé. Később a rabbi az akadémikus pályát választotta hivatásul. Kezdetben a manchesteri egyetemen működött.

maid helyettes professzorként Cambridge egyetemén a héber tudományok tanárává nevezték ki.

Kiváló talmudtudósok követték a negyvennyolcas Szinesy Cambridge héber tanszékén. többek között Solomon Schechter, Israel Abrahams, Herbert Lowe. Jelenleg a héber tudományok elhódója Nicholas de Lange, aki a neves londoni Leo Beck collegében is tanít.

A cambridgei héber tanszék Anglia tudományos életében ma is nagyjelentőségű. Az anglikán Aneliában a mőzesi tanítások, a zsidóság történelme, az archeológiai leletek új kuforrásai, a világ-ezvik leleméréte és legmeghcsültebb egyetemén kaphattak szószéket. De legalább ilyen nagy jelentősége van annak, hogy a tanszéken most kapott helvet a modern héber nyelv és kultúra. Minden valószínűség szerint az elkövetkező években az izraeli tudomány, történelem és irodalom nem egy kiválója kap majd meghívást Cambridge ősi falai közé. A modern héber első előadója októbertől Avicháj Sivtiel lesz, a jeruzsálemi egyetemen vezetett fiatal tudós. Az angliai zsidóság önzetlen anyagi támogatásával új héber kurzusokat szerveznek és a héber tudományokban elért vizsgaeredmények diploma kiadására jogosítják fel az egyetemet. A doktori disszertációk anyagát a jelöltek szabadon választhatják az ótestamentumi tárgykörből, vagy a modern izraeli életből, mondotta Emerton professzor, a kiváló keresztény tudós az Ótestamentumnak. A világhírű professzor, akinek munkásságát jól ismerik Izráelben, a témaszabadságát így jellemezte: Jóh könyvétől Amosz Oz novellájáig, Dr. Menáchem Háren, a jeruzsálemi egyetem Biblia-professzora ad elő a tanszéken az 1972-73 tanévben.

A héber tanszék komoly tudományos hanglára szükség van Angliában. Albion partját is elérte az ugynevezett „Jébus-kultusz”, Jébus, a „szupersztár” és egyre több szó eskik még az angol televízióban is a „zsidó Jébusról”. A „zsidó Jébus” kedvence agítáci-

ós trükkje volt mindig a keresztény misszionáriusoknak szerte a világban.

A vasárnap délutáni televíziós vitákra rabbiakat is meghívtak és nyomozó volt hallgatni a rabbi óvatos érveit, ahogyan ki-kerültek ezeket a könnyen felismerhető misszionárius csapatokat. Mert Cambridge egyetemén a tudomány és Biblia-kutatás érveivel el lehet mondani, hogy a „tal názareti prédikátor nem akart sem életében, sem halálában új vallást” alapítani, de ha a vita tudománytalan környezetben kikerülve a tudományos egyetemi légkör hangfogó-lából, millió és millió keresztény hallgató előtt zajlik le, a szegény rabbi legfeljebb arra mer utalni, hogy az apostolok, a Pálok és Jánosok az Ótestamentum tanításai-ból indultak ki...

Nem... nem állítanám, hogy a „zsidó Jébus” televíziós vitája ártott nekünk. Nem követte a BBC programját zsidó-ellenes tüntetés. A Times-ben, Sneatorban, a Tribune-ben és az utóbbi időben a New Statesman-ben sem lett a kellenél több Izráel-ellenes támadás... Mégis, én jobban szeretem, ha a viták komoly tudományos létezőben zajlanak le Cambridge egyetemének falai között. Tudjuk, évszázados tapasztalatokkal rendelkezőnk, hogy soha jót nem jelentett számunkra, ha templomi szószékek, újságok és modern kommunikáció, rádiók, televíziók foglalkoznak ezekkel a „kényes” kérdésekkel. Mert bármennyire is szép a dalok az ugynevezett „Szupersztár” s a történet jó üzletet jelent azoknak, akik Jébus legendáját színpad-ra viszik, jelen van mindig az a Judás is, aki az apostolok meséiből kétezer évvel ezelőt kilépvé, világra indult és annyi, de annyi szenvedést okozott nekünk, zsidóknak.

Maradunk tehát az impozáns festői Cambridge egyetem falai között és bízzuk ezt a „kényes” kérdést a héber egyetemi tanszék illusztris tudósaira, köztük az izraeli új tudományos követőre. Szükség van erre Angliában, 1972 szokatlanul nyugtalan hónapjaiban...

A fiatalok Romániában

A tanulóifjúságnak egy gondja van: tanulni
— Az orvosok vidéken kezdenek és irigylik a mérnököket városi beosztásukért —
Legjobb a táncdal-énekeseknek

A „dühbörgő fiatalság”, a drogokat szedő, hosszú hajú fiúk, elhanyagolt külsejű leányok a nyugati világ már megszokott figurái. Tavaly több szó esett róluk, többet szerepeltek — idén, mintha kevesebb témát nyujtanának a világlapok számára — elvezették érdekességüket. Ez természetesen nem jelenti, hogy az ifjúság, mint „problema” megszűnt volna, de már nem állnak az események homlokegyenében és az érdektelenség néha nagyon is alkalmas arra, hogy megfelelő kerékívagásba terelje a dolgokat...

Ez a helyzet általában Nyugatban, de miként viselkedik az ifjúság például Romániában?

NEM LÁTNÍ HOSSZUHAJU FIATALT.

ha mégis feltűnik egy-egy — az a biztosan idegen, főleg nyugatnémet turista. Már nem bámulják meg őket, mert amióta Románia a „nyitott kapuk” politikáját folytatja, annyiféle külső turista fordult meg a főváros, sőt a vidéki városok utcáin is, hogy még utána sem fordulnak. Az idegenek, rendszerint csoportosan járják az utcákat, telegatva fényképező-gépekkel. „hosszu” sorokat viselnek, hangosok és a pénzükrét követelőzők.

Már megszoktuk — mondja egy tanár, akivel az ifjúság kérdéséről beszélgetünk — nincsen semmi hatással a fiatalokra. Nálunk az LSD és a többi drogok csak külföldi lapokból ismert dolgok. Az egyetemeken tanuló külföldiek körében sem fordult elő egyetlen ilyen eset sem.

Az egyetemen tanuló külföldiek csaknem teljes számban a keleti blokk államaiból vődnek össze, bár utjabban sok

kinai diák is tanul a nagyhírű romániai főiskolákban.

A mi fiataljaink túrelmesebek — folytatja informátorom — nincsen okuk a túrelmetlenségre. Az állam eljátja őket mindennel, a tanulás ingyenes, nagyszerű egyetemi otthonaik vannak, a kantinek olcsók és nyugodtan állítható, hogy éhes diák Romániában ismeretlen fogalom. Ok is megvitatják az általános eseményeket, hozzászólnak az ifjúság égető problémáihoz, de sokszor értetlenül állnak sok hozzánk érkező ifjúsági megmozdulás híre előtt.

Általában a magyarázat az, hogy a nyugati ifjúság rosszul tápláltsága, nehéz iskolai feltételei válták ki a forrongásokat. A romániai egyetemi ifjúságnak — mondják — nincsen más dolga, mint tanulni, mert ha elvégezték tanulmányaikat, azonnal gondoskodnak elhelyezésük-ről. Tanulmányi előmeneteliük függvényben helyezik el őket központi helyen, talvtfekvő vidékeken, ezért azután érdemes „megnyomni a gombot”. Így van ez például a fiatal orvosokkal, akik miután befejezték tanulmányaikat, elért jeveik alapján kapiják beosztásukat és természetesen először vidékre. Ez néha 4-5 évig is eltart, közben joga van versenyzésűt tenni városokban megieuredett orvosos állásra (kórházakba, poliklinikákra, stb.) és ha sikeres a vizsga, megkapják beosztásukat városi állásokba. Ez nagy előmenetelinek számít, innen utjabb vizsgákkal, ugynevezett „speciálzáréval”, magasabb beosztásba kerülnek. Ezek az előléptetések természetesen főleg fizetésemeléssel járnak, a jobb városi körülményekről nem is szólnak.

A SLÁGER-ÉNEKES

foglalkozása a legvonzóbb. Az utóbbi években nem az orvosi hivatás, vagy a mérnöki beosztás a jövedelmező, hanem táncdal-énekesnek lenni. Ez a foglalkozási ág háttérbe szorítja a profi-futballistát, általában a sportolókat, akiknek pedig tudvalevően a népi demokrata államokban a legjobb dolguk van a szupersztárok, akiknek pedig tudvalevően a népi demokrata államokban a legjobb dolguk van a szupersztárok, akiknek pedig tudvalevően a népi demokrata államokban a legjobb dolguk van...

— Vannak nehéz vidéki helyek, — közlik — ahol járhatatlan országutakon kell felkeresni falvakat, nehéz higiéniai körülmények között súlyos betegeket kezelni, szüléseket levezetni. A fiatal orvosoknak ez rendkívül nehéz, de szakmai szempontból nagyon jó iskola. Vannak helyek, ahol közelben környék is van, itt lényegesen könnyebb a fiatal orvosok dolga. A fiatalok rendszerint korán házasodnak, többnyire az egyetemi időszak alatt feloldják ki a kapcsolat, ez nagyon megkönnyíti a vidékre került fiatal helyzetét. A feleség, ha diplomás is, vagy ugyanott, vagy a közelben kap beosztást az államtól, házasság esetén.

Miután magánorvosi rendelő nem létezik, minden orvos az államtól kapja a fizetését, a fiatalok, érthető módon, általában tanulnak hogy jobb beosztást harcoljanak ki. A mérnökök bizonyos tekintetben jobb helyzetben vannak, — mondják irigykedve a fiatal orvosok —, mert kevés kivételtől eltekintve a gyárakat városi településeken állítják fel és a mérnökök nyom-ban városba jutnak. Itt az elhelyezkedés egyéniileg is lehetséges, tanulmányaik befejezése után jelentkeznek valamelyik gyárban és ha van írásesedés (legtöbbször van), azonnal elkezdnek dolgozni. A gyárak, ha szükség van a fiatal mérnökökre, lakás-problémájukat is igyekkeznek megoldani.

A magyarországi helyzet ennél még sokkal „jobb”, ami a táncdal-énekeseket illeti. Ez a legjobb „maszkek” foglalkozás, autó pénz, nők... Az idegenforgalom érdekében, amelynek nagy-része a Balaton mellett zajlik le, teljes szabadságot élveznek viselkedésben és kereshetben egyaránt. Romániában mindez mértéktelesebb, a „maszkek” ott ismeretlen (vagy ismert ugyan, sőt áhított, de el nem érhető) fogalom. Ebben az esetben is kicsit limitált a lehetőség... — Tudja, öregem — mondta egy ismerős fiatal táncdal-énekes — mennyivel többet hoz a gitárom és a mikrofon, mint egy sztetoszkóp? Most már tudom. Ezzel együtt évente tizezrével kerülnek ki a főiskolákról a tanult ifjak, akik nagy lelkesedéssel és ambícióval látják neki hivatásuk gyakorlásának...

az biztosan táncdal-énekes. Rendszerint egyetemi tanulmányok mellett tanulnak meg gitározni és énekelni és aki csak egy kicsit jobban az átlagnál, ha csak egy kicsit excentrikusabb a külseje, nyomban elhelyezkedik valamely zenekar mellett.

A tengerpart tele van fiatal énekesekkel, de jut minden városra, mindenütt van tánczenekar és „modernül” éneklő fiatal. Ezek azután gatlás nélkül nyugati mintára énekelnek, ordítanak, vagy szuttognak a mikrofonokba és ha a „tűrelmes” romániai fiatalok másban nem is hasonlítanak a nyugatiakhoz, de a zenekarok dobozói előtt éppen egy vonaglanak, mint a fiatalok a világ bármely részében.

— Egy jó beosztásu orvosnak 2700 lei a havi fizetése (fiatalok van szó) — egy táncdal-énekes simán megkeresi a 4-5000 lejtét. És ezenkívül a siker, a taps... Ha szerencsése van, akkor kigrik, Bukarestbe kerül, a tévé állandó szereplője lesz, vagy valamelyik nagy hotel zenekarához szegődik, akkor már igazán nem érdeki a diplomája, mert két diplomást is zsebrerak kerestetél.

A magyarországi helyzet ennél még sokkal „jobb”, ami a táncdal-énekeseket illeti. Ez a legjobb „maszkek” foglalkozás, autó pénz, nők... Az idegenforgalom érdekében, amelynek nagy-része a Balaton mellett zajlik le, teljes szabadságot élveznek viselkedésben és kereshetben egyaránt. Romániában mindez mértéktelesebb, a „maszkek” ott ismeretlen (vagy ismert ugyan, sőt áhított, de el nem érhető) fogalom. Ebben az esetben is kicsit limitált a lehetőség...

— Tudja, öregem — mondta egy ismerős fiatal táncdal-énekes — mennyivel többet hoz a gitárom és a mikrofon, mint egy sztetoszkóp? Most már tudom. Ezzel együtt évente tizezrével kerülnek ki a főiskolákról a tanult ifjak, akik nagy lelkesedéssel és ambícióval látják neki hivatásuk gyakorlásának...

Bérczi György

DÁN DALMAT:

KÉT TÉVÉ-ÉLMÉNY

Mostanában valamivel több időm volt a képernyő előtt bámeszködni, mint általában. Nem akarom utantni Önöket valamennyi bohósággal, ami a műsorok kapcsán eszembe jutott, de engedjék meg, hogy két röpké riportról számot adjak.

Az egyiket az Ugandából kibehrudalt indiaiak egy csoportjáról készítették. Az hiszem, föllesleges bizonygatnom hogy minden rokonszenvem az övék.

Nemcsak azért, mert Idi meseter, alig néhány hónappal ezelőtt bennünket, izraelieket is kiebhudalt ugyanonért, hanem elsősorban azért, mert szomorú sorsuk véstjósólan emlékezett a galuti zsidóság kétevezredes meneküléseire.

Ha valaki a világon, ugy mi, zsidók igazán tudjuk, hogy mit jelent szedni a motyót és 24 óra alatt, három nap alatt, szerencsés esetben, három hét alatt, elhagyni azt az országot, ahol születettük és ahol felnőttünk, természetesen ingóságaink orozslámrészt hátrahagyva. Ebben aztán igazán specialisták vagyunk!

Es mégis, képtelen voltam kételyeimet elnyomni a szerencsétlen indiai menekültek láttán. Nem mintha Idi Aminnak adnék igazat. Amit ő tett, az barbárság, igazságtalanság és ostobaság. Ostobaság, mert fejletlenk és kulturátnak aligha nevezhető országát, az izraeli szakértők után, az indiai származásu kereskedőktől és értelmiségiektől is megfosztotta mialta a gazdasági zűrzavar, il-

letve csőd, immár teljesen bizonyosnak látszik, méghozzá a közeljövőben!

No, de visszatérve kételyeimre. Azokat akkor éreztem, amikor a riporter feltette a kézenfekvő kérdést a földönfutóvá lett indiaiaknak, hogy, ha már így alakult a helyzet, akkor talán nem volna-e kedvük visszatérni Indiába? Mire az indiai menekültek felháborodva, vérg sértve, magukból kikelve, a riportter orra alá dugták az angol utleveleiket és azt mondták, hogy csak nem bolondok visszamenni Indiába, amikor nekik angol utlevelük van! Tessék őket beengedni Angliába, egy kettő!

Ha kedvem volna tréfaloznii ezeknek a sajnálatra méltó embereknek a sorsán, megkockáztatnám, hogy ők bérelték fel Idi Amin, utasítsa ki őket Ugandából, mert így azután végre bejuthatnak Angliába, álmak földjére...

Nekünk, zsidóknak a vézorszak idején bizony jól jött volna egy többszázmillió anyarország, ahol a testvéreink szeretettel vártak volna ránk a tengerparton, amikor megérke-zünk kis motyóinkkal, frissen kiutasítva valahonnan! Mi bezeg nem akartunk volna inkább Angliába beszivarogni!

Kivéve persze azokat a zsidókat, akiknek angol utlevél lett volna a kezében. Azok persze inkább Angliába alijizáltak volna, Izráel helyett. De ez érthető, ugyebár...

Nem tartozom az ideges tévénézők közé, de most, amikor egyetlen hét leforgása alatt két original szovjet népi produkció-ban is gyönyörködhettem az izraeli televízió egyik legnépszerűbb riportmúsorában, kezdett kicsit felmenni a vérnyomásom. Először egy rubászás zenekarhoz volt szerencém, azután pedig egy gimnasztikakész népi tánc-csoporthoz. Ha nem csalódom, mindkét alkalommal orosz olék interpretálásában.

Nos, szárazsági országomban, Magyarországon, különö-sen az őtvenes évek elején, volt idő, hogy hiányt szenvedtünk tüzelőben, sőt a legalapvetőbb élelmiszerekben is, de nem emlékszem, hogy akár egyetlen napra is nélkülözöttük volna a betevő falat népi-tánc-csoportot! En a szovjet zsidókat határtalan örömmel látom, hiszen mindegyikük alijizásza külön csoda, az utolsó ruoáskámat, pardon, ingemet is hajlandó vagyok odaadni nekik, de semmi népitánc! Egy életré torkig vagyok a tártárokkal, kozákokkal, kirgizekkel és úzbégekkel, a Nyvráfcska együttesről nem is beszélek.

Mellegleg kíváncsi vagyok, hogy mit szóltak volna a Hitachdud Oléj Hungáriában, ha alijizásom után magyar népi tánc-csoportot alakítottam volna és a vatkoknak Rechovotom, meg Natanián eljárnak a tisz-eszlári verbunkosát, a kistarcsai csárdást, vagy a sopronköhidaikánasztáncot?

ברכת חברת החשמל לישראל לשנת תשל"ג

A rejtélyes harmadik talán három ember

A római rendőrség arab nagykövetségekre gyanakszik az El Al elleni merénylet-kísérlet fűvével kapcsolatban — A megfévesztett angol lányok korlátozták és műveletlenek — Az olasz kommunista párt hivatalosa tiltakozik az „arab diákok zaklatása” ellen

A római Angyalvárosban tovább folyik Ali Hásém és Achmád Zájid, a két arab terrorista kihallgatása, akik a pokolgéppé átalakított magnetofont ajándékozták Izraelbe szóló repülőjeggyel együtt két angol turistalánynak, mielőtt felszálltak az El Al Luddra tartó repülőgépre. A pokol gép felrobant a páncélozott falu raktárhelyiségében, s mindössze tizenhárom emberrel a repülőgép falán, amelynek sikerült utasait együtt sártelenül visszatérni Rómába.

A két terroristát szűrtelenül vallatja egy csinos, 30 év körüli ügyész, néhány magasrangú rendőrtiszt és néhány kémelhárító, akik azt kutatják, a két arabnak milyen kapcsolata volt az arab terrorista csoporttal, amely felrobantotta a triestri repterületi tanyát, s később szabotázs-akciót követett el a jugoszláv partok közelében a Bált Tirán nevű izraeli eberhajón.

A szigorú titoktartásra jellemző, hogy Hásém és Zájid elfogatása óta az olasz rendőrség alig adott ki hivatalos jelentést és így a világsajtó nagyjából hallomás-hírekre támaszkodik.

KERESIK A SOKARCÚ HARMADIKAT

Kitudódott azonban, hogy a két terrorista továbbra is egymást vádolja azzal, hogy a társa adta át a lányoknak a pokolgépet, azonban mindketten kitartanak állításuk mellett, hogy egyikük sem tudta, hogy a magnetofonban pokolgép van elrejtve. Az is kiszivárgott, hogy az olasz rendőrség keresi három bűntársukat, közöttük a jordániai állampolgárságú Omár Miruánt és Áref Bagdádít. A harmadik titokzatos cinkostársáról csak annyit tudnak, hogy „Joseph” a fedőneve. Ez a Joseph a sikertelen merénylet után telefonált a két terrorista római lakására, ahol rendőr vette fel a kagylót.

A római rendőrség lehetségesnek tartja, hogy ez a Joseph az a bizonyos „harmadik ember” s esetleg azonos Maruánnal, akít Zájid és Hásém társaságában láttak, amikor sietve elhagyták római lakásukat. Van azonban olyan nézet is, amely szerint a három név egyetlen azonos embert takar, aki a terrorcsoport főnöke és irányítója volt. A rendőrség azonban nem hajlandó nyilatkozni ezekről a feltevésekről.

Függetlenül attól, hogy egy, vagy több cinkostársa volt a két arab terroristának, bizonyossá vált, hogy az illetőre, vagy az illetőkre nehéz lesz rátérni a kezét, mert

az egyik arab nagykövetség szolgálatában állnak és így diplomáciai mentességük van.

Lehetségesnek tartják, hogy Zájid és Hásém nyomban az El Al gép elindulása után a jugoszláv határ felé vette az útját, azonban a szigorú határellenőrzés miatt kénytelen volt visszafordulni. A két terrorista remélte, hogy az a bizonyos arab nagykövetség új hamis utlevellel látja el őket, mint előzőleg. (Már bebizonyosodott, hogy a Hásémnal és Zájidnál talált utlevelék hamisítványok voltak.)

AZ ARAB NAGYKÖVETSÉGEK KÖRNYÉKÉN

Az olasz detektívek arra is kíváncsiak, hogy mit keresett a két terrorista a Via Venetón. Tudott dolog, hogy néhány arab nagykövetség azon a környéken van, ahol a terroristákat elfogták, amikor taxin szökni akartak. Rómában az a hír járja, hogy a hatóságok két arab diplomatát persona non grata-nak (nemkívánatos személynek) nyilvánították és felkérték őket, hogy hagyják el Olaszországot. Ezt a hírt semmiféle hivatalos forrás nem erősítette meg, de nem is cáfolta.

Az olasz rendőrség nagyszabású razzikat tart Triestben és Perugiában. Az utóbbi városban számos idegen lakik. A rendőrök főleg a 2000 arab diák, közöttük mintegy 200 palesztinai tevékenysége iránt érdeklődnek. A nyomozók jelentései még nem ismeretesek, viszont az olasz kommunista párt hivatalosa, az Unita, már terjedelmes cikkben tiltakozott „a diákok zaklatása” ellen. Az Unita azt panaszolja, hogy a rendőrség nyomozás miatt már számos diák elhagyta ezt az egyetemi várost, bár személyi okmányaik rendben voltak. A lap szerint, az olasz rendőrség nemcsak az arabokat, hanem az összes külföldi diákokat keményen vallatja.

Egy további, hivatalosan meg nem erősített hír szerint, ismeretlenek megfenyegettek három légitörzsi vállalatot — feltevése szerint az El Al-t, az Alliatit és az amerikai TWA-t, hogy felrobbantják repülőgépeiket, ha a rendőrség nem enged azonnal szabadon Zájidot és Hásémet. Válaszként az olasz rendőrség megszigorította az ellenőrzést, sőt őrszemeket helyeztet el a három légitörzsi vállalat irodái előtt.

Miközben a két arab terrorista lakat alatt ül és konokul tagad, a közvélemény körképében került három fiatal lány, akik kap-

csolatot tartottak fenn velük.

A JÓKÉPŰ TERRORISTA NEM JÖN EL A RANDEVURA

Ezek egyike a 23 éves Boguszlava Reichart, csinos lengyel lány, aki Rómában, mint baby-sitter dolgozott. A rendőrség őrizi a lengyel lányt, aki az ügyészség „ittokos utólagja” és megtagad minden nyilatkozatot.

Azt viszont tudják, hogy a szép Boguszlava rövid idővel a merénylet előtt ismerte meg a jóképű Zájidot, akibe beleszeretett. A terroristák több találkozózt beszéltek meg vele, azonban egyikem sem jelent meg, mert lehetséges, hogy társaival együtt megfellebbezőnek tartotta tervük végrehajtására a két angol lányt. Boguszlava Reichart véletlenül került a rendőrség kezére. A lány nem sokkal a merénylet után telefonált a terroristák lakására, ahol a házkutatást tartó detektív vette fel a kagylót. A detektív, aki villanyszereelőnek adta ki magát, elmagyarázta a lányoknak, hogy fontos javítást kell végezni a lakásban és kérte jöjjön el és várja meg Zájidot, Boguszlava nagy szolgálatot tett a rendőrségnek, amikor a szembeesési eljárás során felismerte a két arabot.

CSAK HONORÁRIUM ELLENBEN...

A két angol lány, Audrey Walton és Ruth Vatikn viszont másként viselkedett. Audrey, aki művésztörténetet tanul és az egyik angoliai kisközségben, mint csapos dolgozik és társnője, az ugyanezen 18 éves Ruth, aki egy protestáns pap lánya — mindketten egyszerű megjelenésű dundi lányok, már hajlandók voltak beszélni az újságírókkal, azonban nem ingyen. Amikor a

nyomozás a kezdeti csúcspontján volt, 200 ezer olasz lírát kértek minden interjúért, azonban ennél kisebb összegért is hajlandók voltak beszélni.

Az interjúkötől világosan kiderült a butaságuk és a korlátolt ifjogóképességük. A csinos arab fiúk társaságában eltöltött idillikus nap alatt mit sem értettek a körülöttük történetből, vagyis, hogy barátaiknak a szerelemről és a romantikáról igen megszélesítő tervük voltak velük kapcsolatban.

A lányok elmondották, hogy Róma központi pályaudvarán ismerkedtek meg a két arabbal, amikor augusztus 3-án Párisból Rómába érkeztek. Párizsban folytatólag és nem voltak különösebb megfontolások nélkül elfogadták a két arab zavalér meghívását, hogy költözzenek hozzájuk.

„Csakis plátói kapcsolatok voltak közöttünk — vallotta egyöntetien a két angol lány. „Igaz, az első éjszakán néhány gyenge kísérletet tettek, azonban mi kereken elutasítottuk őket, amit megértéssel fogadtak. Ahogy akarták — válaszolták — és azután egyetlen alkalommal sem próbálkoztak”.

Bár a két lány állítással „nem engedett”, mégis 10 napon át tartott a szerelmi idill: bőséges vacsorák és ebédek, drága luxuscuccok, üdülés az ostiai tengerparton és bevásárlások Róma központjában lévő drága üzletekben. „Vásároltak nekünk néhány ajándékot: néhány szoknyát, egy ezüst keresztet és nyakláncot”. Mint ahogy az turistáknál szokósok, Ruth és Audrey szorgalmasan fényképeztek és barátaik költéneket álltak, hagyták, hogy őket is lefényképezzék. Később azonban éreken követelték a lányoktól, hogy adják át nekik a filmet, „majd mi előhívjuk”. Csak hogy a két arab megelégedett arról a négy fényképről, amely Osiában készült egy másik géppel és a lányoknál maradt. Ezek a fényképek voltak az a bizonyos narancshéj, amely elcsuszak.

„UTAZÁS NEGYESBEN”

„A repülést megelőzően mintegy héttel láttuk először a rózsaszín magnetofont, néhányszor kipróbáltuk, hogy miként működik. Zájid vásárolta a készüléket, miután azt ajánlotta, hogy utazzunk negyesben Izraelbe. Megállapodtunk abban hogy jeruzsálemi barátaiknál szállunk meg valamennyien. Már ajándékot is vásároltak a rokokogyereknek:

KIÁLLITÁS

JERUZSÁLEM
IZRAELI MŰVEK MUNKÁI — Izraeli művészek munkái és új szerzemények. Az olimpiászról — Beni Efrát munkái. — Művészek könyvei (a nemzetközi könyvkiadástól) — Modern művészek lenyomatai (a múzeum gyűjteményéből). — Az ifjúsági szárnyban: Gyerekek által készített szoborkompozíciók — Babák — Rendkívüli tárlat: A korai római korszakból származó díszített olajmesék.
ROCKEFELLER MŰZEUUM — Témaközi, áldozati eszközök a Tel Gezer-i ásásokból.
ICCY (Nemzetközi ifjúsági kultúracentrum) — Ár, Ochaia kvartellje és vázlatai. (Szeptember 3-ig).
„A” KEPTAR (Dávid-toronnyal szemben) — Yvaral, Tobiasse, Zadkin, Labisse, Brasier és Aizpiri eredeti grafikái.
RINA KEPTAR (Herzl 90/a) — Műgyűjtői kollektói és modern grafikai munkái.
SCHAIT KEPTAR (Schatz 8) — Négy san-domingói festő: Bibo, Perec, Gilberto és Mariana Ortega munkái.
OVAROSI KEPTAR (Ováros, Zsidónegyed) — Joszi Stern, Gerstein, Ochan, Rákiá, Gur, Oren, Kumin és Száar festményei és vázlatai.
GILAT — Ismert izraeli festők munkái.
JANKEVITZ KEPTAR (Hámech 4) — Neves izraeli festők alkotásai.
UJ KEPTAR (Hámech Dávid 10) — Zsidó témájú műtárgyak és ékszerek.
CIOS KEPTAR (Hilul 23) — Klasszikus holland, modern és klasszikus francia, osztrák és amerikai mesterek munkái.
IEL-AVIV
IEL AVIV MŰZEUUM — AZ UJ ÉPELET (Sani király fasor 27-29) — Picasso 200 alkotása. — Izraeli festők és szobrászok művei. — A múzeum gyűjteményéből. — Kinetikus munkák. — Impressionizmus, expressionizmus és a párizsi iskola. — Kubizmus, dada, szurrealizmus és az absztrakt művészetek.
HELENA RUBINSTEIN PAVILON (Fárszát fasor 6) — Tatarozás miatt zárva.
MUZEON HAAREC
KERAMIKA MŰZEUUM — „Színaj, Náomi Bitter és Nora Kochavi tematikájú kerámia szobrok és domborművek. (Szeptember 1-ig).
VEGMŰZEUUM — Jevszonok és festmények — Stilizált háztartási üvegholmik.
IFJÁRSZATI MŰZEUUM (Jaffa, Ováros) — A Tel Avivan és Jaffan talált somornt (szamartanus) szobrok.
BEIT NECHUSTAN — A Himna ásások legújabb leletei, közöttük a 3200-3300 éves midjáni, aranyozott fejtű részképe (a zsidó forrásokban emleltet „nechustan”), amely áldozati celokat szolgált.
TECHNOLÓGIAI ÉS TUDOMÁNYOS MŰZEUUM (A Lasky-plane térium csarnokában) — Escher memórik — Vallási és hagyományos szimbólumokkal, továbbá állati és növényi mintákkal díszített zsidó szabásminták és iparművészeti modellek a világ minden tájáról.
KADMAN NUMIZMATIKAI MŰZEUUM — Primitív pénzek.
IEL AVIV VÁROS TÖRTÉNELMI MŰZEUUM (Hilul 27) — Állandó kiállítás.
IRAN MŰZEUUM (Blair 26) — A betű és az írás története (állandó kiállítás).
BEIT SALOM ALÉCHEM (J. D. Berkovitz utca) — Alexander Bogen, Irena Gaber, Koka Lápidot, J. Razzour és mások festményei (szeptember 8-ig).
SZITRA KEPTAR (Ben Jehuda 97) — Mátánja Ábrámson szobrai és vázlatai.
IFJUSÁGI KULTURÓTHON (Hátikva-negyed, Ecel 48) — Eszter Perce-Árád, Cui Tádnor és Amiram Tamári festményei.
BATSEVA (Frug 9) — Dávid Morris (Ejn Hásófé kibuc), „mozgó” szobrok.
LIM KEPTAR (Ben Jehuda 170) — Jicchák Frenkel (Frenel) aktjai (szeptember 3-tól).
RIEBENFELD KEPTAR (Jaffa, Óváros, Mázál Gedi) — A müncheni olimpia (1972) eredeti plakátjai — Mattisse, Appel, Braque, Dalí, Dubuffet, Duchamp, Dufy, Ernst, Magnelli, Poliakoff, Toulouse-Lautrec, Margritte, Viera de Silva, Ernst Fuchs, Charalim, Zadkin, Picasso és sok más ismert művész eredeti plakátjai.
UJ KEPTAR (Reiness 32) — Mordecháj Pen olajfestményei (szeptember 1-ig).
JODIAT KEPTAR (Dizengoff 190) — Belga és izraeli festőművészek munkái.
CAHALA KEPTAR (Cáhalá negyed, Jehonátán u.) — Ismert izraeli művészek festményei, vázlatai, karcolatai és lenyomatai.
MUZEON HARECHOV (Utcal múzeum, a Dizengoff utcának a Dizengoff tér és a Hámelech Georg utca közötti részén) — A megaláított kerítésen). — 53 iskolában tanuló 350 — 9-13 éves gyerek — 236 festménynek kollektív tárlata.
DAMIÁN KEPTAR (Dizengoff 212) — Carol Fischer színes vázlatai.
OVAROSI KEPTAR (Jaffa, Óváros) — Ovádi Alkárá drúz festőművész vázlatai, festményei, keramikái és fafigurái.
MABAT KEPTAR (Gordon 31) — Nemzetközi grafikai tárlat: Ismert izraeli és francia művészek munkái.
BEIT CIONÉ AMERIKA (Amerikai Cionisták Háza, Dániel Frish 1) — Chánóh Liebermann chaszidikus témájú festményei.
MŰVEKSTUDIO (Gordon 46) — Nyári tárlat, elhívó izraeli és külföldi művészek festményei és grafikai munkái.
OVAROSI MŰVEK KEPTARA (Jaffa, Óváros, Kikár Kódumim 3) — Nafálil Bezem festőművész szobrok.
„STUDIO 17” (Geula 17) — „Avantgard — nem avantgard”, 13 fiatal festő és szobrász közös tárlata.
SENEK KEPTAR (Meáda 14) — Átráhám Braunstein, Orta Kohén és Aviva Orsálom olajfestményei, guasai, akvarelljei, vázlatai és karcok.
ISRAELI KEPTAR (Israels 21) — Kiállítás a keptár gyűjteményéből.
MODERN MŰVEK KEPTAR (Jaffa, Óváros, Mázál Dágit 4) — Miane Katz, Jánki Adler, Kiesling, Appel és mások festményei.
OOZ KEPTAR (Allenby 94) — Izraeli és párizsi restők munkái, továbbá Picasso, Magritte, Miro, Wolde és Freininger litográfiái.

HÁRAMATI KEPTAR (Israels 23) — Kiállítás az állandó gyűjteményből.
MŰVEK STUDIO (Hájárok 260) — R. Weston festőművész akvarelljei (emléktárlat).
MŰVEKSTUDIO (Jaffa, Asdod u. 14/a) — Wolf Fingó eredeti származású festőművész munkái.
WOLLNER KEPTAR (Dizengoff 177) — Neves mesterek közöttük Levánon Mordecháj, Frenkel Jicchák, Alexander Stefan, Kaban Leo, Chájá Schwartz és mások művei.
ROSENFIELD KEPTAR (Dizengoff 147) — Rodán István Reuven Rubin, Mordecháj Levánon Nachum Guttmann, Genjámin Lavi, Kun-házaspar és más ismert hazai és külföldi művészek festményei.
HABASSZA K. KEPTAR (Frug 33) — Izraeli és francia festők és szobrászok alkotásai.
HAIFA
IKOTIN — JAPÁN MŰVEKSTUDIO MŰZEUUM — Japán monochrom festmények és vázlatok, a 15. századtól napjainkig. (Szeptemberben zárul).
VAROSI SZINHÁZ (Bejárati terem) — Az izraeli festők és szobrászok szervezete haifai és északi körzeti tagjainak kollektív tárlata.
RITZ KEPTAR — Jisráéli Weinberger olajfestményei, guasai és vázlatai. (Szeptember 1-ig).
NPRAJZI MŰZEUUM (Arlozoroff 19) — Diszitisz motívumok az izslám művészetben.
ENGFRÉSZETI MŰZEUUM — „A Szerelem és a természet” 1889-ben” Edouard Riou (1833-1900) francia festőművész eredeti zsinthezértetve (11 szerzemény).
TRAKLIN KEPTAR — A Sveivel-Eden kerámiai — Max Eden festményei. (Szeptember 1-ig).
NACHMANI KEPTAR — Rita D. Abby metszetei és vázlatai. (Szeptember 12-ig).
GOLDMAN KEPTAR (Hánászi fasor 93). — „Panorama 72”. Avnli, Alima, Argov, Giváti, Hahn, Jánrdeni, Lavi Peleg, Feingersch, Kupfermann, Rosmann, Reissmann, Savit, Staetner és Sami munkái.
Figyelem New York!
Nehézségei vannak gépkocsivezetői vizsgájával? Bármely nyelven segítségére lehetünk!
LUNGER & „KEDEM” AUTODRIVING SCHOOLS
Williamsburg Bklyn N. Y. Boro Park 183 Wilson St. 1272 48 St. Tel. 387-0100 Tel. 438-4625 Este: (914) 356-7204
Tanítunk magyarul, ivritül, jiddisül, románul, szlovákul és más nyelveken. Forduljon hozzánk bizalommal!
93 ATENTION! 93
UJ OLÉ — használja ki a lehetőséget!
3 EVIG BEHOZHAT VAMMENTES ARON (katonáknak, diákoknak 3 év után is). Ujonnán érkeznek 6 hónapig nagyobb kedvezmények — Világmárkás ELEKTRONIKAI, rádió-patent, MIXER, MOSOGÉPEK, DIOLEN FÜGGÖNY, eredeti perzsa szőnyegek, gázkályák. • GYORS SZALLITAS • R. M. Ásér • Tel. 62-49-45
SHARON T. A. ALLENBY 96

Lemondana az alkalmáról, hogy az Ön számára varrott cipőt viseljen?

Ezután, ha Brill cipőt vásárol, élvezi az összes előnyököt... mintha rendelésre varrták volna!

A világ legmodernebb, legújabb Foliorion 5-Z talpkészítő gépe a DESMA üzembehelyezésével forradalmi minőségi előnyökhöz jutottak a Brill cipők. E talpak jellegzetességei:

- 50%-kal könnyebb az eddiginél, erős és tartós
- Ruganyos, járaskor a talphoz simul
- Az 5-Z talp kitűnő hideg- és hőszigetelő anyagot tartalmaz

Nááláj Brill JB

Férfi- és fiucipők, kaphatók a jobb üzletekben Gyár: T.A., Rech. Ben-Avidgor 18, tel. 35128

barátainknak és vevőinknek

ZENEÉLET

Az izraeli fesztivál zárókoncertje

A 12. Izraeli Fesztivál augusztus 22-ikén a jeruzsálemi kongresszusi palotában tartotta zárókoncertjét a Rádiózenekar közreműködésével. A program majdnem kizárólag orosz volt, (amennyiben a lengyel Chopint az egykori cári birodalom állampolgárának tekintjük), a karmester és a szolista pedig szovjet olék. Így ez a hangverseny zenei jelentősége mellett kulturális színvonalát is nyert.

A most elmúlt fesztivál szerencsés összetételű szupermarkete volt különböző zenei produkcióknak. A Brahms-sorozat, a Sámson és Delila ragyogzó előadásától kezdve az amerikai jazz zenekari és az angol varieté kórikusokig, az amerikai Guarneri-kvartettől, egy fuvós-ötöstől Theodorakszig és egy francia bábszínházig, minden elképzelhető megtaláltunk benne.

Hálásak vagyunk a nagyszerű Maurice Bejart-ballet fellépéséért és kiemelkedő fontosságú volt a 75 éves Paul Ben-Chajim jubileumi koncertjének.

A zárókoncerten Borodin, Muszorgszkij, Chopin és — hogyan is képzeltető el más-ként — Csajkovszkij művei is szerepeltek, de hallottuk ezen az esten Cvi Avni vonószenekarra írt művének „világpremierjét” is. „De Profundis” címmel. Talán csak félig volt ez ösbemutató, mert amint a programfüzetben maga a komponista elárulja, ez a zenekari mű a 1969-ben komponált II. Vonósnyéges zenekari átdolgozása volt.

JURI ARONOVICS

A rövid zenekari művet mintegy fájdalmas elégiát jellemezhetjük, amely cselőszólóval kezdődik és azzal is végződik, és az egész együttes mély fájdalmat és panaszt fejez ki. Keserűen komoly, napsugár nélküli, remény-

telenséget kifejező zenemű. Örömmel állapítjuk meg, hogy a fiatal zeneszerző, akitől eddig csak intellektuális zenét hallottunk, ezúttal érzelmileg felszabadult, mert ez olyan zene, amely a szívből jön és a szívre hat. Megelégedéssel töltött el Avni tiszteletreméltóan művészi munkája, ezen az uton alakulhat ki zeneszerzői jövője.

A Rigából származó Iszer Buskin basszista kulturált hangon és nagy kifejező-erővel énekelte Kosak áriáját az Igor hercegből, valamint egy Muszorgszkij-dalt, amelyben érvényre jutatta a kompozíció finom humorát és szatirikus jellegzetességeit. Buskin értékes tagja lett az izraeli énekes gárdának.

A Kiebben született Irina Zarickava zongoraművészné Chopin II. Zongoraverenyét játszotta tárgyilagosan és egy kicsit hűvösen.

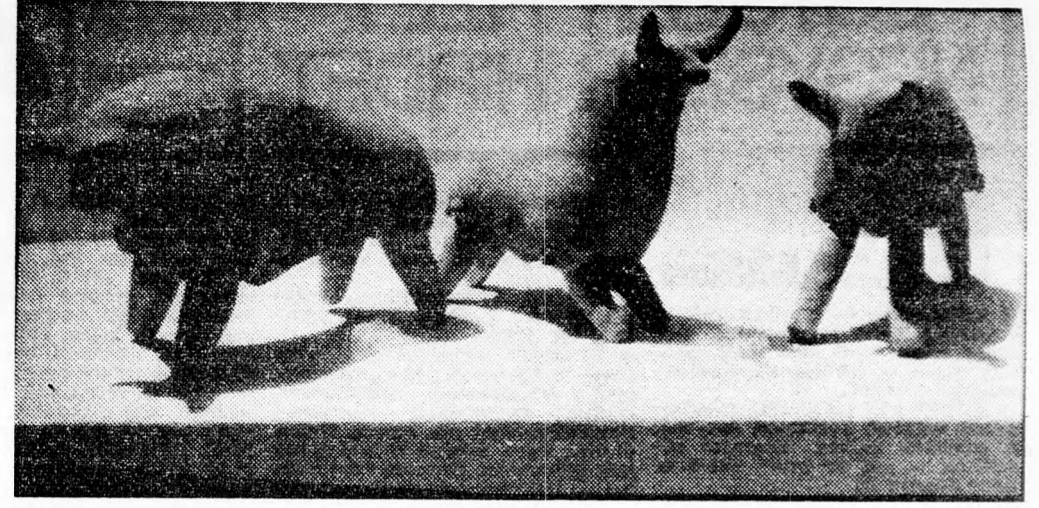
A Jurij Aronovics által vezényelt zenekar súlyosabban, terhebben és földhöz kötöttebben kísért, mint ahogyan mi Chopint elképzeljük, hiányzott belőle a magával ragadó lendület és érződött a fufuvós sájnatos gyengesége is. Aronovics, akit most neveztek ki a jeruzsálemi rádiózenekar házi-karmesterének, kénytelen lesz sok munkát befektetni, hogy nemesebbé tegye a fufuvós-koncert hangját.

Befejezésül Csajkovszkij Patétikus Szimfóniáját hallottuk és amint a koncert Avni érzemes művével kezdődött, ugyanilyen érzemes hangulatban is zárult. Az első tételben szépen hozta ki a lírikus momentumokat, de később, főként a harmadik tételben, a karmester átengedte magát a Csajkovszkij-hisztériának, — ebben mutatkozott meg a nagy különbség a nyugati és keleti karmesterek között: Aronovics semmit sem lepezett az „ország lélek sikolyának” nevezett banalitásokból és trivialisokból, tiszta és hamisítatlan Csajkovszkij adott, de a közönség szerette és boldogan fogadta.

A koncertet az izraeli televízió is felvette.

Dr. ALFRED FRANKENSTEIN

Dávid Morris: „Mozgó kerámia szobrok” kiállítása (Bátséva iparművészeti üzlet, Tel-Aviv, Frug 9)

Az amerikai születésű 36 éves Dávid Morris, aki tíz évvel ezelőtt alijázott és Ejin Hásófé kibuc tagja, kisméretű „játékos” kerámia szobrokat állít ki. Az ötletes szobrocskák egy része fűtőlűni tud, mások alakjukat változtatják, aszerint, hogy mit akarunk tőlük: a rétegekben összeállított fej például, ha kivesszük belőle az egyik réteget, megváltozik a jellege, de

mégis értelmes, mosolygó, vagy gunyoló-dó fej marad. Állatkáknak a lábait mozgathatni lehet, hogy tiptejének, vagy a fejüket, hogy megnevetessenek. A fiatal szobrász nemcsak különleges tehetségét viszi bele ezekben a miniatűr állat- és emberformákba, de mély humorérzékét is. Al-dásos művek, mert jókedvre hangolják a látogatót.

Tekintsünk derülattással előre

Irta: SALPÉTER JULIUS

Megbecsül-e a közéletben az embert? Sokat gondolok ezen az utóbbi időben arról, s gyakran tapasztalom, hogy az elképzeléseim éket vernek köztem és az uralkodó irányelvek közé.

Nem mindig becsülik meg eléggé az embert a közéletben. Számmá degradálják, semmibe veszik egy-egy törekvéseit, s az ügy kerül előtérbe, nem az ember, aki harcol érte.

Akít az ember önmagában, mint ember érdekelt, annak tulajdonképpen nem szabadna semmilyen pártot csatlakoznia. A szűkebb pártpolitika sokszor lehetetlenné teszi ugyanis a hozzáférkötést az egyénhez. Viszont aki nem csatlakozik egyik pártba sem, az gyakran nem akarják megérteni. A mi világunkban megkövetelik az embertől, hogy tartozzon valahová.

Jómagam is pártember vagyok, de ez az igazság mint szabadkőműves világsodott meg előttem.

Hosszú közéleti pályafutásom alatt megismertem azokat a szempontokat, amelyek szerint általában osztályozni szokták a pártembereket.

Az a legfontosabb, hogy milyen tekintetet vetünk a jövőre. A régi létformák meg-

inogtak, az újakat meg nem értjük még teljesen, miközben munkálkodunk a kialakításukon.

Egyesek horulattal szemlélnek a jövő politikai szempontjait, s nem tudnak vizsgálatot nyújtani másoknak. Pedig manapság derülattásra van szüksége az embereknek, s minél több erőtt kell önteni másokba.

Ez a közéleti ember első számú kötelessége véleményem szerint.

Olyan a mai világ — s különösen politikailag annyira szétforgácsolt — hogy csak a derülattó ember tudja benne megtalálni a helyét.

A politikai világra is érvényes az a törvény, hogy minden átalakulóban, állandó fejlődésben van, s nem topog sem mi egyhelyben.

Különösen áll ez Izraelre, ahol minden nap valami újat hoz. Azt hiszem, az a legfontosabb, hogy ebben a folyamatban határvetést váljunk, s csak másodrendű, hogy minden részletében meg is értsük a folyamatot, illetve annak minden részletét.

Állandóan alakítjuk a valóságot — s nagy kérdés, hogy jól végezzük-e a munkánkat.

A BILLENTYÜK PAGANINJE :

VLADIMIR HOROVITZ

— A KIEVI ZSIDÓFIU —

Egy francia kritikus azt írta Horovitzról, hogy a billentyűk Paganinije. Tény, hogy őt tartják a világ egyik legjelentősebb zongoristáinak.

A párizsi tévé nemrég egyórás műsort közvetített vele. Hét zongoradarabot játszott a képernyőn. Példa nélküli sikere volt az adásnak. A párizsi publikum nem egyszerűen látta már Vladimir Horovitzot személyesen, de a koncertterembe ezer, kétezer, legfeljebb háromezer ember fér be. Ezzel szemben a tévé ilyen téren nem ismer határokat.

Közismert a párizsi tévé statisztikája. Ha könnyű műsort közvetítenek az esti órákban, tizenöt millió ember ül körül a képernyőn. Komoly műsor — színház, koncert, stb. — közvetítése esetén ötmillió nézőre számítanak.

Nos, a Horovitz-koncertre legalább 10 millió francia tévé-néző volt kíváncsi.

Egy amerikai tévé-társaság készítette a filmet, pontosabban rögzítették Vladimir Horovitz egyik new-yorki koncertjét, amelyet 1968 szeptember 22-ikén adott. Az egyórás koncert-filmet világszerte terjesztik.

A párizsi sajtó a tévé-koncert közvetítése alkalmából szívesen cikkezett Horovitzról. Megírták a lapok, hogy a művész Toscanini leányát, Wandát vette feleségül, hogy rajongója a képzőművészetnek, milliókat érő gyűjteménye van.

TIZENHAT ÉVES KORÁBAN MAR MŰVÉSZ VOLT

Kiebben született — ezelőtt 67 évvel. Zongorázni először édesanyjától tanult, aki maga is mestere volt a hangszernek, de a kivételes tehetségű Vladimir hamar „kinőtte” a mamát, s az akkori idők egyik legnagyobb művésze, Felix Blumenfeld vette kézbe.

Tanulmányait 16 éves korában befejezte. Addigra kiforrott művész lett, ígéretes tehetségű zongorista. Első nagy sikerét egy zenei versenyen aratta, ahol 22 éves zongoraművész foglalt a zsűriben helyet. Horovitz egy Liszt-művet adott elő — Variációk a Don Juan-témára —, s olyan átlító sikerrel, hogy a zsűri tagjai felállva tapsolták meg. Az ilyen spontán megnyilvánulás a legnagyobb ritkaság zenei versenyeken.

Ez 1920-ban, tehát a bolsevik forradalom után történt. Országos figyelem középpontjába került a fiatal zsidó zongorista, aki Kievből hamar átkerült Leningrádba, a Szovjetunió akkori intellektuális fővárosába.

Még nem volt 20 éves, mikor már valóban országos nevet szerzett magának. Az egyik legjobb orosz zongoristának kijáró megbecsülés övezte. Készenléteinek látszott, hogy ilyen formátumu művészt nem maradhat meg a Szovjetunió határai között, az ő terénuma a nagyvilág.

Nem sokkal a huszadik születésnapja után került ki életében először Párizsba, ahol nagy sikere volt. De Horovitzra is óriási hatást gyakorolt Párizs. Nem annyira a zenei életével, mint neség központosított eseményeivel. Új világot látott a maga számára, azóta számitja magát a képgyűjtők családjához.

„TUDATOS KÉPGYŰJTŐ VAGYOK”

— Művészember nem elégedhet meg a saját művészetével — vallja Horovitz —, kiegészítő művészi ágra is szüksége van, akár a sportolónak kiegészítő sportágra. Nos, az én művészetem kiegészítője a festészet. Tudatos képgyűjtő vagyok, s ezt szeretném

megmagyarázni. Mint ízlészetett művész, időről-időre nagyobb összeget felett rendelkezem. Ezeket az összegeket okos ember befekteti. Én is. De képtelen volnék olyan területen befektetéseket eszközölni, amelyen tájékozatlan vagyok. Ezért veszek képeket...

Képerkedők, galéria-tulajdonosok, azt mesélik, hogy Vladimir Horovitz „nehéz vendég”. Olyan komolyan bír a képekhez, hogy nem lehet neki akármit eladni. Ami pedig a vételárat illeti, — ugy akuszik, mint egy kereskedő, nem mint egy világhírű művész.

Fiatal korában négy évet töltött Európá nagyvárosaiban, s aztán átment Amerikába szerencsét próbálni. Azóta — rövid korszakoktól eltekintve — mindvégig amerikai művész.

Legnagyobb hatással az a művész-barátság volt a pályájára, amelyet Toscaninivel kötött. Gyakran koncerteztek együtt és a barátság egyik legfontosabb következménye lett, hogy feleségül vette Wandát, a nagy olasz mester lányát.

Jellemző Horovitzra, hogy a családi életet is olyan komolyan fogta fel, akár csak a művészetet. Mikor családát alapított, felismerte, hogy ez nem megy együtt a világszerepléssel. Közül 15 esztendőn át ugyszólván ki sem mozdult hazulról alig hagyta el Amerikát, pedig akkor állt talán a legmagasabban a csillaga és elárasztották európai meghívásokkal. Ő akkor a családjának élt.

EGY KONCERT BEVÉTELE: 11 MILLIÓ DOLLÁR

A fasizmus ellen is harcolt a művészetével. Egyszer közös gála-koncertet rendezett Toscaninivel az amerikai „felsőtizedes” tagjai számára, méreztárga belépődíjakkal. Egyetlen este 11 millió dollár gyűlt össze. A két világhírű művész lemondott a ho-

norájumról, a bevétel teljes összegét felajánlották a fasizmus elleni háború szent céljaira.

Horovitz otthonülő, valóban a családjának élő ember. Ezt felismerte és üzletileg is kiaknázták az a társaság, amelyhez szerződés kötötte.

Felszerelték egy automatát a zongorájára, s a készülék abban a pillanatban működésbe hozta a beépített magnetofont, amint Horovitz játszani kezdett a hangszerén. Természetesen az anyag nagyrésze nem került felhasználásra, mert hiszen a művész naponta órákon át gyakorolt, de egy-egy részletből hangemezt készítettek és így lehetővé tették, hogy a zenekedvelők időről-időre kiegészíthessék gyűjteményüket a legújabb Vladimir Horovitz lemezzel.

Amint megismertem a családi élet szépségeit — mondja Horovitz —, egyre több időt igényeltem az enyémel tölteni. Ugyan akkor nem szakadtam, nem is szakadhatam el teljesen a pódiumtól. Olyan szerződést kötöttem, amelynek értelmében évente 35 koncertet adok. Később ezt soknak találtam. További csökkentés helyett, megszüntettem egy időre a koncertezést, de a muzsikát változatlanul szerettem. Otthon zongoráztam, s a felvételek alapján készültek a lemezeim.

ÉLŐ LEGENDAHOS LETT

— Milyen lemezeinek volt a legnagyobb sikere?

— Scarlattti Alessandro (1660-1725) szonátáit játszottam lemezeire. Ezeket a lemezeket elsősorban a zenei inyencek vásárolták lelkesen.

— Hány évig tartott az önkéntes számfizetés, amíg nem lépett fel?

— Pontosan 12 évig. Csak 1965-ben, 61 éves koromban határoztam el, hogy megint eljött az ideje a szereplésnek, s akkor vállaltam néhány koncertet Amerikában. Három-ezren voltak jelen első koncertemen. A zenei élet vezetői is eljöttek. Nagy siker volt. — Mit ért el a 12 évig tartó nem-szerepléssel?

— Olyasmit, amit nem is akartam. Élő legendahos lett belőlem, ami szokatlan jelenség az amerikai zenei életben.

— És azóta?

— Megváltoztattam a politikámat. Azóta ismét koncerteztem Amerikában és külföldön is. Szerződést kötöttem, annak megfelelően eleget teszek vállalt kötelezettségeimnek.

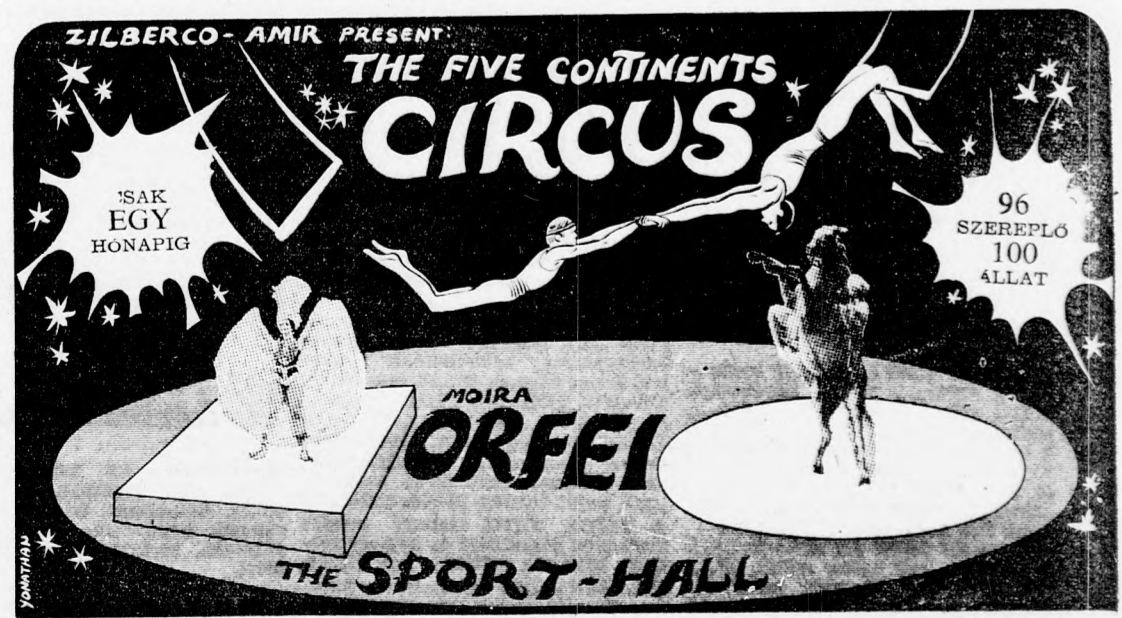
Az amerikai zenekritikusok azt írják róla, hogy különölegesen fejlett technikájához járul egy képesség, amelynek birtokában valóságilag megbabonázza, elvarázsolja a hallgatót.

A kievi zsidófiuból a világ egyik legjelentősebb művésze lett, akinek nagyszerű művészté most már valóban milliókhoz jut el a véte felalálása óta.

Akinek alkalmá van látni és hallani egy Horovitz-koncertet — akár a hangversenyteremben, akár a képernyő útján —, az rendszerint „zenei fertőzést” kap és egy életre át érdeklődik ezután a muzsika iránt.

A katonai táncsoport volt tagjai a Távol-Keleten előadásorozatot tartanak. A műsor címe: „Izraelből — szeretettel”. Képnk az előadás egyik jelentet ábrázolja.

72.0.23., szombattól esténként 9-kor, hétfő, kedd, szerda 5-kor is, szomb. és ünneppnap 2 előadás. Jegyeladás: Kanaf, Rokoko, Leant, Kasztel, Union és a többi irodák. — Intezmények, egyesuletek tel. 248824, Dov Hoz 11., Tel-Aviv.

ברשים גולן

